

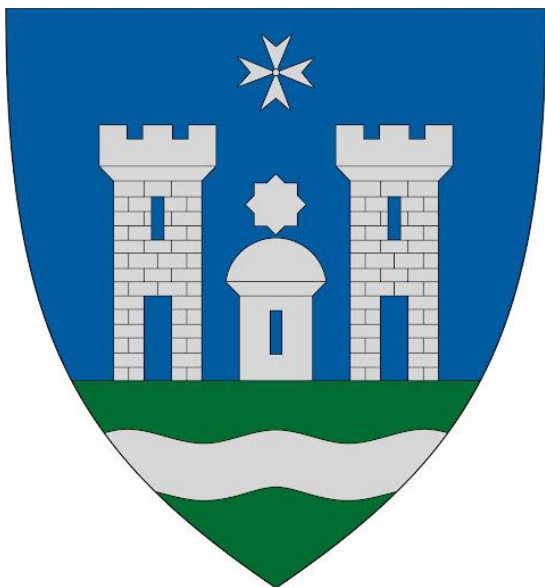
Tolna Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Stratégiai munkarész

2022

Tolna Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája

Stratégiai munkarész

Megrendelő: Tolna Város Önkormányzata

Projektvezető: dr. Kukely György, Rác Andrea

Szakértők:

Dobozi Eszter

dr. Fehér Balázs

Hohl Zsófia

dr. Kukely György

Rác Andrea

Sassné dr. Berényi Eszter

Varga György

Zábrádi Zsolt

Tartalomjegyzék

I.	BEVEZETÉS	6	IV.1.	A városirányítási modell indokolt módosításai	45
II.	STRATÉGIAI MUNKARÉSZ	8	IV.1.1.	Az átfogó városirányítási rendszer változásai	45
II.1.	Forgatókönyv-elemzés.....	9	IV.1.2.	A térségi koordináció mechanizmusának változásai.....	46
II.1.1.	Standard forgatókönyv	9	IV.1.3.	Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában ...	46
II.1.1.1.	Demográfia, társadalom.....	10	IV.2.	A városi működési modellt érintő tervezett változások	49
II.1.1.2.	Klíímaváltozás.....	12	V.	CSELEKVÉSI TERV	52
II.1.1.3.	Gazdaság	15	V.1.	Prioritások, intézkedések és beavatkozási területek rendszere	53
II.1.1.4.	Területhasználat.....	17	V.2.	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	57
II.1.2.	Adaptív forgatókönyv	18	V.3.	Városi szintű beavatkozási területek részletezése	58
II.2.	A stratégia célrendszere	21	V.3.1.	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások	58
II.2.1.	Jövőkép	21	V.3.2.	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások.....	64
II.2.2.	Átfogó és tematikus célok.....	21	V.3.3.	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések).....	66
II.2.3.	Rezilienciadimenziók: a horizontális célok kapcsolódása a stratégia célrendszeréhez.....	25	V.4.	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	69
II.2.4.	Várostérségi összefüggések	26	V.4.1.	Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek	69
II.2.5.	Városrészi összefüggések.....	27	V.4.2.	Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések).....	70
II.3.	A reziliens város a stratégiai célrendszerben	29	V.5.	Zöld átállás menetrend	74
II.4.	A stratégia összhangja más stratégiákkal	31	V.5.1.	Helyzetértékelés	74
II.4.1.	Ágazati fókuszú dokumentumok	31	V.5.1.1.	Az éghajlatváltozás mérséklése (mitigáció).....	74
II.4.2.	Területi fókuszú dokumentumok.....	32	V.5.1.2.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (adaptáció)	76
III.	MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK	34	V.5.1.3.	A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme.....	78
III.1.	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során	35	V.5.1.4.	A körforgásos gazdaságra való áttérés.....	80
III.2.	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	37	V.5.1.5.	A szennyezés megelőzése és csökkentése	81
III.2.1.	A célrendszerhez tartozó indikátorok.....	37	V.5.1.6.	A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme, helyreállítása.....	82
III.2.2.	Az FVS egységes indikátorai	39	V.5.2.	Hatályban lévő dokumentumok bemutatása	84
III.3.	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana	43	V.5.3.	A zöld átállás célrendszere.....	86
IV.	IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL	44			

V.5.4.	A beavatkozási területek meghatározása	87	VI.2.	Az üzleti modell bemutatása	108
V.5.4.1.	Klímatudatos településmenedzsment.....	88	VI.2.1.	Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve.....	109
V.5.4.2.	Az éghajlatváltozás mérséklése (mitigáció).....	90	VI.2.2.	A finanszírozási terv összefoglalója.....	112
V.5.4.3.	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (adaptáció)....	91	VI.3.	Fenntartható üzemeltetés	112
V.5.4.4.	A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme.....	92	VI.4.	Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése.....	112
V.5.4.5.	A körforgásos gazdaságra való áttérés.....	93	VI.4.1.	Ellátandó funkciók.....	112
V.5.4.6.	A szennyezés megelőzése és csökkentése	95	VI.4.2.	Kulcsszereplők nevesítése.....	113
V.5.4.7.	A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme, helyreállítása	96	VI.4.3.	Intézményi modell bemutatása	113
V.5.5.	Szervezeti rendszer	97	VII.	MELLÉKLETEK	114
V.5.6.	Ütemezés	98	VII.1.	Antiszegregációs Terv.....	115
V.6.	Digitális átállás menetrendje	98	VII.1.1.	Helyzetelemzés és értékelés	115
V.6.1.	Helyzetértékelés	99	VII.1.2.	A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelés	118
V.6.2.	A digitális átállás célrendszere	100	VII.1.3.	A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése	120
V.6.3.	A beavatkozási területek meghatározása	101	VII.2.	Antiszegregációs terv	121
V.6.3.1.	Okos emberek	101	VII.2.1.	Antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok ..	121
V.6.3.2.	Okos kormányzás	101	VII.2.2.	A beavatkozások ütemezése	123
V.6.3.3.	Okos mobilitás.....	102	VII.2.3.	Az antiszegregációs terv pénzügyi terve	124
V.6.3.4.	Okos életkörülmények	102	VII.3.	Finanszírozási tervtáblák beavatkozásoként	125
V.6.3.5.	Okos környezet.....	103	VII.3.1.	Prosperáló város	125
V.6.3.6.	Okos gazdaság.....	103	VII.3.2.	Zöldülő város.....	126
V.6.4.	A digitális átállás menetrend szervezeti rendszere.....	103	VII.3.3.	Digitális város	130
V.6.5.	A digitális átállás menetrend ütemezése	104	VII.3.4.	Megtartó város	132
VI.	FINANSZÍROZÁSI TERV	105	VII.3.5.	Kiszolgáló város.....	141
VI.1.	Elérhető és bevonható források számbavétele	106			
VI.1.1.	Aktorok, meghatározó szereplők	107			
VI.1.2.	Kitekintés	107			

Ábrajegyzék

II.1-1. ábra: Kitettségi mátrix.....	9
II.1-2. ábra: Városi felkészültségi mátrix	18
II.1-3. ábra: Az adaptív forgatókönyvre adható válaszok	19
II.2-1. ábra: Tolna város stratégiai célrendszere	24
II.2-2. ábra: A célrendszer városrészi leképeződése	28
III.1-1. ábra: A monitoring folyamata	35
IV.2-1. ábra: A város újragondolt működési térképe	51
V.1-1. ábra: A prioritások és a rezilienciadimenziók kapcsolata	53
V.2-1. ábra: Tolna város akcióterületei	57
V.3-1. ábra: A helyi egyedi beavatkozások összefoglaló táblázata	58
V.3-2. ábra: A helyi akcióterületi beavatkozások összefoglaló táblázata	64
V.3-3. ábra: A helyi hálózatos beavatkozások összefoglaló táblázata	66
V.4-1. ábra: A térségi hálózatos beavatkozások összefoglaló táblázata	70
I.1-1. ábra: A zöld átállás célrendszere	86
I.1-1. ábra A digitális átállás célrendszere	100
VII.1-1. ábra: Tolna szegregátumai.....	115

Táblázatok jegyzéke

II.2-1. táblázat: A rezilienciadimenziók és a tematikus célok kapcsolata.....	26
II.2-2. táblázat: A célrendszer várostérségi leképeződése	27
II.2-3. táblázat: Tolna város településrészei.....	27
II.3-1. táblázat: A városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa	29
II.4-2. táblázat: Az FVS illeszkedése a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség és Tolna megye területfejlesztési dokumentumaihoz.....	33
III.2-1. táblázat: A stratégia célrendszerének összefoglaló indikátortáblázata	37
III.2-2. táblázat: Az FVS egységes indikátorai	39
III.2-3. táblázat: Az FVS indikátorok módszertani összefoglalója	40
IV.1-1. táblázat: Partnerségi akciók alkalmazása a különböző fejlesztési típusok esetén.....	48
IV.1-2. táblázat: Partnerségi akció ütemezése az FVS megvalósítási folyamatában	48
IV.2-1. táblázat: A városi működési modellt érintő főbb változások.....	50

V.1-1. táblázat: A P1: Népeségvonzó Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek.....	53
V.1-2. táblázat: A P2: Klímaálló Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek	53
V.1-3. táblázat: A P3: Diverzifikált Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek	54
V.1-4. táblázat: A P4: Digitális Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek	54
V.2-1. táblázat: Az akcióterületek összefoglaló táblázata	57
V.3-1. táblázat: Tolna városában tervezett helyi egyedi beavatkozások	59
V.3-2. táblázat: Tolna akcióterületi fejlesztései	64
V.3-3. táblázat: Tolna hálózatos beavatkozásai	67
V.5-1. táblázat: Mitigációs helyzetértékelés	74
V.5-2. táblázat: Adaptációs helyzetértékelés	76
V.5-3. táblázat: A vízi erőforrások helyzetértékelése.....	78
V.5-4. táblázat: A körforgásos gazdaság helyzetértékelése	80
V.5-5. táblázat: A szennyezőforrások helyzetértékelése	81
V.5-6. táblázat: A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák helyzetértékelése	82
V.5-7. táblázat: Tolna Megye Klímastratégiájának célrendszere	85
VI.2-1. táblázat: Prosperáló város dimenzió áttekintő táblája	109
VI.2-2. táblázat: Kiszolgáló város dimenzió áttekintő táblája.....	110
VI.2-3. táblázat: Zöldülő város dimenzió áttekintő táblája	110
VI.2-4. táblázat: Megtartó város dimenzió áttekintő táblája	111
VI.2-5. táblázat: Digitális város dimenzió áttekintő táblája.....	111
VI.2-6. táblázat: A dimenziók összesített pénzügyi táblája	112
VII.1-1. táblázat: Óvodás gyermekek szegregáció szempontjából fontos jellemzői 2022-ben	119
VII.1-2. táblázat: A szegregátumokban tapasztalható problémák	120
VII.1-3. táblázat: Települési segélyezési adatok 2021-ben.....	121
VII.2-1. táblázat Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások 2021-2027 között	122
VII.2-2. táblázat: A beavatkozások ütemezése.....	123
VII.2-3. táblázat: A tervezett antiszegregációs akciók és beavatkozások pénzügyi terve	124

I. BEVEZETÉS

A 2021-27-es Európai Unió ciklus TOP Plusz forrásai finanszírozást biztosítanak a fenntartható városfejlesztésre az Európai Parlament és a Tanács 2021/1058 Rendelet (ERFA rendelet) 11. cikke alapján. Ahhoz, hogy a cikk hatálya alá eső városok a számukra dedikált forráskerettel tudjanak tervezni, fenntartható városfejlesztési stratégiát kell készíteniük az Irányító Hatóság által kiadott módszertani útmutatónak megfelelően.

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia Módszertani Kézikönyve alapján kell elkészíteni a város 2021–27-re szóló Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját (FVS). A Kézikönyv az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1060 Rendelete, valamint az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1058 Rendelete, az Európai Zöld Megállapodás, a Lipcsei Charta, a Városi Partnerségek, illetve a Bizottság által kiadott Fenntartható Városfejlesztési Stratégiák Kézikönyve alapján készült el.

Tolna Város Önkormányzata Képviselőtestületének 10/2017. (III.31.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól meghatározta, hogy a

városfejlesztési stratégia készítése során a széleskörű partnerség, fórumok és tájékoztatók révén a nyilvánosság bevonása folyamatosan megtörténjen.

A Stratégia elkészítése során figyelembe vettük a 2015-ben elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégiát; a 2004-ben elfogadott **Településfejlesztési koncepciót;** az önkormányzat 2020-2024 közötti **ciklusprogramját.** Mindezek mellett számos további ágazati stratégiát, koncepciót, valamint a várost érintő felmérés eredménye is integrálódott a stratégiába.

Tolna Megye Területfejlesztési Koncepciójában és Területfejlesztési Programjában foglalt megállapítások és fejlesztési elképzelések is beépültek a releváns munkarészekbe. A Stratégia illeszkedik **Tolna Megye Integrált Területi Programjában** foglaltakhoz. A Stratégiába beépültek a Közép-Duna Menti Kiemelt Társág Fejlesztési Stratégiájának céljai is.

II. STRATÉGIAI MUNKARÉSZ

II.1. Forgatókönyv-elemzés

II.1.1. Standard forgatókönyv

A számba vett kockázatokra és lehetőségekre a városnak és szűkebb térségének a következő években kiemelt figyelmet kell fordítania. A település képes lesz intézkedéseket hozni egyes kockázati tényezők mérséklésére, azonban **a kockázatok túlnyomó többsége a településen messze túlmutató folyamatokból, és azok származtatott hatásaiból ered.** A települések sikere, fejlődési pályája a következő években döntő mértékben függhet attól, hogy **milyen gyorsan és milyen hatékonyan tudnak reagálni a folyamatosan változó külső körülményekre**, így például az egészségügyi válsághelyzetekre, a lakosságszám csökkenésére, a gazdasági konjunktúra ciklusokra vagy éppen visszaesésekre, az egyre szélsőségesebb időjárási helyzetekre, a településkép és a tájhasználat átalakulására.

Ahhoz, hogy a város minél hatékonyabban tudja kiaknázni a lehetőségeit, és minél hatékonyabb választ tudjon adni a következő évek kihívásaira, először érdemes megvizsgálni, hogy mi várható, ha a külső hatások akadálytalanul gyűrűznek be a település életébe. A következőkben először egy ún. kitettségi mátrix létrehozásával vizsgáljuk meg az azonosított tényezők kockázati besorolását, majd a legfontosabb kockázatok tényleges hatását elemezzük számszerűsített prognózisokkal. A prognózisok felállításához a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet által fejlesztett Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer (NATÉR)¹ szolgáltat adatokat számos tématerületen, általában 2050-ig, tízéves bontásban. A prognózisok során kiemelten érdemes figyelni a 2030-as évre

¹ A fejezetben megjelenő valamennyi adat forrása: <https://nater.mbsz.gov.hu/>

² 5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázat

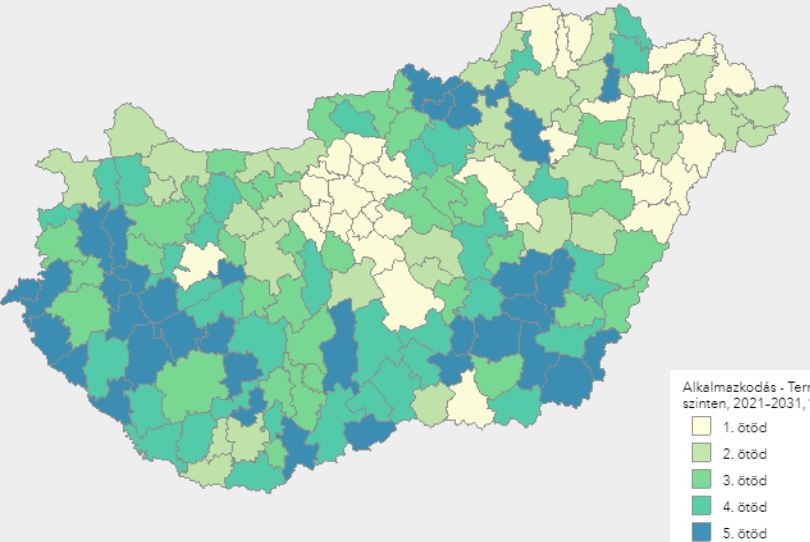
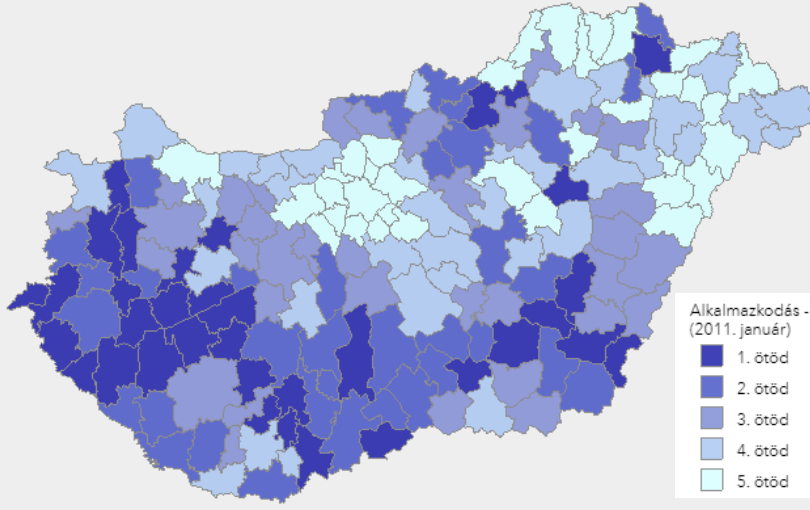
vonatkoztatott trendeket, hiszen a most megalkotott települési stratégia középtávú megvalósulása ezen az időtávon várható, míg a 2050-es év értékei a hosszútávú megvalósíthatósághoz szolgáltathatnak információt. A bemutatott prognózisok a település jövőjének **standard forgatókönyvét** adják, vagyis **nem számolnak a társadalom és a gazdaság időközbeni alkalmazkodásával.** A beazonosított legfontosabb kockázati tényezőket az alábbi táblázat tartalmazza:

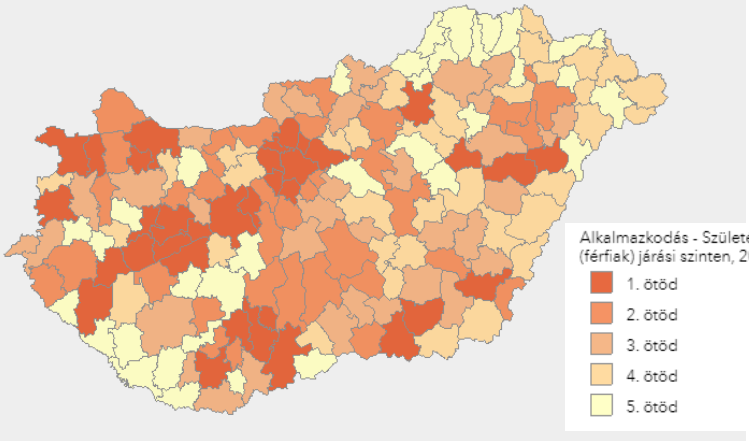
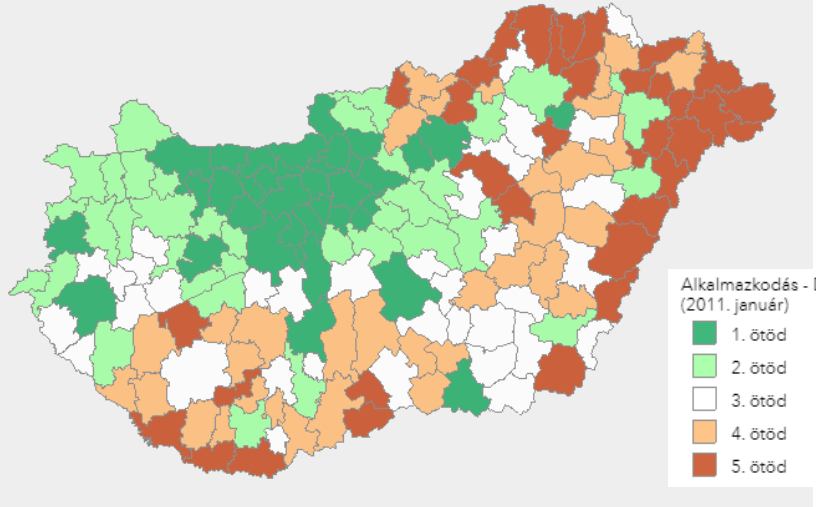
II.1-1. ábra: Kitettségi mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	Milyen a hatás kockázati besorolása ² ?	Milyen gyakoriságú a hatás ³ ?	Mekkora a várható hatás mértéke ⁴ ?
népszámfogyás	5	5	5
előregedés	5	5	5
elszegényedés, növekvő társadalmi különbségek	4	3	4
a helyi gazdasági potenciál csökkenése	4	4	5
egészségügyi válsághelyzet	5	3	5
globális klímaváltozás	4	4	4
burkolt felületek arányának növekedése	5	4	4
átalakuló zöldfelületek és természeti környezet	4	4	4

³ 5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer

⁴ 5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások

A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - DEMOGRÁFIA	Járási prognózis 2031-re	Szöveges értékelés
 <p>Alkalmazkodás - Természetes szaporodás/fogyás járási szinten, 2021-2031, % (2011. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. ötöd 2. ötöd 3. ötöd 4. ötöd 5. ötöd 	<p>↓ A Tolnai járás lakosságszáma 10-12% -kal csökken</p> <p>↑ Az idős korú népesség részaránya nő</p>	<p>Magyarország népessége évről évre csökken, az egyes települések közötti különbségek csak a csökkenés mértékében kereshetők. Míg a Tolnai járás népessége 2021-ben 17.000 fő körül mozgott, addig 2031-re várhatóan 15.000 főre, 2050-re pedig 12.000 fő alá csökken. A népességfogyás üteme az előrejelzések szerint 2031 és 2041 között érheti el a maximumát, ezekben az években 1000 főre vetítve várhatóan már évi 90 fővel csökken a lakosságszám, majd ezt követően a fogyás mértékében enyhe csökkenés mutatkozik.</p> <p>A népességcsökkenés tehát drasztikus, azonban komoly kihívással néz szembe a térség a népesség korösszetételének várható változását tekintve is. Míg napjainkban a 65 év feletti lakosság részaránya a teljes népességből még 25% alatt mozog, addig ez az érték 2031-re várhatóan meghaladja a 27%-ot, 2041-re pedig a 30%-ot is.</p>
 <p>Alkalmazkodás - Öregedési index járási szinten, 2031, % (2011. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. ötöd 2. ötöd 3. ötöd 4. ötöd 5. ötöd 	<p>↑ Az időskorúak több mint kétszer többen lesznek a fiatalkorúaknál</p>	<p>Az eltartottsági ráta azt mutatja meg, hogy 100 aktív korú (15-64 év) lakosra, összesen hány gyermek- (0-14 év) és időskorú (65 év feletti) jut. Ez az érték jelenleg 63 fő, 2031-re azonban meghaladja a 67-et, 2051-re pedig megközelíti a 90-et is, vagyis csaknem minden aktív korú lakosra egy inaktív korú eltartása jut majd. Szintén beszédes mutató a 65 év feletti és a 15 év alattiak egymáshoz viszonyított részaránya, az öregedési index. Ez az érték már napjainkban is rendkívül magas, hiszen 100 fiatalkorúra mintegy 170 időskorú jut, s várhatóan ez a szám a következő években tovább emelkedik, 2031-re már több mint kétszer, 2051-re pedig két és félszer lesznek többen az időskorúak a fiatalkorúaknál. Fontos megjegyezni, hogy az öregedési index romlását szinte kizárólag az idős korosztály részarányának növekedése okozza, a 15 év alattiak részaránya várhatóan 13% körüli értéken stabilizálódik.</p>

A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - DEMOGRÁFIA	Járási prognózis 2031-re	Szöveges értékelés
 <p>Alkalmazkodás - Születéskor várható átlagos élettartam (férfiak) járási szinten, 2031. év (2011. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. ötöd 2. ötöd 3. ötöd 4. ötöd 5. ötöd 	<p>↑ A születéskor várható élettartam lassan emelkedik</p>	<p>Az időskorúak arányának növekedésében szerepet játszik a születéskor várható élettartam lassú emelkedése is. Míg napjainkban a férfiak esetében 75,1, a nők esetében 80,9 év, addig 2031-re 77,5 és 83,2, 2051-re pedig 81,7 és 86,7 évre emelkedhet.⁵</p>
 <p>Alkalmazkodás - Deprivációs index járási szinten, 2031 (2011. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. ötöd 2. ötöd 3. ötöd 4. ötöd 5. ötöd 	<p>↓ A deprivációs index alapján a lakosságot egyre inkább fenyegeti az elszegényedés, elszigetelődés</p>	<p>A kutatók számításokat végeztek a szegénység jövőbeli várható területi képeinek meghatározására is. Ennek során úgynevezett deprivációs megközelítést alkalmaztak, amely abból indul ki, hogy amennyiben egy társadalmi csoport (anyag) erőforrásai és lehetőségei tartósan elmaradnak az átlagostól, akkor nem lesz képes a társadalmilag elvárt életmódot folytatni és hosszabb távon kirekesztődik, elszigetelődik. A kutatók a deprivációt többek között a gazdasági aktivitás, a korszerkezet és jövedelmi helyzet alapján vizsgálták. Ezek alapján egy komplex mutatót számítottak, melynek értéke minél inkább közelít a nullához, annál inkább érinti a vizsgált terület egység lakosságát a szegénység. A deprivációs index a Tolnai járás területén 2011-ben 0,50 volt, míg várhatóan 2031-re 0,45-ös, 2051-re pedig 0,41-es értéket fog felvenni, tehát a lakosságot egyre inkább fenyegetheti az elszegényedés is.⁶</p>

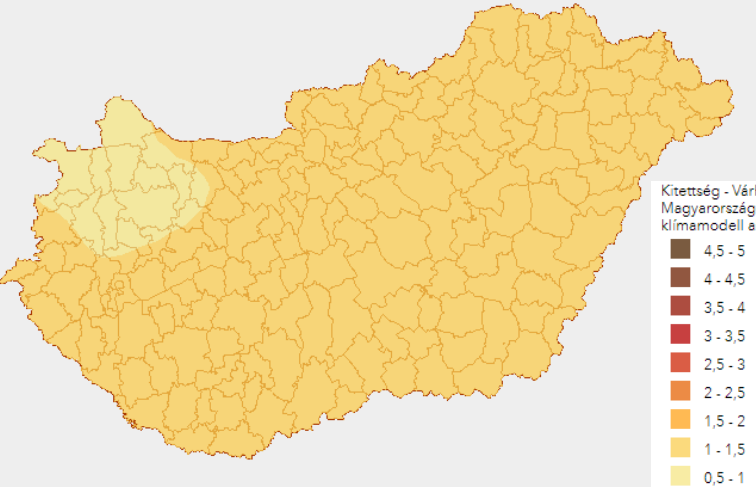
⁵ Tagai Gergely (2015): Járási népesség-előreszámítás 2051-ig. In: Klímaváltozás – társadalom – gazdaság. Hosszú távú területi folyamatok és trendek Magyarországon (szerk.: Czirfusz Márton – Hoyk Edit – Suvák Andrea), Publikon Kiadó, Pécs, 141-166.o.

⁶ Koós Bálint (2015): A deprivációs folyamatok területi képe Magyarországon. In: Klímaváltozás – társadalom – gazdaság. Hosszú távú területi folyamatok és trendek Magyarországon (szerk.: Czirfusz Márton – Hoyk Edit – Suvák Andrea), Publikon Kiadó, Pécs, 179-192.o.

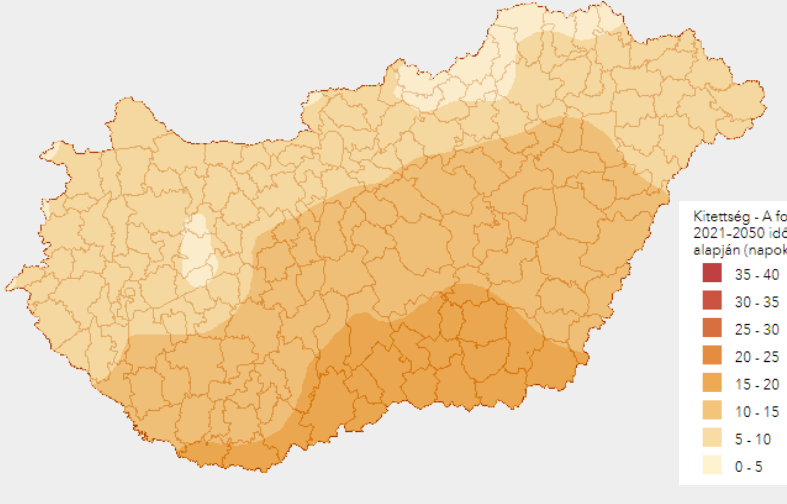
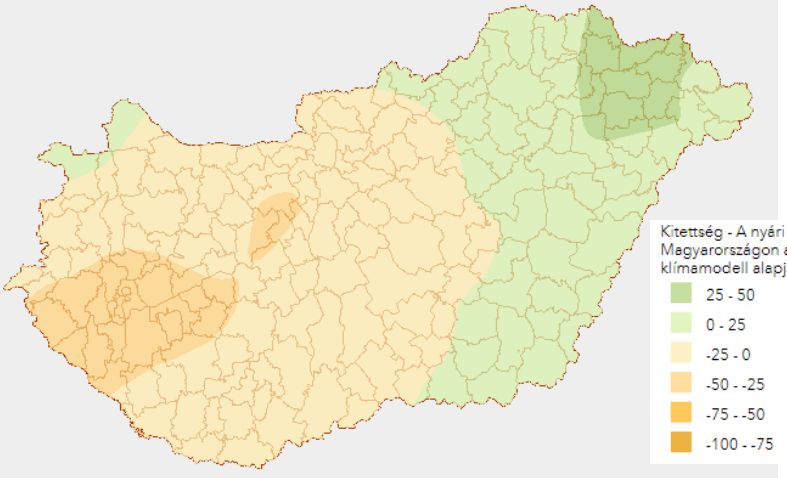
A népességfogyás és a korszerkezeti összetétel (előregedés) vonatkozásában megállapítható, hogy a Tolnai járás értékei a Paksi és a Szekszárdi járásával együtt mozognak, a deprivációs index alapján azonban a Tolnai járás helyzete kedvezőtlenebb. Az előrejelzések szerint a Tolnai járás megyén belüli relatív pozíciójában a későbbiekben sem várható jelentős elmozdulás.

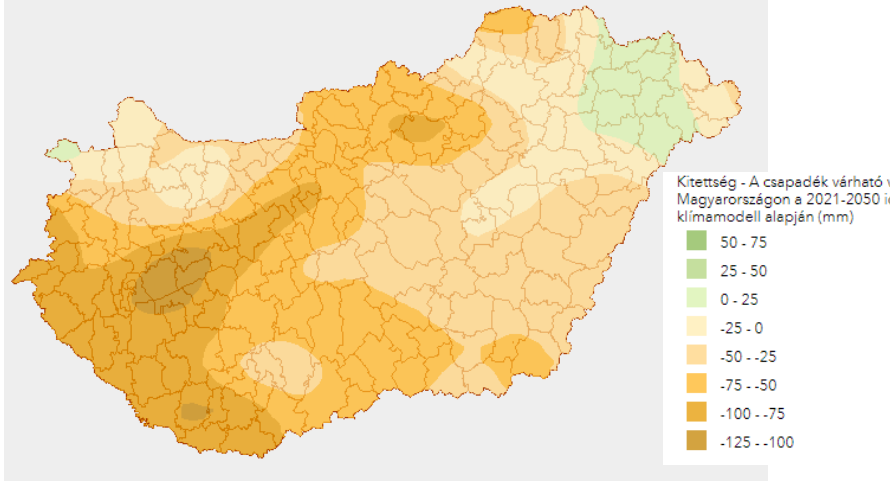
Tolnának és térségének egy fogyatkozó, előregedő, s a különböző hátrányokkal egyre nagyobb mértékben érintett népesség ellátására kell a trendek alapján berendezkednie, ami az egészségügyi és szociális ellátórendszerre biztosan nagymértékben növekvő terheket ró. Mindemellett az oktatás és a foglalkoztatás tervezésekor is ezeket a demográfiai adatokat kell szem előtt tartania, s – amennyiben nem történik beavatkozás – további elvándorlással szembenéznie. A népesség kor- és képzettségbeli összetétele a technológiai újítások és a digitalizáció szempontjából is fontos tényező.

II.1.1.2. Klímaváltozás – Zöldülő város

A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - KLÍMAVÁLTOZÁS	Járási prognózis 2050-re	Szöveges értékelés
 <p>Kitétség - Várható átlaghőmérséklet változás Magyarországon a 2021-2050 időszakra a RegCM klímamodell alapján (°C)</p> <ul style="list-style-type: none"> 4,5 - 5 4 - 4,5 3,5 - 4 3 - 3,5 2,5 - 3 2 - 2,5 1,5 - 2 1 - 1,5 0,5 - 1 	<p>↑ napjainkhoz képest 1-1,5°C körüli éves középhőmérséklet-emelkedés</p>	<p>A jövőbeli folyamatok előrejelzésekor megkerülhetetlen a klímaváltozás várható hatásainak számbavétele, hiszen az már biztosan állítható, hogy az éghajlatváltozás az élet minden területén (mezőgazdaság, turizmus, egészségügy, vonalas infrastruktúra) éreztetni fogja hatását, legfeljebb ennek mértékében mutatkozhatnak különbségek. A kutatók mind a bolygó egészére, mind pedig szűkebb régióknra vonatkozóan több klímamodell⁷ is felállítottak. A bemutatásra kerülő modell a 21.századra vonatkozó hőmérsékleti előrejelzése az átlaghőmérséklet emelkedésével számol, 2050-re a Kárpát-medencében napjainkhoz képest 1-1,5°C körüli éves középhőmérséklet-emelkedés valószínűsíthető. Természetesen e tekintetben is mutatkoznak majd különbségek az országban, a legkisebb mértékű éves középhőmérséklet-változás az ország északnyugati területén (Kisalföld) várható. Az évszakos</p>

⁷ Magyarországon összesen 4 regionális klímamodell alkalmaznak az éghajlatváltozás hazai jellemzőinek vizsgálatára, a szimulációkat 10-25 km-es felbontáson végezték el, tehát nem közigazgatási beosztáson. Valamennyi klímamodellről elmondható, hogy a hőmérséklet változásának évszakos jellemzőit realisztikusan írják le, hasonló nagyságú hibákkal. Mi a klímaváltozás várható hatásainak bemutatásakor a RegCM-model (Regional Climate Model) eredményeire hagyatkozunk.

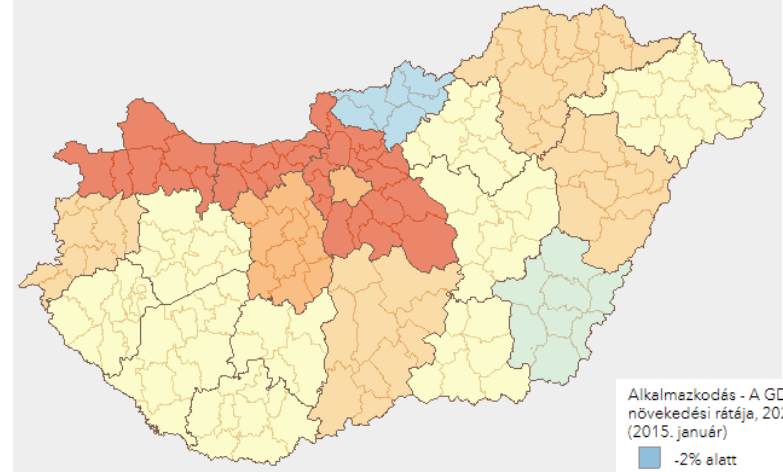
A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - KLÍMAVÁLTOZÁS	Járási prognózis 2050-re	Szöveges értékelés
 <p>Kitettség - A forró napok számának várható változása a 2021-2050 időszakra az ALADIN-Climate klímamodell alapján (napok száma)</p> <ul style="list-style-type: none"> 35 - 40 30 - 35 25 - 30 20 - 25 15 - 20 10 - 15 5 - 10 0 - 5 	<p>↓ a csapadék éves összege 50 mm-rel csökken</p>	<p>átlaghőmérsékletek alakulásában a legnagyobb mértékű változás 2050-re tavaszra (1,7°C), míg a legkisebb változás nyárra (0,7°C) tehető. Télen a hidegkordok száma várhatóan csökkenni fog, míg nyáron az időjárás egyértelműen változékonyabb lesz. A napi középhőmérsékletek átlaga a magasabb hőmérsékletek irányába fog eltolódni 3-4°C-kal, és a melegrekordok gyakoribbakká válnak. A becslések alapján az éves csapadékösszegben Magyarország teljes területére vonatkoztatva nem várható jelentős változás, viszont a csapadék évszakos eloszlásában igen. A 2021–2050 közötti időszakban a legjelentősebb változás nyáron, míg a legkisebb télen valószínű. Télen és tavasszal a csapadék csökkenése az egész országban tapasztalható lesz, nyáron és ősszel viszont várhatóan egy nyugat–kelet megosztottság mutatkozik. Nyugaton és délnyugaton a nyári és őszi csapadékösszegek akár 20-30%-kal csökkenhetnek, míg a keleti, északkeleti területek 10-20%-kal csapadékosabbá válhatnak. Összefoglalva tehát Magyarországon a 21. század folyamán enyhébb, de csapadékosabb telek és forróbb, szárazabb nyarak valószínűsíthetők, s egyre gyakoribbá válnak az extrém időjárási helyzetek.</p>
 <p>Kitettség - A nyári csapadék várható változása Magyarországon a 2021-2050 időszakra a RegCM klímamodell alapján (mm)</p> <ul style="list-style-type: none"> 25 - 50 0 - 25 -25 - 0 -50 - -25 -75 - -50 -100 - -75 	<p>↓ a nyári csapadék 25 mm-rel kevesebb lesz</p>	<p>A 21. század közepére az úgynevezett nyári napok (melyek napi hőmérséklete a 25 °C-ot meghaladja) számának növekedése közel 30%, míg a század végére 200%-ot is meghaladó lehet. A legnagyobb fokú melegedésnek kitett területeket várhatóan az ország déli részén, a legkisebb fokú változással érintett területek pedig az ország északi részén találjuk majd. A fagyos napok (napi hőmérsékleti minimum ≤ 0 °C) száma ezzel párhuzamosan csökkenni fog, a 2021–2050 közötti időszakban az 1961–1990 időszakhoz viszonyítva országos átlagban 24%-kal, az évszázad végére pedig közel 66%-kal. Nemcsak a hőmérséklet, de csapadék vonatkozásában is a szélsőséges napok számának</p>

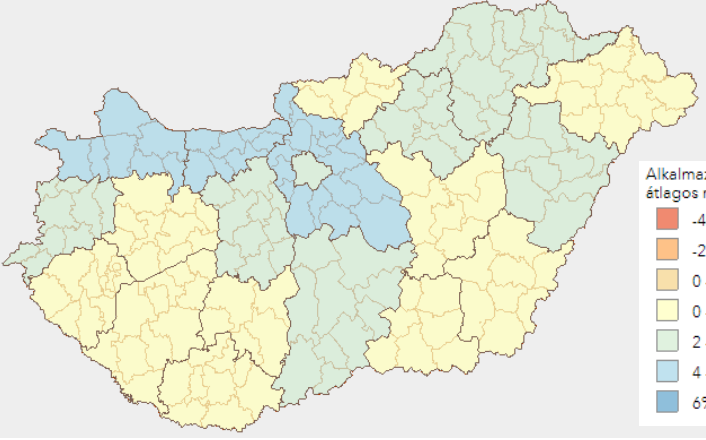
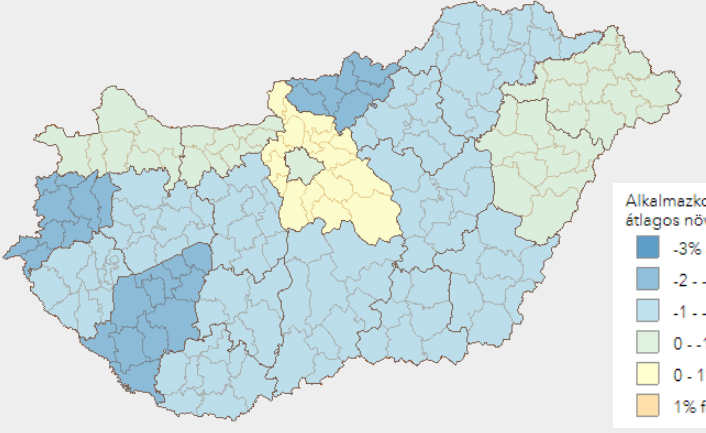
A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - KLÍMAVÁLTOZÁS	Járási prognózis 2050-re	Szöveges értékelés
	<p>↑ a forró, hőségriadós napok száma több mint 10-zel nő</p>	<p>emelkedése prognosztizálható. 2050-re az ország déli részén várható az egymást követő száraz napok (napi csapadékösszeg nem haladja meg az 1 mm-t) maximális számának növekedése. Ezzel párhuzamosan az évenkénti csapadékos napok átlagos száma kismértékben csökkenni fog, közel 10%-kal. Mindemellett az évszázad végéig az extrém csapadékos napok (napi csapadékösszeg meghaladja a 20 mm-t) száma is emelkedik.⁸</p> <p>A Tolnai járás területének klimatikus változásai várhatóan az ismertett országos trendekhez illeszkednek 2050-ig, az átlaghőmérséklet változás várhatóan nem haladja meg a 1,5°C-ot, s a növekmény a téli és tavaszi átlagértékek emelkedéséből adódik elsősorban. A forró, hőségriadós napok száma, vagyis amikor a napi maximum eléri a 35°C-ot, akár átlagosan 10-15 nappal is nőhet. A csapadék mennyiségében Tolna térségébe kb. 50 mm átlagos csökkenést prognosztizálnak 2050-ig.</p>

A klímaváltozás mind Magyarországon, mind a Tolnai járás területén **elsősorban a szélsőséges időjárási események (hőhullámok, forró napok, heves esőzések, zivatarok, aszály, villámárvizek, erősödő szelek stb.) gyakoriságának növekedésében** – amelyeket már napjainkban is tapasztalhatunk – érhető majd

tetten, amelynek társadalmi-gazdasági hatásai jóval intenzívebbek lehetnek, mint önmagában az átlagos hőmérsékleti és csapadéértékek változásának következményei.

⁸ Hoyk Edit (2015): A magyarországi klímamodellek. In: Klímaváltozás – társadalom – gazdaság. Hosszú távú területi folyamatok és trendek Magyarországon (szerk.: Czirfusz Márton – Hoyk Edit – Suvák Andrea), Publikon Kiadó, Pécs, 91-108.o.

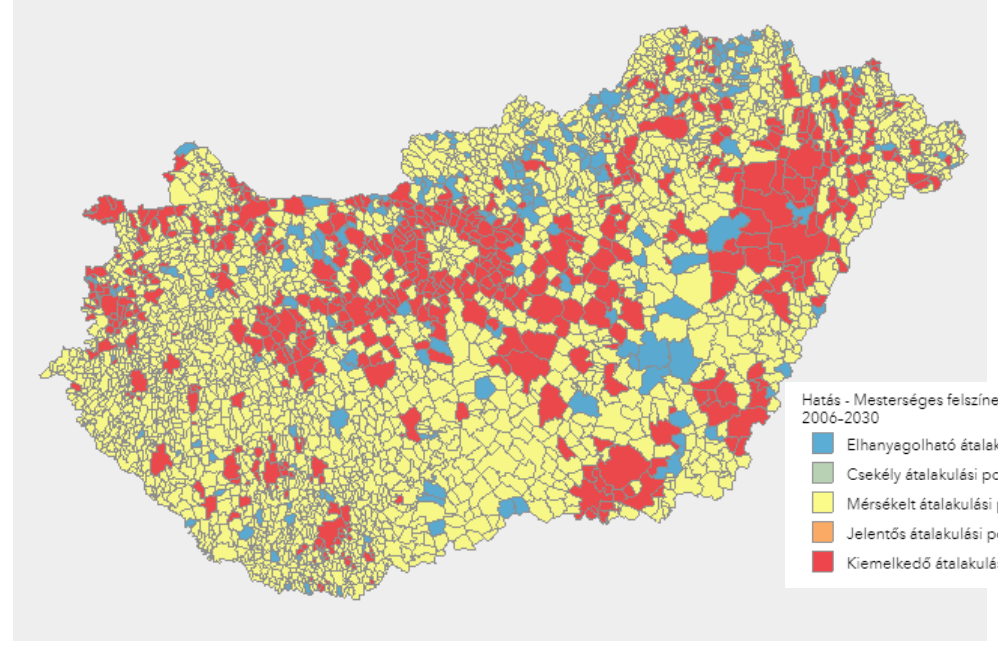
A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - GAZDASÁG	Járási prognózis 2031-re	Szöveges értékelés
 <p>Alkalmazkodás - A GDP megyei szintű éves átlagos növekedési rátája, 2025-2030, %, 2014-es árakon (2015. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> -2% alatt -2 - -1% 0 - -1% 0 - 1% 1 - 2% 2 - 3% 3 - 4% 4% felett 	<p>↑ A megyei GDP évente kevesebb mint 1 %-kal bővül</p> <p>(a paksi beruházások ezt dinamizálhatják, de annak mértéke és időbeli hatása sok tényező függvénye)</p>	<p>A jövőbeli folyamatok előrejelzésekor a gazdasági változások számbavétele jelenti talán a legnagyobb kihívást, hiszen a gazdasági folyamatok tudják leggyorsabban lekövetni a globális és lokális változásokat. Ez a változékonyság ugyanakkor az előrejelzés megbízhatóságára is hatással van, a kutatók általában makro szintű folyamatok prognosztizálására vállalkoznak csak. A NATÉR megyei szinten készített gazdasági előrejelzéseket, s bár korlátoosan, de képesek voltak figyelembe venni a klímaváltozás fentebb ismertetett tényezőit is. Három mutató előrejelzése (GDP éves átlagos növekedési rátája, a háztartások fogyasztásának éves átlagos növekedési rátája, és a foglalkoztatottak számának éves növekedési rátája) történt meg. A GDP vonatkozásában Tolna megyére mind 2030-ig, mind aztán 2040-ig átlagosan évente kevesebb mint 1%-os bővülést prognosztizálnak, melynek üteme 2040 után lassul, de értéke mindvégig pozitív marad, míg a szomszédos Baranya megyében 2040 után a mutató már negatív tartományban mozog. Tolna megye a régió belül minden vizsgált időszakban a legmagasabb bővülést tudhatja magáénak, de annak mértéke messze elmarad a dinamikus Fejér megye vagy a budapesti agglomeráció adataitól.</p> <p>Mindezeket a folyamatokat nagyban befolyásolják majd a paksi fejlesztések, azok időbeli megvalósulása és továbbgyűrűző hatásai.</p>

A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - GAZDASÁG	Járási prognózis 2031-re	Szöveges értékelés
 <p>Alkalmazkodás - A háztartások fogyasztásának éves átlagos növekedési rátája, 2025-2030, % (2015. január)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ -4% alatt ■ -2 - -4% ■ 0 - -2% ■ 0 - 2% ■ 2 - 4% ■ 4 - 6% ■ 6% felett 	<p>↑ A háztartások fogyasztása évente kevesebb mint 1 %-kal bővül</p>	<p>A háztartások fogyasztásának növekedési rátája együtt mozog a GDP növekedésével a megyében, 2030-ig 1% körüli értékeket vesz fel, 2030 után azonban csökkenni kezd, s 2050 után már valószínűleg negatív tartományba ér.</p>
 <p>Alkalmazkodás - A foglalkoztatottak számának éves átlagos növekedési rátája, 2025-2030 (2015. január) (%)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ -3% alatt ■ -2 - -3% ■ -1 - -2% ■ 0 - -1% ■ 0 - 1% ■ 1% felett 	<p>↓ A foglalkoztatottak száma folyamatosan csökken</p>	<p>A foglalkoztatottak száma várhatóan – az ország legtöbb járásához hasonlóan – folyamatosan csökken, összefüggésben elsősorban a népességszám csökkenésével, az elvándorlással és az elöregedéssel. 2030-ig átlagosan évi 1,5%-kal csökken az aktív munkavállalók száma</p>

Bár az adatok megyei szintre állnak rendelkezésre, a járások és a települések ismeretében következtethetünk a köztük lévő különbségekre. **A GDP bővülésnek** a megyén belül várhatóan nem a Tolnai járás lesz a motorja, s annak mértékét is erősen meghatározzák a Paks II. erőműfejlesztés közvetlen és közvetett gazdasági hatásai, annak időbeli megvalósulása. **A beszállítói tevékenységek fejlesztése, a Duna-híd multiplikatív hatása, az ideérkező munkavállalók ellátásának gazdaságdynamizáló hatása, a beruházások munkaerő-elszívó hatása, a**

jövedelmekre, s így a fogyasztásra való pozitív hatása, és mindennek Tolna városra való „begyűrűzése” ma még nehezen prognosztizálható. A paksi beruházás a város forrászerző képességét is befolyásolja, mely nagyobb lehetőségeket is jelent a fejlesztésre, a népesség-vonzásra és -megtartásra. A háztartások fogyasztásának növekedése, illetve a foglalkoztatottság szintjének tekintetében a járás települései között nem várhatók jelentős különbségek.

II.1.1.4. Területhasználat – Kiszolgáló város

A Tolnai járás helyzete országos összehasonlításban - TERÜLETHASZNÁLAT	Járási prognózis 2031-re	Szöveges értékelés
 <p>Hatás - Mesterséges felszínek területének változása 2006-2030</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Elhanyagolható átalakulási potenciál ■ Csekély átalakulási potenciál ■ Mérsékelt átalakulási potenciál ■ Jelentős átalakulási potenciál ■ Kiemelkedő átalakulási potenciál 	<p>↑ A mesterséges felszínek nagysága kis mértékben növekszik</p>	<p>A területhasználatot illetően az országos előrejelzés alapján 2030-ig általában az erdők jelentős, valamint a mesterséges felszínek és szőlők, gyümölcsösök kisebb mértékű bővülésére lehet számítani. Ezzel párhuzamosan a szántók, gyepterületek és komplex mezőgazdasági területek esetében csökkenés valószínűsíthető. Az erdők és a művelés alól kivett területek növekedése – részben az erdészeti törekvéseknek, részben pedig a korábbi zártkertek átalakulásának köszönhetően – már évtizedek óta megfigyelhető Magyarországon.</p>

II.1.2. Adaptív forgatókönyv

A fentiekben a standard forgatókönyvben számba vettük a következő években potenciálisan begyűrűző, negatív hatásokat, a következőkben pedig azt vizsgáljuk, hogy **Tolna és térsége mennyire felkészült ezekre a hatásokra, várhatóan mennyire lesz képes alkalmazkodni (adaptálódni).** Az úgynevezett adaptív forgatókönyvet is egy mátrixra alapozzuk, melyben a korábban már azonosított, magas kockázatú negatív hatások szerepelnek. Az egyes hatásokat több szempontból is érdemes körüljárni:

- **abszorpciós**, vagyis „ellenálló” **képesség**: 5-ös értékkel jelöljük, ha **egy hatás begyűrűzését** a város és térsége várhatóan teljes mértékben képes lesz **kivédeni, megakadályozni**, a legkisebb, 1-es érték pedig azt mutatja, hogy egyáltalán nem tud ellenállni a negatív hatásnak. **A kicsi abszorpciós képesség egyben azt is jelenti, hogy a település sebezhető, sérülékeny.**
- **adaptációs**, vagyis „alkalmazkodó” **képesség**: várhatóan kevés olyan hatás lesz a jövőben is, amit a település teljesen ki tud zárni, így különösen fontos lesz, hogy mennyire gyorsan lesz képes **a hatásokra reagálni, azokhoz alkalmazkodni**. A magas értékek, azt mutatják, ha az egyes hatásokat már kiépített rendszerek, megoldások várják, és a település rugalmasan képes reagálni. **A legkisebb értékek azt jelzik, hogy a település és térsége a hatással szemben még felkészületlen.**
- **transzformációs** vagyis „átalakítási”, „változtatási” **képesség**: azt mutatja meg, hogy az egyes hatások mérséklése érdekében a város mennyire lesz **kész változtatni az eddig kiépített rendszereken, alkalmazott eszközökön, bevett gyakorlatokon.**

II.1-2. ábra: Városi felkészültségi mátrix

A magas kockázatú potenciális negatív hatások	A város abszorpciós képessége ⁹	A város adaptációs képessége ¹⁰	A város transzformációs képessége ¹¹
népességfogyás	2	2	4
előregedés	2	2	4
elszegényedés, növekvő társadalmi különbségek	3	2	3
a helyi gazdasági potenciál csökkenése	3	2	3
egészségügyi válsághelyzet	1	2	3
globális klímaváltozás	2	2	3
burkolt felületek arányának növekedése	4	3	4
átalakuló zöldfelületek és természeti környezet	3	2	2

Számbavéve a várható hatásokat és a Tolnai járás felkészültségét, a legégetőbb kérdés, hogy **milyen intézkedések hozhatók**, annak érdekében, hogy a térség a következő években a **károkat minimalizálja, s a begyűrűző folyamatokat akár előnyére is fordíthassa.**

A **központi kormányzati szakpolitikák tervezése és végrehajtása alapvetően megszabja a fenti kockázatok kezelésének keretrendszerét**, amelyet a helyi szintű intézkedések nem tudnak megkerülni és figyelmen kívül hagyni. Már napjainkban is zajlanak olyan folyamatok, amelyek az országos szakpolitikát is komoly kihívások elé állítják, s helyi szinten nagyon kis mértékben kezelhetők. Jó példa erre a népességfogyás vagy az éghajlatváltozás. A népességcsökkenés megállítására számos előremutató

⁹ 5: ellen tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat

¹⁰ 5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak

¹¹ 5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére.... 1: teljes folyamat- és eszközcsere szükséges a helyzet kezeléséhez

intézkedés született már országos szinten is (a termékenységre vonatkozó hipotézisek növekvő gyermekvállalási arányokkal számolnak), azonban előreláthatólag ezek is csak lassítani lesznek képesek a folyamatokat, megállítani nem. Szintén fontos kiemelni, hogy a települések mozgásterét alapjaiban meghatározzák anyagi erőforrásaik is, tehát különösen a komoly adóbevételekkel nem rendelkező kisvárosoknak továbbra is szüksége lesz a központi költségvetésből dedikált forrásokra és/vagy pályázati lehetőségekre.

A korlátozott pénzügyi erőforrásokkal és kompetenciákkal (pl. közoktatás, közlekedésszervezés terén) rendelkező helyi önkormányzatoknak elsősorban olyan intézkedéseket kell hozniuk, amelyek relatíve alacsony ráfordítást igényelnek, a meglévő külső keretfeltételek közepette is érvényesíthetők, ugyanakkor nagyban támaszkodnak a helyben lévő tudásra és erőforrásokra, valamint a helyi társadalom bevonására. Mindez az intézkedések szempontjából erős legitimitást, a helyi lakosság számára beleszólási lehetőséget, a helyi önkormányzat számára pedig az aktuális finanszírozási lehetőségektől minél inkább függetlenül tervezhető működést jelent.

II.1-3. ábra: Az adaptív forgatókönyvre adható válaszok

Potenciális kockázat	Kockázatok helyi kezelhetőségének mértéke	Lehetséges intézkedések
népességfogyás	kicsi	<ul style="list-style-type: none"> • népességvonzó település; • fiatalok lakáshoz jutásának segítése; • minőségi szemléletű (szakképzettséget, felsőfokú végzettséget igénylő) munkahelyteremtés
előregedés	kicsi	<ul style="list-style-type: none"> • fiatalok lakáshoz jutásának segítése; • a szociális és egészségügyi ellátórendszer kapacitásának növelése • az ellátás színvonalának fejlesztése
elszegényedés, növekvő társadalmi különbségek	közepes	<ul style="list-style-type: none"> • szociális lakhatás támogatása; • szociális szolgáltatások (pl. bölcsődei gondozás, idősgondozás) fejlesztése; • elszegényedés különböző formái elleni célzott fellépés stratégiáinak kidolgozása; • karitatív szervezetek koordinált bevonása; • leszakadó településrészek kialakulása elleni küzdelem a településrendezés eszközeivel
a helyi gazdasági potenciál csökkenése	közepes	<ul style="list-style-type: none"> • helyi gazdaságfejlesztés • befektetők célzott keresése • a vállalkozói kedv ösztönzése képzéssel és technikai segítségnyújtással • a lakosság képzettségi színvonalának emelése
egészségügyi válsághelyzet	kicsi	<ul style="list-style-type: none"> • helyi válságkezelési stratégiák kidolgozása; • fizikai kontaktus elkerülését lehetővé tevő építészeti kialakítás és/vagy munkaszervezés lehetőségeinek feltárása a potenciális járványgócokban (orvosi rendelő, hivatal, iskola stb.)

Potenciális kockázat	Kockázatok helyi kezelhetőségének mértéke	Lehetséges intézkedések
globális klímaváltozás	kicsi	<ul style="list-style-type: none"> • helyi klímaalkalmazkodási stratégiák kialakítása; • klímaváltozás hatásainak csökkentése építészeti és városrendezési eszközökkel (pl. esővíztárolók, árnyékolás, zöld átállás menetrendjének megvalósítása, fásítás, közterületi árnyékolás); • edukáció – a háztartások szintjén is megvalósítható apró lépések támogatása, költségmegtakarítással is járó gyakorlati megoldások népszerűsítése
burkolt felületek arányának növekedése	nagy	<ul style="list-style-type: none"> • zöld átállás menetrend megvalósítása • burkolt felületek bővítésének korlátozása; • meglévő burkolt felületek jobb kihasználása, többfunkciós használata; • meglévő burkolt felületek esetén a kedvezőtlen tulajdonságok ellensúlyozása (pl. esővíztárolók, konténeres növények kihelyezése, közterületi árnyékolás)
átalakuló zöldfelületek és természeti környezet	közepes	<ul style="list-style-type: none"> • a lakosság széles körét célzó szemléletformáló és oktató programok indítása; • okos eszközök alkalmazása az invazív fajok terjedésének meggátolása érdekében; • természetkárosító magatartás (pl. illegális hulladéklerakás) erőteljesebb szankcionálása, helyi lakosság bevonása (pl. polgárőrség), • természet védelmében mozgósítható helyi kezdeményezések támogatása (pl. cserkészlet, önkéntes tűzoltó egylet),

II.2. A stratégia célrendszere

A fenntartható városfejlesztési stratégia fejlesztéseinek egy célrendszeren kell alapulniuk, az abban megfogalmazott célok megvalósulását kell szolgálniuk. Ennek az elvnek a szellemében vázolhatók fel a 2021 és 2027 közötti időszakban szükséges városfejlesztési irányok, illetve beavatkozási területek, amelyek **igazodnak** a megalapozó munkarészben ismertetett **sajátosságokhoz**, a **külső kihívások által generált fejlődési trendekhez** (adaptív forgatókönyv) és azokhoz a **referenciadokumentumokhoz**, amelyek a terület- és településfejlesztés külső feltételrendszerét adják (uniós, nemzeti, térségi, ágazati fejlesztési dokumentumok, szabályozási környezet).

II.2.1. Jövőkép

Tolna városa a jövőkép értelmében – építve a Településfejlesztési Konceptióban, illetve a 2014-ben készült Integrált Településfejlesztési Stratégiában megfogalmazottakra – **élhető, zöld településsé válik, amely a XXI. század kihívásaira rugalmasan reagálva vonzó, egészséges és fenntartható települési, valamint gyarapodó és több lábon álló gazdasági környezetet nyújt az itt lakók és ide érkezők számára, megbecsülve környezeti és épített értékeit, közösségi hagyományait**

A jövőképen alapulnak a város középtávú (2027-ig szóló) átfogó és tematikus céljai, valamint a rezilienciadimenziók mentén értelmezett horizontális célok egyaránt.

Tolna város fejlesztési céljai 3 témakör mentén jelölhetők ki: Tolna legyen **élhető, környezettudatos és dinamikus város**.

II.2.2. Átfogó és tematikus célok

Az **ÉLHETŐ VÁROS (A1)** átfogó cél alapvető fontossággal bír a népesség megtartásában, a különböző városi szolgáltatások minőségének javításában, az azokkal való elégedettség növelésében.

Az átfogó cél keretében Tolna két, a város életében kiemelkedő fontossággal bíró helyszínén komplex fejlesztések valósulnak meg. **A városközpont fejlesztése (T1 cél)** során a Szentháromság tér rehabilitációja történik meg, amely az infrastrukturális fejlesztések, felújítások mellett az épített értékek megújítására, az itt jelen lévő szolgáltatások minőségi fejlesztésére, rekreációs terek kialakítására is kiterjed. A közterület-rehabilitáció során figyelemmel kell lenni a klímaváltozás hatásaira is: különösen a gyerekek és idősek által használt területeken biztosítani kell a megfelelő árnyékolást (elsősorban lombos fákkal), illetve a nyári melegben fontos hűsítést és vízutánpótlást (ivókutak, párapapuk stb.). A legtöbbet használt közterületeket, az utcákat faltól falig egységnek kell tekinteni, ezért az úttestek és a járdák burkolatfelújítása mellett a kisebb zöldfelületekre, utcabútorokra, közvilágításra is figyelemmel kell lenni.

A tolnai **Holt-Duna partja** a város egyik meghatározó közösségi helyszíne, amelynek **megújítása (T2 cél)** már az előző, 2014-2020-as tervezési ciklusban megkezdődött. Ennek folytatásaként az Alta Ripa Szabadidőparkban folytatódik az aktív kikapcsolódási lehetőségeket biztosító infrastruktúrák és szolgáltatások kiépítése, amely egyúttal javítja a település általános környezeti állapotát, segíti a település fenntartható fejlődési pályára állítását, a Duna-part környezettudatos, család- és klímabarát megújítását.

A népesség megtartásához elengedhetetlen a **humán közszolgáltatások fejlesztése (T3 cél)**. Az infrastrukturális fejlesztések, korszerűsítések kiterjednek az óvoda tagintézményeinek, illetve a szociális alapszolgáltatások, a gyermek és szociális étkeztetés infrastruktúrájának

fejlesztésére, a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal épületének rekonstrukciójára egyaránt, valamint az általános iskolák egy épületbe történő beköltöztetésével egy iskolaközpont létrehozására. Az előregedő népesség megköveteli az idősellátás fejlesztését is, amelynek keretében sor kerül új idősothton kialakítására, valamint a műzsi Idősek Klubjának otthont adó épület korszerűsítésére is. A közszolgáltatások fejlesztése mindezek mellett a városi infrastruktúra-hálózatok (elektromos áram, ivóvíz, szennyvíz) fejlesztését is magában foglalja.

A **sport- és rekreációs terek fejlesztése (T4 cél)** révén egyrészt aktív pihenésre alkalmas területek (sportpályák, játszóterek) létesülnek, másrészt a településen található két sportcsarnok felújítása valósul meg. Mindez az egészségmegőrzés mellett a szabadidő minőségi eltöltését is szolgálja.

A **lakhatási feltételek színvonala** alapvető fontosságú egy település élhetőségében **(T5 cél)**. A hazai (és a tolnai) lakásviszonyok alapvetően a magántulajdonra, ház- és lakásvásárlásra épülnek, ami azonban nehezíti a fiatal, megtakarítással nem rendelkező népesség helyzetét; illetve magát a költözést is. Ezért célszerű a városban található szociális bérlakások megújítása (különösen a Bajcsy-Zsilinszky u. 19. és a Festetics u. 128. alatti épületek), szükség esetén a gazdaságosan nem felújítható épület(ek) bontásával, helyére új, részben piaci alapú bérlemények építése, kiegészítő gazdasági és szociális funkciókkal.

A célok között kiemelt hangsúlyt kap **a közlekedési feltételek javítása, fejlesztése (T7 cél)**, amelynek keretében új összekötő út kialakítása, út- és járdarekonstrukciók, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, illetve a közösségi közlekedés tekintetében az autóbuzsmenetrend átalakítása, racionalizálása is megvalósul. A közútfelújításokhoz kapcsolódóan törekedni kell a légvezetékek földkábelre történő cserélésére is.

Mivel az élhető város kialakításában a megfogható dolgokon kívül a láthatatlan tényezők, a társadalmi kapcsolatok legalább ugyanakkora jelentőséggel bírnak, ezért a beruházási jellegű tevékenységeken kívül ún. „szoft, társadalompolitikai lépéseket is tenni kell az élhetőség érdekében. Ennek fontos eleme **a társadalmi leszakadás csökkentése (T6 cél)**, amely a szegregálódott vagy szegregációval veszélyeztetett társadalmi csoportok felzárkóztatását, közösségfejlesztést jelent.

Tolna élhető várossá alakulásában elsődleges szerepet játszik a klímaváltozáshoz való viszony is, amely a **KÖRNYEZETTUDATOS VÁROS** átfogó célként is megjelenik **(A2 cél)**. Egyrésztől kiemelt fontosságú az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése (mitigáció), amelynek eszköze a fosszilis energiafogyasztás csökkentése. Másrésztől a klímaállóságot, a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodást (adaptáció) is prioritásként kell kezelni, ami többek között a zöld és a kék infrastruktúra megerősítésével érhető el.

A nyári hóhullámok kezelésében, az egészséges környezet megőrzésében igen fontos szerepet játszik a zöldfelület-gazdálkodás, a **települési zöld infrastruktúra fejlesztése (T8 cél)**, amely a közterületek, városi terek megújításánál, rekreációs terek kialakításánál is rendezőelvként működik.

A **kék infrastruktúra fejlesztése (T9 cél)** során Magyarország legnagyobb egybefüggő holtágának, a Holt-Dunának a teljes körű rehabilitációja folyamán vízvédelmi beruházások is megvalósulnak. Az infrastrukturális-műszaki beavatkozások mellett a vízvisszatartás, csapadékvíz-kezelés, -tárolás és -felhasználás is kiemelt hangsúlyt kap. A Kapszeg-tó vízpótlásának megoldásával komplex élőhelyrehabilitációs program is megvalósul.

Az elkövetkezendő időszakban egyre fontosabb szerepet fog játszani a körforgásos gazdaság. A **körforgásos gazdaságra való áttérés (T10 cél)** alapja a korszerű hulladékgazdálkodás megteremtése. Törekedni kell a

helyben keletkezett szilárd és folyékony hulladék minél szélesebb körének újrafeldolgozására, a települési zöldhulladékfeldolgozás és -hasznosítás megoldására, valamint az ehhez szükséges feltételek megteremtésére (pl. okos rendszerek integrálása). A körforgásos gazdaságra való áttérés további fontos eleme az illegális lerakók felszámolása, monitoring rendszer kialakítása és a lakosság körében történő szemléletformálás.

A szénelapú energiafogyasztás csökkentését az **energiahatékonyság növelése (T11 cél)** is elősegíti. Az önkormányzat elsődlegesen a középületek (pl. óvodák, szociális intézmények, sportlétesítmények) energetikai korszerűsítését, megújuló energiák alkalmazását, a közvilágítás energiamegtakarítást szolgáló beruházásait tudja megvalósítani, de szemléletformálással és tanácsadással a magántulajdonban álló gazdasági- és lakóépületek korszerűsítését is elő tudja segíteni.

Az energetikai korszerűsítéssel összefüggésben a **hatékony városüzemeltetés (T12 cél)** is prioritást élvez. Az önkormányzati épületállomány energiafogyasztását intelligens energiamenedzsment-rendszer kialakításával is elő lehet segíteni, ami első lépésként mérő és nyilvántartó, későbbi fázisban pedig szabályozó szerepet is elláthat.

A környezettudatosság tekintetében fontos a klímaváltozással összefüggő mitigációs és adaptációs tevékenységekhez kapcsolódó **szemléletformálás (T13 cél)**, amely célzottan, egyes célcsoportok igényeihez igazítva valósul meg.

A jövőképből megfogalmazott cél a gyarapodó és több lábon álló gazdasági környezet kialakítása, amelyet a **DINAMIKUS VÁROS (A3 cél)** célkitűzés segít elő. Ennek keretében elengedhetetlen az **üzleti infrastruktúra fejlesztése (T14 cél)**, amely a felhagyott szovjet laktanya területén kialakított iparterület infrastrukturális kiépülését, üzleti szolgáltatások megtelepedését, a városban található piaci szolgáltatások választékának, színvonalának emelését is célul tűzi ki.

A **helyi termékek piacra jutásának elősegítése (T15 cél)** a helyi gazdaság megerősödését szolgálja. Ennek első lépése a jelenleg is piacként működő terület fejlesztése, amely a várostérségi termékek értékesítését is elősegíti.

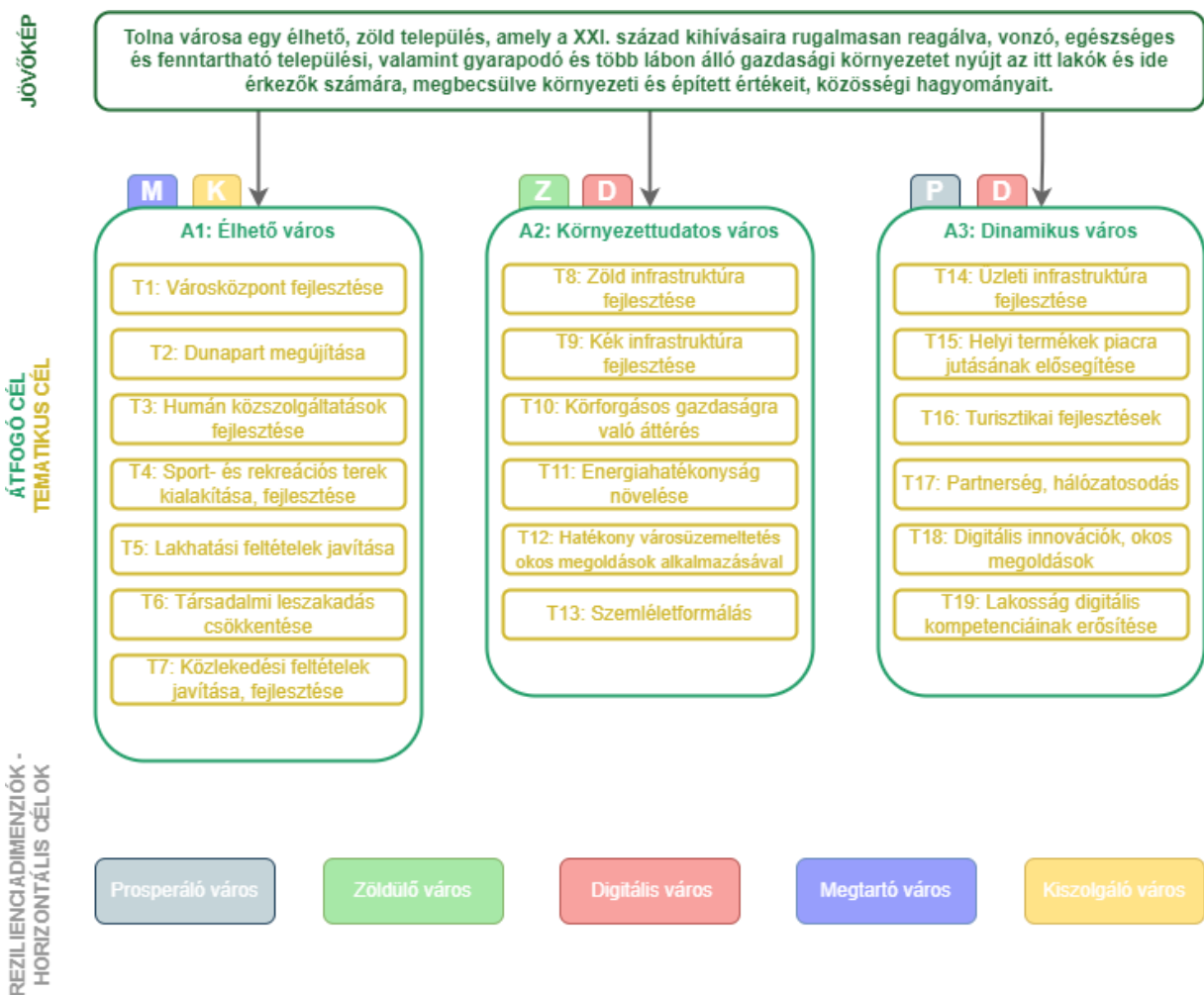
Tolnán a **turizmus** jelenleg nem tölt be vezető szerepet, a térségi konkurencia (pl. Fadd, Szekszárd) mögött inkább lokális jelentőséggel bír. Mindezek ellenére több olyan **fejlesztés (T16 cél)** is tervezett (pl. Holt-Duna partjának megújítása, térségi kerékpárút-hálózat bővítése, Holt-Duna rehabilitációja stb.), amely a turizmus-rekreáció irányába is hat.

A gazdaság dinamizálásához szükséges a **partnerségi és hálózatos kapcsolatok (T17 cél)** szorosabbra fűzése, amely az önkormányzatok, a gazdasági szereplők, oktatási intézmények, civil szervezetek helyi és térségi együttműködésén alapul.

Az okos várossá válás az elkövetkezendő évtized egyik legnagyobb kihívása lesz, amely a gazdasági életre is pozitívan hathat. A piaci vállalkozások szerepe tehát kiemelkedő, hiszen a **digitális innovációk, okos megoldások bevezetésében (T18 cél)** szállítóként és fejlesztőként is meg tudnak jelenni. Ehhez kiszámítható, egyszerűen működő helyi adminisztráció és az intelligens fejlesztéseket támogató szabályozási környezet szükséges, ami javítja a helyi vállalkozások üzleti környezetét, s a képzett, felkészült, kreatív munkaerőt is a térségbe vonzza. Az okos települési szolgáltatások révén elérhető költségmegtakarítások és hatékonyságnövekedés jelentős előnyt adhatnak a vállalkozásoknak.

A digitális megoldások bevezetéséhez és elterjesztéséhez elengedhetetlen a **lakosság digitális kompetenciáinak erősítése (T19 cél)**, hiszen egyrészt ők jelentik a foglalkoztatás alapját, másrészt pedig ők lesznek a szolgáltatások végső felhasználói, s ezáltal a stratégiai cél fokmérői. Az önkormányzat az oktatási intézményekkel, szolgáltatókkal, piaci szereplőkkel együttműködve oktatási programok kidolgozásában, megtartásában működik együtt.

II.2-1. ábra: Tolna város stratégiai célrendszere

II.2.3. Rezilienciadimenziók: a horizontális célok kapcsolódása a stratégia célrendszeréhez

A megalapozó munkarészben bemutatott rezilienciadimenziók a célrendszer horizontális céljaiként is értelmezhetők, ezáltal mind az átfogó, mind a tematikus célokkal gyengébb vagy szorosabb kapcsolatban állnak.

A **prosperáló város** Tolna és térségének gazdaságát, szolgáltatási mixét, valamint az önkormányzat gazdaságfejlesztéssel összefüggő tevékenységeit helyezi fókuszba, ezáltal elsősorban az A3 (Dinamikus város) átfogó célhoz tartozó tematikus célokkal (T14: Üzleti infrastruktúra fejlesztése; T15: Helyi termékek piacra jutásának elősegítése; T16: Turisztikai fejlesztések; T17: Partnerség, hálózatosodás) áll szoros szinergiában. Mindezek mellett a közlekedésfejlesztés (T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése) és a körforgásos gazdaságra való áttérés (T10) is erős hatással van rá.

A **zöldülő város** környezet és a táj megóvása mellett az energiagazdálkodásra és az energiahatékonyságra, a gazdaság klímaváltozással szembeni alkalmazkodóképességre fókuszál. Ebből következően – összhangban a Zöld átállás menetrenddel (ld. V.5. fejezet) az A2 (Környezettudatos város) átfogó célhoz tartozó tematikus célok (T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése; T9: Kék infrastruktúra fejlesztése; T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés; T11: Energiahatékonyság növelése; T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával; T13: Szemléletformálás) segítik elő a zöldülő város stratégiai célkitűzés teljesülését.

A **digitális város** a felhasználói oldal digitális kompetenciáit, a település üzemeltetésével, működtetésével összefüggő önkormányzati és (köz)szolgáltatói, valamint a vállalkozói szféra már meglévő és potenciálisan alkalmazható digitális megoldásait, az ezekkel összefüggő fejlesztéseket szorgalmazza. A célok szintjén ez leginkább az A3 (Dinamikus

város) átfogó célhoz tartozó T18 (Digitális innovációk, okos megoldások) és T19 (Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése) tematikus célok mentén jelenik meg, de az A2 (Környezettudatos város) átfogó cél alá tartozó T12 (Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával) tematikus cél is jelentős hatást gyakorol a digitális város létrejöttére.

A **megtartó város** a jól-létet, azaz a település és térségének társadalmát, köz- és piaci szolgáltatásait, a szolgáltatásokhoz való hozzáférhetőséget, a lakhatási feltételeket helyezi a fókuszba, így elsősorban az A1 (Élhető város) átfogó célkitűzéshez tartozó tematikus célok (T1: Városközpont fejlesztése; T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése; T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése; T5: Lakhatási feltételek javítása; T6: Társadalmi leszakadás csökkentése) támogatják. Mindezek mellett az A3 (Dinamikus város) átfogó célhoz tartozó T14 (Üzleti infrastruktúra fejlesztése) és T15 (Helyi termékek piacra jutásának elősegítése) tematikus célok is jelentős hatással bírnak a megtartó város dimenziójára.

A **kiszolgáló város** a fenntartható területhasználatot, az épített és művi környezetet, a városi zöldfelületeket és természeti ökoszisztémát, valamint a városi közműrendszereket, infrastruktúrákat, azok optimális területi leképeződését jelenti. Mindezek alapján legfőképpen az A1 (Élhető város) átfogó cél támogatja (T1: Városközpont fejlesztése; T2: Dunapart megújítása; T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése; T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése; T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése), de az A2 (Környezettudatos város) átfogó cél T8 (Zöld infrastruktúra fejlesztése) céljához is hozzájárul.

II.2-1. táblázat: A rezilienciadimenziók és a tematikus célok kapcsolata

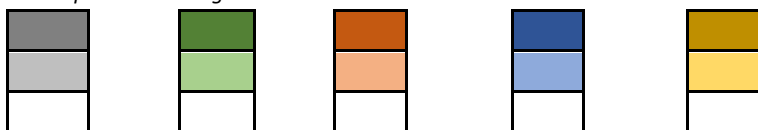
	Prosperáló város	Zöldülő város	Digitális város	Megtartó város	Kiszolgáló város
T1					
T2					
T3					
T4					
T5					
T6					
T7					
T8					
T9					
T10					
T11					
T12					
T13					
T14					
T15					
T16					
T17					
T18					
T19					

Jelmagyarázat – a kapcsolat erőssége

erős

közepes

gyenge

II.2.4. Várostérségi összefüggések

A város egészére vonatkozó célstruktúra több eleme várostérségi szintre is leképezhető, hatásuk ugyanakkor várostérségi szinten eltérő.

A **prosperáló város** dimenziója térségi szinten a T15 (Helyi termékek piacra jutásának elősegítése) tematikus célban jelenik meg, de az üzleti infrastruktúra fejlesztése (T14 cél) esetében a betelepülő vállalkozások, az általuk létrehozott munkahelyek révén is erősítheti Tolna városának térszerző erejét. A tervezett turisztikai-rekreációs fejlesztések (T16) a térség turisztikai palettáját színesítik.

A **zöldülő város** dimenziója a környezeti aspektusok révén, összefüggő hálózatok kialakításával fejt ki térségi hatást. Mindez elsősorban a zöld (T8 cél) és kék infrastruktúra fejlesztése (T9 cél), a körforgásos gazdaságra való áttérés (T10) esetében érezteti hatását.

A **digitális város** dimenziója igen jelentős hatást képes gyakorolni a térségben élők életminőségére. A hatékony városüzemeltetés (T12 cél) a különböző, így a térségi jelentőséggel bíró (köz)szolgáltatásokhoz való digitális hozzáférést teszi lehetővé. A lakosság digitális kompetenciáinak erősítése (T19 cél) a felhasználói oldal, azaz a lakosság oktatási-képzési tevékenységeire terjed ki, amelynek a várostérség lakosai is részesei lehetnek. A digitális innovációk, okos megoldások (T18 cél) révén a piaci szereplők digitális átállásának ösztönzése történik meg, ezáltal az általuk nyújtott szolgáltatások is tágabb fogyasztói szegmenst érhetnek el, valamint hatékonyságuk is növekszik.

A társadalmi aspektusokra fókuszáló **megtartó város** jelentős térségi hatású. Elsősorban a humán közszolgáltatások fejlesztése (T3 cél) fejt ki térségi hatást, ami a várostérség lakosságának ellátási színvonalát is javítja. A sport- és rekreációs terek fejlesztése (T4 cél) szintén a térségi kínálatot bővíti. A társadalmi leszakadás csökkentése (T6 cél) komplex térségi

közösségfejlesztő és felzárkóztató programok révén a Tolna város környezetében élő leszakadó társadalmi csoportok esélyeit is javítja.

A **kiszolgáló város** dimenziója elsősorban a közlekedési feltételek javítása (T7 cél) révén érezteti térségi hatását.

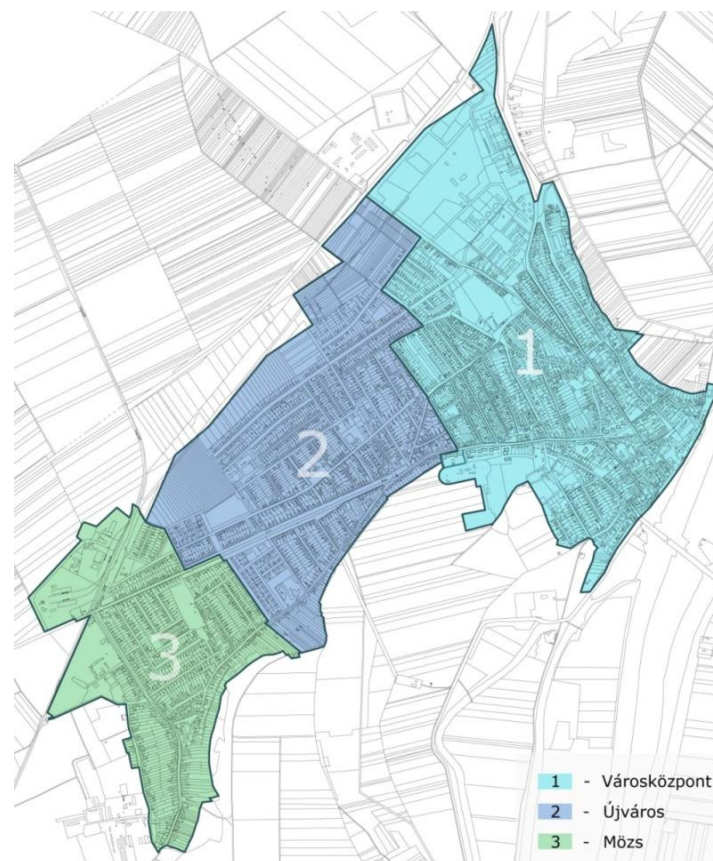
II.2-2. táblázat: A célrendszer várostérségi leképeződése

	A1: Élhető város	A2: Környezettudatos város	A3: Dinamikus város
P			<ul style="list-style-type: none"> • T15: Helyi termékek piacra jutásának elősegítése • T14: Üzleti infrastruktúra fejlesztése
Z		<ul style="list-style-type: none"> • T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése • T9: Kék infrastruktúra fejlesztése 	T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés
D			<ul style="list-style-type: none"> • T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával • T18: Digitális innovációk okos megoldások alkalmazásával
M	<ul style="list-style-type: none"> • T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése • T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése • T6: Társadalmi leszakadás csökkentése 		<ul style="list-style-type: none"> • T19: Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése • T16: Turisztikai fejlesztések
K	<ul style="list-style-type: none"> • T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése 		

II.2.5. Városrészi összefüggések

Tolna város egyes településrészei esetében a megfogalmazott célok különböző fókusszal érvényesülhetnek. A város egészére vonatkozó célstruktúra több eleme városrészi szintre is leképezhető.

II.2-3. táblázat: Tolna város településrészei

A **Városközpontban** a tematikus célok mindegyike megjelenik, hiszen itt koncentrálódnak a települési szintű szolgáltatások, valamint ez a terület a gazdasági élet központja is.

Újvárosban elsősorban a rekreációs és zöldfelületek fejlesztése, a lakóépületek energiahatékonyságának növelése és az ehhez kapcsolódó

szemléletformálás, a közúthálózat fejlesztése, valamint a digitális kompetenciák fejlesztése kiemelt cél.

Mözsön hasonló beavatkozások szükségesek, de megjelenik a hagyományörzés és értékkeremtés erősítése, valamint a társadalmi leszakadás csökkentése is.

II.2-2. ábra: A célrendszer városrészi leképeződése

	A1: Élhető város	A2: Környezettudatos város	A3: Dinamikus város
Városközpont	<ul style="list-style-type: none"> • T1: Városközpont fejlesztése • T2: Dunapart megújítása • T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése • T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése • T5: Lakhatási feltételek javítása • T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése • T9: Kék infrastruktúra fejlesztése • T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés • T11: Energiahatékonyság növelése • T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával • T13: Szemléletformálás 	<ul style="list-style-type: none"> • T14: Üzleti infrastruktúra fejlesztése • T15: Helyi termékek piacra jutásának elősegítése • T16: Turisztikai fejlesztések • T17: Partnerség, hálózatosodás • T18: Innovációk, okos megoldások • T19: Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése
Újváros	<ul style="list-style-type: none"> • T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése • T6: Társadalmi leszakadás csökkentése • T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése • T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés • T11: Energiahatékonyság növelése • T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával • T13: Szemléletformálás 	<ul style="list-style-type: none"> • T17: Partnerség, hálózatosodás • T18: Innovációk, okos megoldások • T19: Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése
Mözs	<ul style="list-style-type: none"> • T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése • T4: Rekreációs terek fejlesztése • T5: Lakhatási feltételek javítása • T6: Társadalmi leszakadás csökkentése • T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése • T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés • T11: Energiahatékonyság növelése • T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával • T13: Szemléletformálás 	<ul style="list-style-type: none"> • T16: Turizmus fejlesztése • T17: Partnerség, hálózatosodás • T18: Innovációk, okos megoldások • T19: Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése

II.3. A reziliens város a stratégiai célrendszerben

A rezilienciadimenziók a város rugalmas alkalmazkodóképességét is meghatározzák, s mint ilyen, 3 fő komponensből tevődnek össze.

A városi reziliencia táplálkozhat egyrészt az **abszorpciós képességből**, amikor a várost érő negatív hatásoknak egy bizonyos mértékig ellent tud állni a rendszer, a sokkhatás után pedig minden vissza tud állni a régi kerékvágásba.

A városi reziliencia második eleme a folyamatos kiigazítás, az állandó és **rugalmas reagálás** mind szervezeti/intézményi, mind pedig eszközrendszer oldalról. A körülmények folyamatos figyelésével, a változások követésével állandó kiigazításra kerül a város reagálásának mértéke és módja.

A reziliencia harmadik eleme maga a változás elérése, bevezetése, azaz a **transzformáció**. Ez akkor következik be, amikor egy meglévő rendszert, egy alkalmazott eszközrendszert lecserélünk annak hatékonyságvesztése miatt.

Az adaptív forgatókönyv bemutatásánál (Adaptív forgatókönyv II.1.2. fejezet) számba vettük a várható hatásokat és a város / várostérség felkészültségét, valamint azt is, hogy milyen válaszok adhatók annak érdekében, hogy a térség a következő években a károkat minimalizálja, s a begyűrt folyamatokat akár előnyére is fordíthassa. Az ott megfogalmazott válaszok a célrendszer összefüggésében a következőkben definiálhatók:

II.3-1. táblázat: A városi rezilienciát fejlesztő lépések mátrixa

Potenciális kockázat	Kapcsolódó reziliencia-dimenzió ¹²	Alacsony abszorpciós képesség esetén adható válaszok	Alacsony adaptációs képesség esetén adható válaszok	Alacsony transzformációs képesség esetén adható válaszok
népességfogyás, munkaerő-elszívás	P M	<ul style="list-style-type: none"> fiatalok lakáshoz jutásának elősegítése 	<ul style="list-style-type: none"> gyermekellátási szolgáltatások fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> népességvonzó település részmunkaidő kiterjedtebb alkalmazása minőségi szemléletű (szakképzettséget, felsőfokú végzettséget igénylő) munkahelyteremtés
előregedés	M K	<ul style="list-style-type: none"> fiatalok lakáshoz jutásának elősegítése 	<ul style="list-style-type: none"> a szociális és egészségügyi ellátórendszer kapacitásának növelése és az ellátás színvonalának fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> népességvonzó település
elszegényedés, növekvő társadalmi különbségek	M	<ul style="list-style-type: none"> elszegényedés különböző formái elleni célzott fellépés stratégiáinak kidolgozása karitatív szervezetek koordinált bevonása leszakadó településrészek kialakulása elleni küzdelem a településtervek eszközeivel 	<ul style="list-style-type: none"> szociális lakhatás támogatása karitatív szervezetek koordinált bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> szociális szolgáltatások (pl. bölcsődei gondozás, idősgondozás) fejlesztése

¹² P: Prosperáló város; Z: Zöldülő város; D: Digitális város; M: Megtartó város; K: Kiszolgáló város

Potenciális kockázat	Kapcsolódó reziliencia-dimenzió ¹²	Alacsony abszorpciós képesség esetén adható válaszok	Alacsony adaptációs képesség esetén adható válaszok	Alacsony transzformációs képesség esetén adható válaszok
a helyi gazdasági potenciál csökkenése	P	<ul style="list-style-type: none"> helyi gazdaságfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> befektetők célzott keresése a vállalkozói kedv ösztönzése képzéssel és technikai segítségnyújtással 	<ul style="list-style-type: none"> minőségi szemléletű (szakképzettséget, felsőfokú végzettséget igénylő) munkahelyteremtés a lakosság képzettségi színvonalának emelése
egészségügyi válsághelyzet	K	<ul style="list-style-type: none"> helyi válságkezelési stratégiák kidolgozása 		<ul style="list-style-type: none"> fizikai kontaktus elkerülését lehetővé tevő építészeti kialakítás és/vagy munkaszervezés lehetőségeinek feltárása a potenciális járványgócokban (orvosi rendelő, hivatal, iskola stb.)
globális klímaváltozás	Z	<ul style="list-style-type: none"> helyi klímaalkalmazkodási stratégiák kialakítása fásítás, közterületi árnyékolás 	<ul style="list-style-type: none"> zöld átállás megvalósítása edukáció – a háztartások szintjén is megvalósítható apró lépések támogatása, költségmegtakarítással is járó gyakorlati megoldások népszerűsítése 	<ul style="list-style-type: none"> klímaváltozás hatásainak csökkentése építészeti és városrendezési eszközökkel (pl. esővíztárolók)
burkolt felületek arányának növekedése	Z K	<ul style="list-style-type: none"> településtervek felülvizsgálata burkolt felületek bővítésének korlátozása 	<ul style="list-style-type: none"> zöld átállás megvalósítása meglévő burkolt felületek esetén a kedvezőtlen tulajdonságok ellensúlyozása (pl. esővíztárolók, konténeres növények kihelyezése, közterületi árnyékolás) 	<ul style="list-style-type: none"> meglévő burkolt felületek jobb kihasználása, többfunkciós használata
átalakuló zöldfelületek és természeti környezet	Z	<ul style="list-style-type: none"> a lakosság széles körét célzó szemléletformáló és oktató programok indítása természetkárosító magatartás (pl. illegális hulladéklerakás) erőteljesebb szankcionálása, helyi lakosság bevonása (pl. polgárőrség) a természet védelmében mozgósítható helyi kezdeményezések támogatása (pl. cserkészlet, önkéntes tűzoltó egyesület) 	<ul style="list-style-type: none"> digitális átállás megvalósítása okos eszközök tudatos használatának támogatása 	<ul style="list-style-type: none"> helyi igényekre reagáló applikáció(k) fejleszt(et)ése; generációk közötti tudásátadás támogatása a fiatalok aktív bevonásával

II.4. A stratégia összhangja más stratégiákkal

II.4.1. Ágazati fókuszú dokumentumok

Az FVS és a **gazdasági** tematikájú, valamint **esélyegyenlőség** elősegítését célzó dokumentumok a **megtartó** és **prosperáló** város dimenzióhoz kapcsolódó tematikus célok mentén kapcsolódnak össze.

Az Önkormányzat **Ciklusprogramjának** jövőképe: „Az adottságokra és lehetőségekre alapozott kiegyensúlyozott fejlődés feltételeinek megteremtése”, amelyet egy Egészséges, lakható város fejlesztésével kívánja elérni. Ehhez a fő célkitűzések a lakhatás, az élet minőségének javítása, a versenyképes, fenntartható, több lábon álló, helyi gazdaság erősítése, a települési identitás javítása, a megfelelő településfejlesztési, településrendezési és településüzemeltetési intézkedések, egészségügyi alapellátást, egészséges életmódot, sportot, ifjúsági ügyeket célzó szolgáltatások fejlesztése, a környezetvédelem, köztisztaság, természetvédelem, vízgazdálkodás megvalósítása, nevelés- és oktatásügy, kulturális szolgáltatás, gyermekjóléti és szociális ellátások, közfoglalkoztatotti program, ill. a nemzetiségi ügyek ápolása. Az említett célkitűzések gyakorlatilag egy-az egyben leképeződnek az FVS teljes célrendszerében.

A város jelenleg hatályos **Helyi Esélyegyenlőségi Program**jához, az FVS T3, a T5, T6, T17 és T19 célkitűzései illeszkednek, ill. segítik megvalósítását.

Az FVS zöldülő város célkitűzései a **Tolna Város Zöld Infrastruktúrahálózat Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterve (ZIFFA)** című dokumentumban megfogalmazott célokhoz illeszkedik. Az FVS T1, T4, T8, T9 és T12 célkitűzései a ZIFFA közterületfejlesztési, fásítási, csapadékvíz-kezelési, ill. növényvédelmi, zöldhulladék gyűjtési, kezelési célokhoz kapcsolódnak.

Az FVS és **Tolna Megye Klímastratégiája** az alkalmazkodás, a mitigációs és a szemléletformálási célkitűzések mentén is kapcsolódik egymáshoz. A

legtöbb kapcsolódási pont az FVS F8, F9, T11 és T13 célkitűzései esetében mutatható ki, emellett azonban az FVS-ben is szerepet játszik a turizmus és a borvidékek klímaváltozáshoz való alkalmazkodásának megteremtése.

A digitális város dimenziója mentén szorosan összekapcsolódik az FVS célrendszere a **Nemzeti Digitalizációs Stratégiával**. A nemzeti stratégiával összhangban az FVS T18 célkitűzése a digitális innovációk és okos megoldások, míg a T19 célkitűzése a lakosság digitális kompetenciáinak erősítését célozza meg.

A **Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia** céljaival a T16 célkitűzés turisztikai fejlesztésével, valamint T17 célkitűzés idegenforgalom felélénkítéséhez szükséges partnerségek és hálózatosodás megteremtésével kapcsolódik az FVS.

Tematikus célok	A1: Élhető város						A2: Környezettudatos város						A3: Dinamikus város						
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
Ciklusprogram																			
Helyi Esélyegyenlőségi Program																			
Tolna Város Zöld Infrastruktúrahálózat Fejlesztési- és Fenntartási Akcióterve																			
Tolna Megye Klímastratégiája																			
Nemzeti Digitalizációs Stratégia																			
Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia																			

Jelmagyarázat

erős kapcsolat

közepes kapcsolat

gyenge kapcsolat/nincs kapcsolat

II.4.2. Területi fókuszú dokumentumok

A területi fókuszú dokumentumok közül az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** célkitűzéseivel az FVS teljes célrendszere illeszkedik, hiszen mindkét dokumentum fő célkitűzése az élhető, környezettudatos és dinamikus fejlődő térségek létrehozása.

A **Tolna megyei Területfejlesztési dokumentumokban** megjelenő stratégia célhoz rendelt bor és gasztroturisztikai, a képzési infrastruktúra fejlesztését, valamint a közlekedés infrastrukturális- és szolgáltatásfejlesztését kitűző beavatkozások és intézkedések mentén kapcsolódik az FVS.

A Tolna megye területét érintő, kiemelten fejlesztendő **Közép-Duna Menti Kiemelt Térségnek része a Tolnai járás és ezzel együtt Tolna városa is.** Ennek megfelelően az FVS célrendszere szorosan kapcsolódik az infrastruktúrafejlesztés, a turisztikai fejlesztések és a település- és intézményfejlesztés terén, amelyek a T1-4, a T7-9, valamint a T14 és T16 célokban jelennek meg.

A város **településfejlesztési koncepciójának** és **integrált településfejlesztési stratégiájának** célrendszeréhez számos ponton kapcsolódnak az FVS céljai.

II.4-1. táblázat: Az FVS illeszkedése a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség és Tolna megye területfejlesztési dokumentumaihoz

Tematikus célok	A1: Élhető város					A2: Környezettudatos város					A3: Dinamikus város								
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19
Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Területfejlesztési Konceptiója 2021-2035																			
Infrastruktúra-fejlesztés																			
Turisztikai fejlesztések																			
Település- és intézmény-fejlesztés																			
Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programja																			
1.1.1. Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalközi együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályáinként																			
1.1.2. Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar) fejlesztése																			
1.1.3. A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása																			
1.1.4. Vállalkozások versenyképességének erősítése																			
1.2.1. Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban																			
1.2.2. A kedvezőtlen demográfiai folyamatok hatásainak mérséklése																			
1.2.3. Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése																			
1.3.1. Mezőgazdasági alapanyagokra épülő, nagy hozzáadott értékű termék előállítás, -feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel																			
1.3.2. Vidéki életminőség javítása és a rurális térség népességmegtartó képességének elősegítése																			
1.3.3. A Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Tolna megyét érintő területének fejlesztése																			

III. MONITORING, KONTROLLING, INDIKÁTOROK

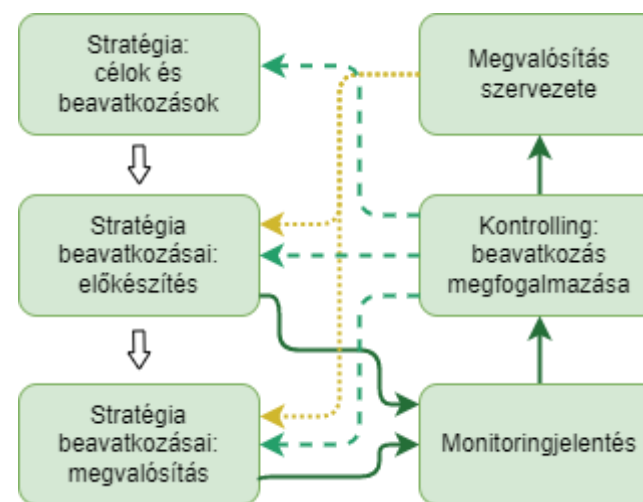
III.1. FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

Az FVS tervezése számos olyan feltevésen alapul, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tűnnek, s így sokkal alapozhatjuk rájuk a stratégiai célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege, részint pedig a külső és a belső környezet folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amelyeket jelenleg nem, vagy csak hiányosan ismerünk, illetve, amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan **visszacsatolási mechanizmus** nélkül, amely alapján a stratégiaalkotási folyamat minden pontján újból és újból beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a **monitoring rendszer** biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni tudjuk, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékoltól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

A monitoring az a programalkotást követő nyomonkövetési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, valamint biztosítsa, hogy a változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

III.1-1. ábra: A monitoring folyamata

A képviselő-testület meghozza a monitoringfolyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket. A szakmai bizottságok javaslatot tesznek a képviselő-testület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra.

A nyomon követéshez **szükséges egy Monitoring Bizottság**, mely rendszeresen felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselő-testület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán. A Monitoring Bizottság tagjai:

- Polgármester
- Jegyző
- A testületi bizottsági elnökök
- A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője, esetleg egyéb civil szervezetek
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet (Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal és/vagy Thelena Kft.) vezetője

A stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezetnek (monitoring felelős) a végrehajtó szervezeten belül a **monitoringért felelős munkatársat** kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.

Az eredményes monitoring tevékenység feltétele, hogy a nyomon követés rendszerének kialakítása **az előkészítés és a megvalósítás integráns részét képezze, meghatározva a folyamatokat, határidőket és felelősöket.**

A monitoring tevékenység alapvetően **belső feladat**, azaz az FVS végrehajtásáért felelős szervezet felelősségi körébe tartozik. A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:

- a monitoring rendszer kereteinek kialakítása előre elkészített és folyamatosan frissítendő adatbázis megalkotásával;
- az indikátorok aktuális értékének – a terv szerinti gyakorisággal történő – összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
- rendszeres kapcsolattartás a projektek megvalósításért felelős személyekkel az indikátorok elérését nagymértékben befolyásoló kulcs-, hálózatos és akcióterületi projektek nyomon követése érdekében;
- éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába.

A monitoring tevékenység **szervezeti háttérét az operatív menedzsment szervezet biztosítja**, amely koordinálja a megvalósuló városfejlesztési beavatkozásokat, rendszeresen figyeli, gyűjti és rendszerezi azok indikátorainak alakulását. Erről előterjesztést készül, amit az érintett Bizottságok tárgyalnak és a Képviselő-testület hagy jóvá. **Az FVS végrehajtását és eredményeit a város képviselő-testülete évenként áttekinti és értékeli.** A beszámoló az alábbi témaköröket tartalmazza:

- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtásának állapota,
- a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információi (projekt költségvetése, források összetétele),
- a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladás (az indikátorok kiinduló és célértékeinek, valamint azok aktuális értékének feltüntetésével).

III.2. Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

III.2.1. A célrendszerhez tartozó indikátorok

Az FVS egy élő, dinamikusan fejlődő dokumentum, mely kijelöli a stratégiát hétéves időtávra, ugyanakkor a reziliencia és adaptivitás elvárásának megfelelően a külső és belső változásokra reflektálva adaptáció, módosítás

is elképzelhető a hétéves időtávban. A specifikus célhoz és a részcélokhoz tartozó indikátorok körét és célértéküket a város maga határozza meg. Ebben az esetben az indikátorok meghatározásakor a központi adatbázisokban (pl. KSH, TEIR stb.), illetve az önkormányzat saját nyilvántartásában elérhető adatok körére fókuszáltunk, amelyek néhol kiegészültek a következő fejezetben ismertetett FVS indikátorokkal.

III.2-1. táblázat: A stratégia célrendszerének összefoglaló indikátortáblázata

cél	indikátor neve	indikátor típusa	mértékegység	bázisérték (bázisév)	célérték (2029)	mérés módszere
A1: Élhető város	Állandó népesség száma	hatás	fő	11 265 (2022)	11 200	Nyilvanto.hu (Belügyminisztérium) / KSH
T1: Városközpont fejlesztése	Gyalogosforgalom növekedése meghatározott időszakban a városközpont meghatározott területén	eredmény	fő	-	nő	forgalomszámlálás
T2: Dunapart megújítása	Gyalogosforgalom növekedése meghatározott időszakban a Dunapart meghatározott területén	eredmény	fő	-	nő	forgalomszámlálás
T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése	Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	eredmény	1-5 skálán történő értékelés	3,58 (2022)	3,6	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése	A legalább heti rendszerességgel, munkaidőn kívül testmozgást végzők aránya	eredmény	%	59 (2022)	70	Önkormányzati adatszolgáltatás (kérdőíves felmérés)
T5: Lakhatási feltételek javítása	Műszaki állapota miatt lakhatásra nem alkalmas önkormányzati bérlakások száma	eredmény	db	3 (2020)	0	Önkormányzati adatszolgáltatás
T6: Társadalmi leszakadás csökkentése	Önkormányzat által nyújtott települési támogatások	eredmény	db	630 (2021)	csökken	Önkormányzati adatszolgáltatás
T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése	Személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek száma	eredmény	db/100 km	20,8 (2020)	10	KSH adatai alapján számítás

cél	indikátor neve	indikátor típusa	mértékegység	bázisérték (bázisév)	célérték (2029)	mérés módszere
A2: Környezettudatos város	Egy főre jutó éves ÜHG kibocsátás egyenérték	hatás	t CO2 eq/év/fő	2,8 (2020)	2,7	FVS Útmutató módszertani leírása, illetve KSH adatai alapján
T8: Zöld infrastruktúra fejlesztése	Települési zöldfelületek nagysága	eredmény	hektár	5203,12 (2022)	5203,12	FVS Útmutató módszertani leírásához igazodva a TSZT alapján
T9: Kék infrastruktúra fejlesztése	Települési vízfelületek nagysága	eredmény	hektár	949,15 (2022)	949,15	FVS Útmutató módszertani leírásához igazodva a TSZT alapján
T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés	Az újrafeldolgozással hasznosított hulladék aránya az összes hasznosított és ártalmatlanított hulladék mennyiségéhez képest	eredmény	%	53 (2020)	60	KSH adatai alapján számítás
T11: Energiahatékonyság növelése	Egy lakosra jutó összes szolgáltatott villamosenergia	eredmény	MWh	3 (2020)	2,8	KSH adatai alapján számítás
T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával	Kommunális fogyasztóknak értékesített gáz mennyisége	eredmény	ezer m ³	184	150	KSH adatai alapján
T13: Szemléletformálás	Környezettudatos szemléletformálási programokban résztvevők száma	eredmény	fő	0	1000	Önkormányzati adatszolgáltatás
A3: Dinamikus város	Iparüzési adóbevétel reálértéken	hatás	millió Ft	410 (2020)	480	KSH adatai alapján számítás
T14: Üzleti infrastruktúra fejlesztése	Működő vállalkozások száma	eredmény	darab	844 (2020)	880	KSH adatai alapján
T15: Helyi termékek piacra jutásának elősegítése	A tolnai piacon helyhasználati engedéllyel rendelkezők számának növekedése	eredmény	fő	-	nő	Önkormányzati adatszolgáltatás
T16: Turisztikai fejlesztések	Vendégek száma a tolnai szálláshelyeken	eredmény	fő	1659 (2020)	2000	KSH adatai alapján számítás
T17: Partnerség, hálózatosodás	Tolnán duális képzőhelyet működtető szervezetek száma	eredmény	darab	15 (2022)	20	ISZIIR adatai alapján
T18: Digitális innovációk, okos megoldások	Digitálisan mért adattípusok száma	eredmény	db	0	4	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
T19: Lakosság digitális kompetenciáinak erősítése	Digitális kompetencia fejlesztési programokban résztvevők száma	eredmény	fő	0 (2021)	30	Önkormányzati adatszolgáltatás

III.2.2. Az FVS egységes indikátorai

Az ERFA 11. cikk eredményeinek követhetőségéhez és bemutathatóságához a városnak biztosítani kell néhány olyan mutató nyomon követését is, amely mérhetővé teszi a városfejlesztési eszköz

teljesítményét, eredményeit. Ezért elvárás egy komplex mutató, azok részmutatói, továbbá az öt tervezési dimenzióknak megfelelő mutatók mérése, amelyek éves előrehaladásáról az Irányító Hatóság felé be kell számolni.

III.2-2. táblázat: Az FVS egységes indikátorai

Rezilienciadimenzió	Indikátor neve	Mérték-egység	bázisérték (bázisév)	célérték (2027)	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábon állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	%	16,41 (2019)	15	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Reziliencia: energiafüggőség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energiatermelés arányának növekedése	%	1	10	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Reziliencia: digitális város	digitális ügymenetek aránya	%	4	40	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	1-5 skálán történő értékelés	3,58 (2022)	3,8	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek arányának változása	%	100	100	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0	50	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás egyenérték	t CO2 eq/év	31 727 (2020)	30 324	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma	db	0	4	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Megtartó város	vándorlási egyenleg	fő	-103 (2020)	-100	FVS Útmutató módszertani leírása alapján
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	0	68	FVS Útmutató módszertani leírása alapján

Az egyes mutatók bázis- és célértékeinek alapját a következő táblázat részletezi:

III.2-3. táblázat: Az FVS indikátorok módszertani összefoglalója

indikátor neve	mérési módszertan (FVS Kézikönyv alapján)	bázisévi érték komponensei	célérték meghatározásának módszertana
01: Helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke	a legtöbb IPA-t befizető ágazat által befizetett IPA nagysága (Ft) / a város teljes IPA bevétele (Ft)	<ul style="list-style-type: none"> a legtöbb IPA-t befizető ágazat: TEÁOR 26 (Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása) az ágazat által befizetett IPA: 78 133 108 Ft összes IPA: 476 096 285 Ft 	A jelenlegi fő tevékenység mellett a többi ágazat jelentősége, vállalkozásainak tőkeereje is növekedésnek indul, amely növeli a városi IPA bevételeinek mértékét, valamint a többi ágazat részesedését, ezáltal a meghatározó ágazat jelenlegi 16%-os részesedés a növekvő IPA miatt valamelyest, 15%-ra csökken.
02: Megújuló energiatermelés arányának növekedése	a város területén az adott évben megtermelt megújuló energia összmenyisége (MW GJ) / a város területén az adott évben felhasznált energia összmenyisége (MW GJ)	<ul style="list-style-type: none"> a város területén 2020-ban megtermelt megújuló villamosenergia mennyisége: 1 411,2 GJ a város területén 2020-ban felhasznált villamosenergia összmenyisége: 143 092,26 GJ <p><i>(Mivel a megújuló alapú hőtermelésre nincsen adat, ezért a számláló és nevező összevethetősége érdekében a mutató egészét a villamosenergiára szűkítettük le)</i></p>	A tervezett energetikai fejlesztések révén a megtermelt megújuló energia mennyisége 19 780 GJ-ra növekszik. Ezzel párhuzamosan az energiaszükséglet is növekszik, de a kifejlesztett technológiák, eszközök, valamint a szemléletformálási akcióknak köszönhetően az energiafelhasználás az indokoltnál kisebb mértékben emelkedik. Mindezek alapján az indikátorérték minimálisan emelkedik.
03: Digitális ügymenetek aránya	a digitálisan elindított, lefolytatott hivatali ügyek száma (db/év) / az összes adott évben elindított ügy száma (db)	<ul style="list-style-type: none"> Tolna Megyei Kormányhivatal tájékoztatása szerint Tolna település vonatkozásában a 2020. évben 16470 db ügy indult, amelyből 342 db ügy volt digitálisan érintett. Tolnai Közös Önkormányzati Hivatalnál a 2020. évben összesen 10460 ügy indult, amelyből 748 db ügy volt digitálisan érintett. Fentiek alapján a digitális ügymenetek aránya 2020. évben Tolna város vonatkozásában 4% 	A digitalizációnak köszönhetően az ügymenetek mind nagyobb arányban kerülnek át a virtuális térbe, s 2027-re az ügyintézés 40%-a digitális módon bonyolódik.
04: Az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	Az IH által biztosított elégedettséget mérő kérdőív lehető legnagyobb mintán történő lekérdezését követően	<ul style="list-style-type: none"> AZ IH által rendelkezésre bocsátott kérdőív szerint 2022-ben a lakossági elégedettség mértéke 3,58 (121 lakos által beérkezett válaszok összesített eredménye alapján) 	Kérdőíves lekérdezés.

indikátor neve	mérési módszertan (FVS Kézikönyv alapján)	bázisévi érték komponensei	célérték meghatározásának módszertana
	az elégedettség arány kiszámítása (%) az adott módszertan szerint történik.		
05: Zöld- és vízfelületek arányának változása	települési zöld- és vízfelületek nagysága (ha) (aktuális év) / a települési zöld- és vízfelületek nagysága (ha)(bázisév)	A TSZT alapján összesen 6152,26 ha az alábbi főbb csoportok szerint: <ul style="list-style-type: none"> • általános mezőgazdasági terület: 3728,47 ha • korlátozott mezőgazdasági terület: 1022,12 ha • kertes mezőgazdasági terület: 137,16 ha • védelmi erdőterület 239,65 ha • gazdasági erdőterület: 16,84 ha • egészségügyi, turisztikai erdőterület: 15,56 ha • zöldterület: 13,07 ha • különleges beépítésre nem szánt területek: 30,25 ha • nádas: 80,58 ha • vízgazdálkodási terület: 868,57 ha 	A zöldfelületek vonatkozásában Tolnán az elkövetkezendő időszakban elsősorban minőségi fejlesztések várhatók. Mennyiségi bővülés kisebb mértékben prognosztizálható, így nagyságrendileg a 2020-as bázisérték megőrzése a cél.
06: Fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	(befektetett eszközök FVS (Ft) bázis év / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft)) / (tervezett befektetett eszközök FVS (Ft) / önkormányzati TOP Plusz forráskeret (Ft))	<ul style="list-style-type: none"> • Az indikátor bázisértéke kötelezően nulla (befektetett eszközök FVS 0 Ft) 	Tervezett FVS forráskeret: 8 736 000 000 Ft TVP forráskeret: 4 441 000 000 Ft
07: Éves ÜHG kibocsátás egyenérték	városi ÜHG kibocsátás tonna CO ₂ egyenérték (bázis év) – városi ÜHG megkötés tonna CO ₂ egyenérték (bázis év)	<ul style="list-style-type: none"> • kibocsátás össz: 37 368 tCO₂ egyenérték; ebből: <ul style="list-style-type: none"> ○ energiafogyasztás: 22 417 tCO₂ egyenérték ○ közlekedés: 13 672 tCO₂ egyenérték ○ hulladék: 1 279 tCO₂ egyenérték • nyelés: 5 641 tCO₂ egyenérték • egyenleg: 31 727 tCO₂ egyenérték 	A SECAP módszertan alapján a városi ÜHG kibocsátás egyenlege prognosztizáltan az alábbiak szerint alakul: <ul style="list-style-type: none"> • kibocsátás össz: 36 058 tCO₂ egyenérték; ebből: <ul style="list-style-type: none"> ○ energiafogyasztás: 21 191 tCO₂ egyenérték ○ közlekedés: 13 672 tCO₂ egyenérték ○ hulladék: 1 195 tCO₂ egyenérték • nyelés: 5 734 tCO₂ egyenérték

indikátor neve	mérési módszertan (FVS Kézikönyv alapján)	bázisévi érték komponensei	célérték meghatározásának módszertana
08: Digitálisan mért adattípusok száma	A településen digitálisan mért adattípusok száma (db).	<ul style="list-style-type: none"> A településen digitálisan mért adattípusok száma 0 db 	<ul style="list-style-type: none"> egyenleg: 30 324 tCO₂ egyenérték <p>A digitális és zöld átállás stratégiákban megfogalmazott célkitűzések és tervezett fejlesztések szerint (pl. digitális pad, környezeti szenzorok stb.) a digitálisan mért adattípusok száma 2027-re min. 4 lesz.</p>
09: Vándorlási egyenleg	Vándorlási egyenleg a KSH Tájékoztatói adatbázisa alapján	<ul style="list-style-type: none"> vándorlási egyenleg: -103 fő; ebből: <ul style="list-style-type: none"> o állandó odavándorlás: 240 o állandó elvándorlás: 343 	<p>2011-től közel 2 600 fő költözött Tolnára, míg több, mint 2700 fő költözött el a városból. Bár 2011 és 2020 között is voltak olyan évek, amikor pozitív volt a vándorlási egyenleg, hosszú távon azonban az elvándorlás hatása jelentősebb és a jövőre nézve is ez prognosztizálható. Ezt a Paks térségi fejlesztések hatása csökkentheti.</p>
10: Újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	újonnan belterületbe vont területek nagysága (ha) (aktuális év) / a kihasználatlan városi területek nagysága (ha) (aktuális év)	<ul style="list-style-type: none"> 2020-ban belterületbe vont terület nagysága 0 ha. kihasználatlan városi terület összesen: 32,4 ha 	<p>Tolna Város Településrendezési Terve (2020. évi adatok) alapján a tervezetten belterületbe vonandó terület 22,1 ha.; ezen túlmenően a város további belterületbe vonást nem tervez.</p>

III.3. A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

Meglévő adatok feldolgozása, értékelése: A digitális átállás egyik fontos fejlesztési területként azonosította a települési adatgazdálkodás, adatmenedzsment rendszerszintű kialakítását. Az ezt megalapozó adatstratégia készítése során fontos feladat a városi szinten már létező adatkészlet feltárása. A pályázatok és a projektjelentések szintén hozzáférhető indikátor adatokat tartalmaznak. A hozzáférhető adatok körét a monitoring szempontjából is értékelni kell. Ez egyrészt segíti egy hosszabb távú, időben is összehasonlítható, városspecifikus monitoring rendszer kiépítését, ami már közvetlenül az intézkedések szintjén mérhetővé teszi a beavatkozások hatásait (pl. ügyfél-elégedettségi mérések, vállalati teljesítménymutatók, tényleges energiafogyasztás, megtakarítás stb.). Az egyes alrendszerekből származó adatok így már összesítetten is láthatóvá teszik az intézkedések eredményeit.

A rendelkezésre álló adatokkal nem lefedhető intézkedések esetében primer adatfelvétel és erre épülő indikátor-rendszer kidolgozására van szükség ágazatközi koordinációval a hatékonyság, költségcsökkentés szempontjait is szem előtt tartva. Ezek elsősorban a szolgáltatásnyújtással kapcsolatos hiányok, fogyasztói elvárások és ügyfélélmény szisztematikus mérésére szolgáló mutatók. Mindennek a városlakók igényeit középpontba állító rezilienciadimenziók, valamint a digitális átállást elősegítő menetrend megvalósításának kommunikációja szempontjából is nagy jelentősége van. Ennek alapján ki lehet alakítani egy összetett életminőségi indexet, amely jobban leírja a helyi sajátosságokat, nyomon követhetővé teszi a változásokat, közvetlenül összeköthető a város beavatkozásaival. Az önkormányzatnak közvetlen befolyása van a mutató értékének megváltoztatására.

A város területén az egyéb érdekeltek által megvalósított fejlesztések, projektek adatbázisának kialakítása (ingatlanfejlesztések, kormányzati fejlesztések stb.), felhasználása az értékelési tevékenység mellett tervezés-támogató adatbázisként is szükséges. Adott esetben további primer vizsgálatokra van szükség a városfejlesztést befolyásoló folyamatok nyomon követésére, a közeljövő szükséges intézkedéseinek, érdekérvényesítési területeinek támogatására (pl. a helyi lakosok egészségi állapota, vállalati relokációs folyamatok követése a COVID-19-járvány hatásaként, ennek térszerkezeti, területhasználati, fejlesztési hatásai stb.).

IV. IRÁNYÍTÁSI ÉS MŰKÖDÉSI MODELL

IV.1. A városirányítási modell indokolt módosításai

A stratégia végrehajthatóságát és a stratégiai ciklus sikerességét befolyásoló egyik legfontosabb körülmény, hogy a város milyen *irányítási és működési háttérrel* rendelkezik és az milyen hatékonysággal képes a stratégiai ciklus egyes lépéseiben foglalt műveletek végrehajtására.

Az FVS a fejlesztésekre, a fenntartható városüzemeltetésre és a működtetés komplex városi, várostérségi szintű rendszerére egyaránt figyelmet fordító tartalma **változásokat generálhat** a város eddigi irányítási és működési gyakorlatában/modelljében. Ez különösen igaz a *zöld és digitális átállás* folyamatára és annak szervezeti/működési következményeire.

Az FVS végrehajtásában résztvevő szereplők működése egy megfelelő szervezetrendszer keretei között képzelhető el, amelyben a stratégiai és az operatív szint feladatainak teljesítéséhez a megfelelő szereplők hozzá vannak rendelve. A szereplőknek az irányítás és döntési mechanizmusok feladatait, valamint az operatív megvalósítás során felmerülő feladatok elvégzését kell teljesíteniük, amelyek 2027-ig folyamatosan jelen vannak.

A stratégiai szint feladatai elsősorban az irányítási és döntési mechanizmus feladatait foglalják magukban. Meg kell határozni tehát, hogy ezeket az irányítási és döntési kompetenciákat milyen szervezet látja el. A stratégiai feladatok az FVS előkészítéséhez, megvalósításához és monitoringjához kapcsolódóan az alábbiak:

Partnerség kialakítása és fenntartása

- Stratégiai szinttel, tagokkal, együttműködő partnerekkel rendszeres formális együttműködés szervezése, együttműködési megállapodások kötése, együttműködési fórumok, események rendszeres időközönkénti szervezése, beszámolók készítése,

- Partnerségi Terv kidolgozása és végrehajtásának követése,
- Részvételi alapú tervezés és a végrehajtás nyomon követése.

Projektelőkészítés

- Stratégia megvalósításához projektek gyűjtése, ütemezése.

Program- és projektmenedzsment

- Beavatkozások koordinációja és összehangolása.

Monitoring

- Az FVS megvalósulásának, előrehaladásának vizsgálata monitoringrendszer kialakításával és fenntartásával, rendszeres jelentési kötelezettséggel a stratégia megvalósításáról, pl. adatgyűjtés, adatmenedzsment, adattisztítás, indikátorszámítás, értékelések készítése.

IV.1.1. Az átfogó városirányítási rendszer változásai

Az irányítási és döntéshozatali mechanizmusban a városfejlesztési, illetve a későbbiekben a zöld és digitális átállással kapcsolatos döntési kompetenciák az önkormányzat képviselő-testületénél jelennek meg, a javaslattevési, döntés-előkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az önkormányzat által létrehozott bizottságokban, nevezetesen a Gazdasági és Településfejlesztési Bizottságban. Célszerű a bizottsági kompetenciák kibővítése a FVS megvalósítása során felmerülő stratégiai feladatokkal, figyelembe véve azt, hogy a képviselő-testület hatásköreit – bizonyos kivételektől eltekintve – a polgármesterre, a bizottságára, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására stb. átruházhatja. A bizottsági feladatkörök meghatározásakor ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy a digitális és zöld átállás menetrendek megvalósítása során további feladatok merülhetnek fel, amelyek kezelése a digitális és zöld átállás akciótervekkel összhangban történhet meg hatékonyan.

Az irányítás különböző szintjei közötti beavatkozások koordinációja és összehangolása már az – FVS konkrét megvalósítása során jelentkező – **operatív feladatok** része. Ezen operatív feladatok elvégzésére lehetséges egy felelős személyi koordinátor kijelölése, aki a hivatali struktúrába beépülve végzi munkáját. Ez a koordinátor folyamatosan nyomon követi a menetrendben megfogalmazottak előrehaladását és tervezi, szervezi, menedzseli az egyes fázisok megvalósulását. Ez lehet a meglévő szervezetrendszer pl. Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal valamely szervezeti egysége, annak vezetője, vagy egy munkatársa, valamely önkormányzati vállalat vezetője, ill. munkatársa. Mindazonáltal célszerű ezzel a feladattal egyetlen embert megbízni. A Thelena Kft. feladatkörei elsősorban az üzemeltetésre terjednek ki, a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal jelenlegi szervezetrendszerében pedig nincs elkülönítve a településfejlesztéssel foglalkozó szervezeti egység, a projektek megvalósításához kapcsolódó feladatokat a három osztály külön-külön végzi. Az FVS ütemezett és megfelelően koordinált megvalósítása érdekében célszerű vagy a Thelena Kft. feladatköreinek kibővítése, vagy a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatalon belül egyetlen felelős, koordináló személy kijelölése.

IV.1.2. A térségi koordináció mechanizmusának változásai

Tolna részt vesz minden térségi fejlesztést érintő egyeztetésen, amelyen a polgármester képviseli a város érdekeit, emellett együttműködik minden olyan érintett szereplővel, amelyek a projektek előrehaladása szempontjából a megfelelő kompetenciával rendelkeznek.

A város fejlődése szempontjából kiemelt szerepe van a **Közép-Duna Menti Kiemelt Térségnek**, amelyet a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) 2020. július 1-én hatályba lépett módosítása hozott létre és 99 települést, köztük Tolnát is magába foglalja. A Közép-Duna Menti térség elsősorban a Duna-völgyi területet és az

egymással szorosabban együttműködő Mezőföldi és Kiskunsági települések összességét jelenti. A kiemelt térség három megye (Bács-Kiskun, Fejér és Tolna) egyes részeire terjed ki. A térség fejlesztésében kulcsszerepet játszik a **Közép-Duna Menti Fejlesztési Tanács**.

A paksi erőműberuházás kapcsán kiemelkedő térségi szereplő a **PIP NKft.** A társaság célja a paksi két új atomerőművi blokkhoz kapcsolódó és annak kivitelezéséhez szükséges projektfejlesztések megvalósítása, így a lakhatási, infrastruktúra-fejlesztési, vállalkozásfejlesztési feladatok, valamint térség- és területfejlesztést érintő tevékenységek végrehajtása és koordinációja. A PIP Nkft. jelentős aktivitással vesz részt a térségfejlesztés megalapozásában és a fejlesztési irányok meghatározásában. A térségfejlesztési szempontoknak, igényfelméréseknek fontos szerepük van abban, hogy elősegítsük a Paks II. beruházás mentén a térség társadalmi, gazdasági növekedését és versenyképességének erősítését. Ennek megfelelően az FVS megvalósítása során a társaság, projektgazdaként számos fejlesztésben részt vállalhat.

IV.1.3. Részvételi akciók a stratégiai ciklus végrehajtási szakaszában

A stratégia végrehajtási folyamata alapvetően a konkrét beavatkozások megvalósítására koncentrálnak. Ezek a beavatkozások ugyanakkor olyan széles spektrumot ölelnek fel, hogy az egyes beavatkozások, projektek esetében a partnerség célja, az érintettek köre és a partnerségi bevonás eszközei is jelentősen eltérhetnek egymástól.

A stratégia megvalósítása során be kell vonni minden olyan érintett szereplőt, amelyek a projektek előrehaladása szempontjából a megfelelő kompetenciával rendelkeznek. E tekintetben kiemelt szerepet kell kapniuk a város egyéb intézményeinek, 100%-os tulajdonban lévő egyéb cégeinek és nonprofit cégeinek, továbbá a nem városi fenntartásban működő intézményeknek, közttestületeknek, civil szervezeteknek, forprofit

vállalkozásoknak és a helyi lakosságnak, amely lehetővé teszi a közösség-vezérelt kezdeményezések előtérbe helyezését. A különböző szervezetek bevonása tématerületenként, projektenként eltérő lehet, attól függően, hogy az adott terület vonatkozásában mely szervezet rendelkezik megfelelő kompetenciával.

Kiragadott példaként elengedhetetlenül fontos a következő szervezetek bevonása: Wosinsky Mór Óvoda, tolnai ellátási körzet házi-, gyermek- és fogorvosai, Emergency Service Kft., Szekszárdi Tankerületi Központ; Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága, Családsegítő Központ, Tolnai Kulturális Központ, Thelena Kft., Duna-Dráva Nemzeti Park, Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., Vertikal Nonprofit Zrt., Alisca Terra Regionális Hulladékgazdálkodási NZrt., Re-Kom Nonprofit Kft., Tolna Város Német Nemzetiségi Önkormányzata stb. A szervezetek körének bővítése, ill. szűkítése minden esetben az adott projekt függvénye.

Tolna Város Önkormányzata Képviselőtestületének 10/2017. (III.31.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel és településrendezéssel összefüggő partnerségi egyeztetés szabályairól meghatározta, hogy a városfejlesztési stratégia készítése során a széleskörű partnerség, fórumok és tájékoztatók révén a nyilvánosság bevonása folyamatosan megtörténjen. A településen rendszeresen zajlanak olyan rendezvények (pl. lakossági fórum, közmeghallgatás stb.), amelyen lehetőséget kínálnak a lakosság tájékoztatására, valamint a véleménynyilvánításra. Ezek alapján a stratégia megvalósítása során az alábbi partnerségi eszközök használatára nyílik lehetőség:

- szakmai egyeztetések: egy adott tématerülettel összefüggő kérdések, problémák intenzív elemzésére fókuszálnak. Célja az egyeztetéseken részt vevők véleményének részletes megismerése, a helyspecifikus információk begyűjtése, a projektek tartalmának kidolgozása.

- kérdőíves felmérés: segíti a lakosság véleményének, további igényeinek felmérését.
- lakossági fórum: A lakosság tájékoztatása, összhangban a város Partnerségi egyeztetési szabályzatával.
- honlap, weboldal: Az Önkormányzat a partnerek tájékoztatásának elősegítésére a „(<http://www.tolna.hu>)” honlapján felületet biztosít a partnerségi egyeztetés tárgyát képező és az egyeztetés során keletkező dokumentációk megjeleníthetősége érdekében.
- PR-cikk, sajtótájékoztató: A sajtó tájékoztatása, illetve a különböző sajtóorgánumban való megjelenés minden esetben a helyi sajtó előzetes tájékoztatását követően a polgármesterrel történő egyeztetést követően történik.

A legösszetettebb partnerségi akciót az akcióterületi fejlesztések, elsősorban a Városközpont rehabilitáció igényel, mivel ez egy komplex beruházás. Ebben az esetben a társadalom széles körű bevonásával lehet megvalósítani a funkcióváltást, köztérfejlesztést, új szolgáltatások megtelepítését. Ehhez elengedhetetlen a felsorolt partnerségi eszközök mindegyikének használata. A szakmai egyeztetések és a sajtótájékoztatók mellett, a megfelelő tájékoztatás érdekében, saját honlap, vagy a város honlapján egy aloldal létrehozása is javasolt. Kérdőíves felméréssel és lakossági fórum rendezésével felmérhető a lakosság igénye a főtér használatát illetően, amelyet a helyszínen rendezett kitelepülésekkel, utcafórummal lehet kiegészíteni a közösségi tervezés érdekében.

A keretrendszer szerint szerveződő fejlesztések esetében szintén egy komplex partnerségi akció szervezése szükséges. Ebben az esetben is szükséges a megfelelő tájékoztatás érdekében, saját honlap, vagy a város honlapján egy aloldal létrehozása. A lakosság igényeinek felmérésében pedig a kérdőíves felmérések kaphatnak nagyobb hangsúlyt.

IV.1-1. táblázat: Partnerségi akciók alkalmazása a különböző fejlesztési típusok esetén

	szakmai egyeztetés	kérdőíves felmérés	lakossági fórum	honlap, weboldal	PR cikk, sajtó-tájékoztató
Akcióterületi	X	X	X	X	X
Tematikus	X	X			X
Platform jellegű	X		X		X
Keretrendszer	X	X	X	X	X

A stratégia megvalósulásának kulcseleme a **kommunikáció és a tájékoztatás**, különösen a helyi lakosság tájékoztatása, hogy lássa és

magáénak érezze a fejlesztési elképzeléseket, amelynek elsősorban a lakossági fórumok adnak megfelelő terepet. Célszerű a tervezett projektekről megfelelő arculattal és látványtervekkel tarkított komplex bemutató prezentációkat, pavilonokat, kiállításokat, plakátkampányokat stb. is szervezni, ahol a nagyközönségnek, ill. a potenciális résztvevő szervezeteknek szintén helye és ideje van a részletek megtekintésére és véleménynyilvánításra. Emellett kulcsfontosságú a társadalmi és piaci szereplők tájékoztatása a tervezett változásokról, a lehetőségekről. A tájékoztatás elemeiként és csatornáiként a városmarketing eszközei is felhasználhatók, amelyek egyben a lakosság szemléletformálását is támogatják.

IV.1-2. táblázat: Partnerségi akció ütemezése az FVS megvalósítási folyamatában

Feladatok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Az elkészült FVS tartalmának ismertetése								
Az adott évre tervezett projektek ismertetése								
Az arra az évre tervezett projektek előrehaladási és megvalósulási eredményeinek összegzése								
Az arra az évre tervezett projektek társadalmosítása								
Az FVS megvalósulásának értékelése								

IV.2.A városi működési modellt érintő tervezett változások

Az FVS megvalósítása során jelentkező operatív feladatok jelentős része a stratégiában megfogalmazott projektek megvalósításával függ össze, úgymint

Partnerség kialakítása és fenntartása

- Partnerségi Terv végrehajtása,
- Részvételi alapú tervezés és végrehajtás biztosítása.

Koordináció – a stratégia megvalósításának koordinálása a stratégiai szintű döntéshozókkal való együttműködésben

- projektek, tevékenységek kapcsán a megvalósítókkal való együttműködés, ill. önálló megvalósítás menedzselése,
- projektek megvalósításának nyomon követése, rendszeres beszámolók készítése az előrehaladásról,
- folyamatos konzultáció a stratégiai Irányító Csoporttal,
- rendezvények és programok koordinációja, együttműködés és kapcsolattartás a szervezőkkel.

Projektelőkészítés

- Projektek, tevékenységek megvalósításának előkészítése pl. pályázatírás, pályázatok menedzsentje, tervezés, engedélyeztetés, együttműködés különböző szervezetekkel.

Program- és projektmenedzsent

- Stratégia megvalósításához a konkrét projektek, tevékenységek megvalósításának menedzselése.

Projektmegvalósítás

- Stratégia megvalósításához konkrét projektek, tevékenységek megvalósítása.

A végrehajtási tevékenység meghatározó szereplője a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal, továbbá a 100 %-os tulajdonú nonprofit cége, a Thelena Kft. A társaság feladatkörei ugyanakkor elsősorban az üzemeltetésre terjednek ki, a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal jelenlegi szervezetrendszerében pedig nincs elkülönítve a településfejlesztéssel foglalkozó szervezeti egység, a projektek megvalósításához kapcsolódó feladatokat a három osztály külön-külön végzi.

A projektmenedzsent ellátása a korábbi években a hivatali dolgozók bevonásával történt. Projektmenedzsentet segítő szervezet (külső) csak a bonyolultabb projekteknél került bevonásra. A tapasztalatok szerint a pontos és precíz munkavégzés érdekében a projektmenedzsent folyamatos jelenléte szükséges, amelyet célszerű a hivatali keretek között megoldani. A stratégia megvalósításának feladata megfelelő időmenedzsent, ill. munkaköri átszervezés alkalmazásával a jelenlegi szervezeti struktúrában is ellátható. Egyes esetekben ugyanakkor szükséges lehet további projektmenedzser alkalmazása, amely lehetséges eseti megbízási szerződéssel, külső szakértő alkalmazásával, egy szakértői cég igénybevételeivel, vagy a Thelena Kft. feladatköreiből kibővítésével.

A stratégia célrendszerét szem előtt tartva a következő táblázat összefoglalja, hogy az egyes városi működési területeken milyen változások/átalakítások indokoltak.

IV.2-1. táblázat: A városi működési modellt érintő főbb változások

	Változás jellege				
	Szervezeti	Belső szervezeti átalakítások szervezet-irányítás megújítása	Humán erőforrás fejlesztése	Együttműködések intenzitásának növelése	Eszköz-állományt érintő, esetleg digitális fejlesztések
Városfejlesztés	X	X	X	X	X
Város-üzemeltetés		X		X	X
Humán közszolgáltatások			X	X	X
Közösségi közlekedés				X	
Hulladék-gazdálkodás				X	

A város működési modelljében ugyanakkor – a digitális és zöld átállás menetrendek megvalósítása során a zöld és digitális munkacsoportok felállítása mellett – olyan további, előre nem látható többletfeladatok is felmerülhetnek a későbbiekben, amelyek kezelése a digitális és zöld átállás akciótervekkel összhangban történhet meg hatékonyan. Ezeket az akciótervek kialakítása és majd megvalósítása során intézményi szempontból is át kell gondolni.

A város újragondolt működési térképen ezek a változások (a IV.2-1. ábrán **pirossal jelezve**) követhetők.

Működési terület/ szervezet	Változás / fejlesztés	Megjegyzés
Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal	belső átszervezés, változás nem tervezett	a zöld finanszírozási keretrendszer és a digitális átállás akcióterv kialakítása során humán erőforrás fejlesztés válhat szükségessé
Thelena Kft.	feladatkör kibővítése	a zöld finanszírozási keretrendszer és a digitális átállás akcióterv kialakítása során humán erőforrás fejlesztés válhat szükségessé

IV.2-1. ábra: A város újragondolt működési térképe

V. CSELEKVÉSI TERV

A stratégiai célrendszer fejlesztési irányokká, beavatkozásokká történő lebontása a cselekvési tervben valósul meg, amelynek alapját a célok megvalósulását támogató prioritások, intézkedések és beavatkozási területek meghatározása jelenti.

V.1. Prioritások, intézkedések és beavatkozási területek rendszere

Az adaptív forгатókönyvben (II.1.2 fejezet) definiáltuk az elkövetkező időszak kihívásait, amelyekhez a horizontális célokat, azaz a rezilienciadimenziókat is hozzárendeltük, megfogalmazva az alacsony abszorpciós, adaptációs és transzformációs képesség esetén adható válaszokat (II.3 fejezet).

A prioritások ezekre a kihívásokra reagálva segítik elő a horizontális dimenziók mentén a célrendszer teljesülését.

V.1-1. ábra: A prioritások és a rezilienciadimenziók kapcsolata

A **népeségvonzó Tolna** (P1 prioritás) az adaptív forгатókönyv alapján a népeségfogyásra, az előregedésre, a növekvő társadalmi különbségekre reflektálva fogalmaz meg beavatkozási területeket fókuszba helyezve a társadalmi jól(l)étet.

V.1-1. táblázat: A P1: Népeségvonzó Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek

Megtartó város	Kiszolgáló város
Társadalmi leszakadás csökkentése	Fenntartható településfejlesztés
Közszolgáltatások fejlesztése	Közlekedésfejlesztés
Közösségi, kulturális, sport és szabadidős terek, szolgáltatások fejlesztése	

A **klímaálló Tolna** (P2 prioritás) az V.5.3. fejezetben bemutatott zöld átállás menetrenddel összhangban az éghajlatváltozás mérséklését, a hatásaihoz való alkalmazkodás elősegítését szorgalmazza.

V.1-2. táblázat: A P2: Klímaálló Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek

Kiszolgáló város	Zöldülő város
Közlekedésfejlesztés	Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése
Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem	Energiahatékonyság és megújulóenergia-felhasználás

A **diverzifikált Tolna** (P3 prioritás) a gazdaság sérülékenységének csökkentését szolgálja, hozzájárulva a népesség helyben tartásához.

V.1-3. táblázat: A P3: Diverzifikált Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek

Prosperáló város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Gazdaságfejlesztés, üzleti infrastruktúra fejlesztése	Közszolgáltatások fejlesztése	Komplex és fenntartható turisztikai fejlesztések
Együttműködések, hálózatosodás		Barnamezős, alulhasznosított területek fejlesztése
		Közlekedésfejlesztés
		Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem

A **digitális Tolna** (P4 prioritás) a digitális átállás menetrendjével összhangban (részletesen ld. V.6. fejezet) a szolgáltatói és felhasználói oldal technológiai lemaradásának mérséklését, a digitális kompetenciák erősítését helyezi a fókuszba.

V.1-4. táblázat: A P4: Digitális Tolna prioritás alá tartozó beavatkozási területek

Prosperáló város	Megtartó város	Kiszolgáló város
Gazdaságfejlesztés, üzleti infrastruktúra fejlesztése	Közszolgáltatások fejlesztése	Közlekedésfejlesztés
Zöldülő város		Digitális város
Energiahatékonyság és megújulóenergia-felhasználás		IKT és okos települési fejlesztések

V.1-5. táblázat: A prioritások, intézkedések és beavatkozási területek és az ezekhez kapcsolódó fejlesztési tevékenységek rendszerezése

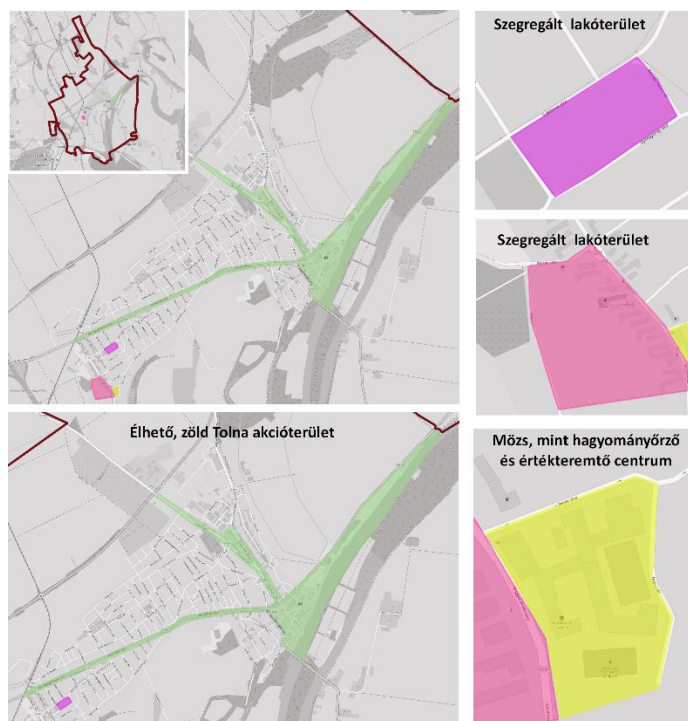
Prioritás/Intézkedés Beavatkozási terület	Népességvonzó Tolna	Klímaálló Tolna	Diverzifikált Tolna	Digitális Tolna
Fenntartható településfejlesztés	Funkcióbővítő városrehabilitáció Épített örökség megőrzése	Fenntartható városfejlesztés		
Társadalmi leszakadás csökkentése	Esélyegyenlőségi programok megvalósítása Bérlakásállomány minőségi fejlesztése Közösségfejlesztés		Humán tőke fejlesztése Kreatív társadalom	A jövő generációinak digitális felkészítése A digitális kirekesztés elkerülése, a digitális megoldásokhoz történő hozzáférés biztosítása
Közszolgáltatások fejlesztése	A gyermekellátás intézményrendszerének fejlesztése Az idősellátás intézményrendszerének fejlesztése Az egészségügy intézményrendszerének fejlesztése Egyéb közszolgáltatások fejlesztése Közbiztonság növelésére irányuló programok, akciók megvalósítása Prevenció és szemléletformálás		Szociális gazdaság kiépülésének ösztönzése	Digitális eszközbeszerzések A digitális ügyintézési lehetőségek biztosítása a lehető legszélesebb körben Szolgáltatási színvonal javítása Közbiztonság javítása
Közösségi, kulturális, sport és szabadidős terek, szolgáltatások fejlesztése	Közösségi találkozóhelyek fejlesztése Sport és rekreációs tevékenységek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése			
Gazdaságfejlesztés, üzleti infrastruktúra fejlesztése			A helyi gazdaság üzleti infrastrukturális hátterének támogatása	Gazdasági lehetőségek bővítése A vállalatok digitális érettségének növelése
Komplex és fenntartható turisztikai fejlesztések			Aktív és fenntartható turisztikai fejlesztések Kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése	
Közlekedésfejlesztés	Belterületi utak, parkolók fejlesztése	Klímasemleges közlekedési módok preferálása	Térségi közlekedés fejlesztése	Közlekedésbiztonság javítása
Együttműködések, hálózatosodás			Térségi együttműködések erősítése Helyi szervezetekkel való együttműködések erősítése	

Prioritás/Intézkedés Beavatkozási terület	Népességvonzó Tolna	Klímaálló Tolna	Diverzifikált Tolna	Digitális Tolna
			Innovációs ökoszisztéma, a hálózatok és megerősítése	
Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése		Zöldfelületek minőségi fejlesztése Kék infrastruktúra-hálózatok védelme Biológiai sokféleség megőrzése		
Energiahatékonyság és megújuló energia-felhasználás		Energiahatékonyság növelése, megújuló energiatermelés növelése Energiaközművek korszerűsítése		Épületállomány „okosítása”
Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem		Körforgásos gazdaságra való áttérés Víziközművek fejlesztése Belterületi csapadékvíz-gazdálkodás, vízvisszatartás fejlesztése		
IKT és okos település fejlesztések				Adatvezérelt, az igényekhez lehető leginkább igazodó, környezetkímélő közmujszolgáltatás biztosítása Az önkormányzatnál keletkező adatok hasznosítása az önkormányzati működésben Okos hálózat és okos mérési rendszer létrehozása

V.2. Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

Három akcióterület lett kijelölve. Az élhető, zöld Tolna akcióterület a Városcsözpont és a Holt-Duna partja közötti területen zöldfelületi és rekreációs, ill. vízvédelmi beavatkozásokat jelent, valamint a főutak mellett a közösségi közlekedés alap-infrastrukturális feltételeinek a fejlesztését. Mözsön hagyományőrző és értékteremtő centrum fejlesztése valósul meg, míg a szegregált lakóterületek fejlesztése a KSH által kijelölt szegregátumokra koncentrálódik.

V.2-1. ábra: Tolna város akcióterületei

V.2-1. táblázat: Az akcióterületek összefoglaló táblázata

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Élhető, zöld Tolna	Béri Balogh Ádám utca északi telekhatára - Alkotmány utca északi telekhatára - Deák Ferenc utca északi telekhatára – Szekszárdi út északi telekhatára – Bajcsy-Zsilinszky utca nyugati telekhatára – Ady Endre utca déli telekhatára – Szendrei utca déli telekhatára – 6. sz. főút – Szendrei utca északi telekhatára Kaszárnya utca északi telekhatára – Bajcsy-Zsilinszky utca keleti telekhatára - Dombori utca – Tolna- Fadd-Dombori kerékpárút vonala - északi belterületi határ - Holt-Duna – Aldunator utca – Garay utca – Kossuth Lajos utca - Deák Ferenc utca déli telekhatára - Alkotmány utca déli telekhatára - Béri Balogh Ádám utca déli telekhatára - vasút	Az előző ciklusban megkezdett fejlesztések folytatása a kijelölt akcióterületen.
Mözs, mint hagyományőrző és értékteremtő centrum	Temető utca – Szent István utca – Iskola utca	Mözs, mint Tolna városának egyik történelmi magterülete a hagyományőrzés, értékteremtés helyszíne, amely az elmúlt évek fejlesztéseire építve komplex fejlesztés helyszíne lehet
Szegregált lakóterület	<ul style="list-style-type: none"> • 01: Kölcsey Ferenc tér - Széchenyi utca - Bartók Béla utca - Gyöngyvirág utca • 02: Szent István utca 74-84. és Temető utca 39-42. 	KSH által szegregátumnak jelölt terület.

V.3. Városi szintű beavatkozási területek részletezése

V.3.1. Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

V.3-1. ábra: A helyi egyedi beavatkozások összefoglaló táblázata

Beavatkozás / projekt neve	FVS Prioritás	Dimenzió	Illeszkedés		TOP Plusz	Forrás		
			Beavatkozási terület	Fejlesztési tevékenység		Egyéb OP	hazai	egyéb
Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítése	Klímaálló Tolna	Kiszolgáló város	Fenntartható településfejlesztés	Fenntartható városfejlesztés	X			
Iparterület infrastruktúra fejlesztése	Diverzifikált Tolna	Prosperáló város	Gazdaságfejlesztés, üzleti infrastruktúra fejlesztése	A helyi gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása	X			
Helyi piac infrastrukturális fejlesztése	Diverzifikált Tolna	Prosperáló város	Gazdaságfejlesztés, üzleti infrastruktúra fejlesztése	A helyi gazdaság üzleti infrastrukturális háttérének támogatása	X			
Tolna, Gém utca és 6. sz. főút közötti összekötő út kialakítása	Népességvonzó Tolna	Kiszolgáló város	Közlekedésfejlesztés	Belterületi utak, parkolók fejlesztése			X	
Sportlétesítmények rehabilitációja Tolna Városában	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közösségi, kulturális, sport és szabadidős terek, szolgáltatások fejlesztése	Sport és rekreációs tevékenységek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése	X			
Wosinsky Mór Óvoda tagintézményeinek fejlesztése	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közzszolgáltatások fejlesztése	A gyermekellátás intézményrendszerének fejlesztése	X			
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése Tolna Városában	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közzszolgáltatások fejlesztése	Egyéb közzszolgáltatások fejlesztése	X			
Garay utcában található orvosi rendelő felújítása	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közzszolgáltatások fejlesztése	Az egészségügy intézményrendszerének fejlesztése	X			
Babamama klub kialakítása a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal melléképületének rekonstrukciójával	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közzszolgáltatások fejlesztése	Egyéb közzszolgáltatások fejlesztése	X			
A házi segítségnyújtás fejlesztése a Családsegítő Központ	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közzszolgáltatások fejlesztése	Az idősellátás intézményrendszerének fejlesztése	X			

Beavatkozás / projekt neve	Illeszkedés				Forrás			
	FVS Prioritás	Dimenzió	Beavatkozási terület	Fejlesztési tevékenység	TOP Plusz	Egyéb OP	hazai	egyéb
infrastrukturális feltételeinek javításával								
Gyermek és szociális étkeztetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közszolgáltatások fejlesztése	A gyermekellátás intézményrendszerének fejlesztése		X	X	
Idősellátás intézményrendszerének fejlesztése	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közszolgáltatások fejlesztése	Az idősellátás intézményrendszerének fejlesztése		X		XX
Alkotóház létrehozása	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közösségi, kulturális, sport és szabadidős terek, szolgáltatások fejlesztése	Közösségi találkozóhelyek fejlesztése	X			
Doromlási szivattyútelep rekonstrukciója	Klímaálló Tolna	Zöldülő város	Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem	Víziközművek fejlesztése			X	
Iskolaközpont létrehozása	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közszolgáltatások fejlesztése	A gyermekellátás intézményrendszerének fejlesztése			X	X
Csodavár Családi Bölcsőde megújítása	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közszolgáltatások fejlesztése	A gyermekellátás intézményrendszerének fejlesztése		X		
Festetics-kúria fejlesztése	Diverzifikált Tolna	Kiszolgáló város	Fenntartható településfejlesztés	Épített örökség megőrzése			X	

V.3-1. táblázat: Tolna városában tervezett helyi egyedi beavatkozások

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város

4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A beavatkozás keretében készítendő FVS a város stratégiai irányát, az egyes beavatkozások és projektek keretrendszerét határozza meg.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	• FVS elkészítése a vonatkozó útmutatók szerint
6.	városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Iparterület infrastruktúra fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A3: Dinamikus város / T14: Üzleti infrastruktúra fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A felhagyott szovjet laktanya további hasznosítása.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A volt laktanya területén kialakított iparterület közműhálózat, úthálózat, közvilágítás kiépítése és fejlesztése
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Összekötő út létesítése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A 6. sz. főút és a Gém utca összekapcsolása Újváros megközelíthetőségét javítja. Ezen túlmenően a belváros teherforgalmának csökkentése, a forgalom gyorsítása, a lakóterületet elkerülő út létesítése is megvalósul.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Tolna, Gém utca és 6-os számú főút közötti összekötő út kialakítása
6.	városrészi leképeződése	Újváros

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Helyi piac infrastrukturális fejlesztése Tolna Városában
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A3: Dinamikus város / T15: Helyi termékek piacra jutásának elősegítése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A jelenleg is piacként működő közterület fejlesztése
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> A meglévő piacterület burkolat fejlesztése, árusítóhelyek/asztalok felújítása és további létesítése, fedett árusítótér kialakítása, hulladékgyűjtők kihelyezése, parkoló bővítése
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Sportlétesítmények rehabilitációja Tolna Városában
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T4: Sport- és rekreációs terek kialakítása, fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A korszerűsítések Tolna város két sportcsarnokát érintik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> A településen található két sportcsarnok felújítása és energetikai korszerűsítése (lapostető felújítás, fűtéskorszerűsítés, elektromos hálózat felújítás, sportpadló felújítása, napelem telepítés, hőszigetelés)
6.	városrészi leképeződése	Városközpont, Újváros

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Wosinsky Mór Óvoda tagintézményeinek fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A felújítások, korszerűsítések a Zöldkert Óvodát, az Aprajafalva Óvodát és a Pitypang Óvodát egyaránt érintik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • Homlokzatrekonstrukció, konyha felújítás, elektromos hálózat felújítás, udvarfejlesztés, parkoló építés, napelem telepítése.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont és Mözs

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az idősödő és rászoruló lakosság részére a szociális szolgáltatás minőségi fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • A mözsi Idősek Klubja épületének felújítása, korszerűsítése
6.	városrészi leképeződése	Mözs

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Garay utcában található orvosi rendelő felújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A rendelőben fogorvos, védőnő, orvosi ügyelet is működik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Az orvosi rendelő felújítása komfortjavítással, eszközbeszerzéssel.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Babamama klub kialakítása a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal melléképületének rekonstrukciójával
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az Önkormányzati Hivatal melléképületei jelenleg funkció nélküliek. Hasznosításukkal a Városközpontban elérhető funkciók köre is bővül.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • A kisgyermekes családoknak nyújtandó szolgáltatások bővítése egy baba-mama klub kialakításával.
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	A házi segítségnyújtás fejlesztése a Családsegítő Központ infrastrukturális feltételeinek javításával
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az idősödő és rászoruló lakosság részére a szociális szolgáltatás minőségi fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A Családsegítő Központ áthelyezése egy használaton kívüli ingatlanba, a szolgáltatási színvonal javítása
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Gyermek és szociális étkeztetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Az étkeztetés önkormányzat által történő önálló biztosítása.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Idősellátás intézményrendszerének fejlesztése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Tolna társadalma elöregedő, így szükséges az idős népesség ellátásához kapcsolódó humán közszolgáltatások fejlesztése.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> • A mözsi Idősek Klubja épületének felújítása, korszerűsítése • A korábbi önkormányzati tulajdonú épületben Idősek Otthona kialakítása
6.	városrészi leképeződése	Városközpont, Mözs

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Alkotóház létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T4: Rekreációs terek fejlesztése A2: Környezettudatos város / T13: Szemléletformálás A3: Dinamikus város / T16: Turizmus fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Mözs, mint Tolna városának egyik történelmi magterülete a hagyományőrzés, értéktartás helyszíne, mely az elmúlt évek fejlesztéseire építve komplex fejlesztés helyszíne lehet
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	alkotóház létrehozása kihasználatlan épület funkcióval való megtöltésével
6.	városrészi leképeződése	Mözs

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Zöldülő város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Doromlasi szivattyútelep rekonstrukciója
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A2: Környezettudatos város / T10: Körforgásos gazdaságra való áttérés
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Üzemeltetési nehézségek és elavulás miatt szükséges a rekonstrukció.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A jelenleg működésképtelen - Tolna Város Önkormányzatának tulajdonában és kezelésében lévő - telephely felújítása, valamint a szivattyúk cseréje és beüzemelése
6.	városrészi leképeződése	Bogyiszló külterület

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Iskolaközpont létrehozása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Tolna város területén működő általános iskolák egy helyszínre költöztetése a hatékony üzemeltetés érdekében
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	
6.	városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Megtartó város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Csodavár Családi Bölcsőde megújítása
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Csodavár Családi Bölcsőde mindhárom intézménye egy új épületbe költözik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Csodavár Családi Bölcsőde új épületbe költözése, az épület felújítása
6.	városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás/projekt munkacíme	Festetics-kúria fejlesztése
3.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A3: Dinamikus város / T16: Turisztikai fejlesztések
4.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A Kastély jelenleg magántulajdonban áll, felújítása révén Tolna város turisztikai palettája is színesedik.
5.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Kastély felújítása, turisztikai vonzerővé formálása, élményalapú kiállítások létrehozása, rendezvényhelyszín kialakítása.
6.	városrészi leképeződése	Tolna, külterület

V.3.2. Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

V.3-2. ábra: A helyi akcióterületi beavatkozások összefoglaló táblázata

Beavatkozás / projekt neve	FVS Prioritás	Dimenzió	Illeszkedés		Forrás			
			Beavatkozási terület	Fejlesztési tevékenység	TOP Plusz	Egyéb OP	hazai	egyéb
Élhető, zöld Tolna	Népességvonzó Tolna	Kiszolgáló város	Fenntartható településfejlesztés	Fenntartható városfejlesztés	X			
Mözs, mint hagyományörző és értékteremtő centrum	Népességvonzó Tolna	Kiszolgáló város	Fenntartható településfejlesztés	Fenntartható városfejlesztés		X	X	X
Társadalmi felzárkóztatás	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Társadalmi leszakadás csökkentése	Közösségfejlesztés, esélyegyenlőségi programok megvalósítása		X		

V.3-2. táblázat: Tolna akcióterületi fejlesztései

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Kiszolgáló város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	Élhető, zöld Tolna
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T1: Városközpont fejlesztése A1: Élhető város / T2: Dunapart megújítása
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	Az előző ciklusban megkezdett fejlesztések folytatása
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> Városközpont rehabilitációja a város főközlekedési útja melletti buszmegállók és környezetük korszerűsítése Dunapart II. ütem megvalósítása Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása
6.	városrészi leképeződése	Városközpont

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	Mözs, mint hagyományörző és értékteremtő centrum
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T4: Rekreációs terek fejlesztése A2: Környezettudatos város / T13: Szemléletformálás A3: Dinamikus város / T16: Turizmus fejlesztése
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	Mözs, mint Tolna városának egyik történelmi magterülete a hagyományörzés, értékteremtés helyszíne, mely az elmúlt évek fejlesztéseire építve komplex fejlesztés helyszíne lehet
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> alkotóház létrehozása kihasználatlan épületek hasznosítása, funkcióval való megtöltése értékteremtés, hagyományörzés
6.	városrészi leképeződése	Mözs

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	Társadalmi felzárkóztatás
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T6: Társadalmi leszakadás csökkentése
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	KSH által szegregátumnak jelölt terület.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<p>A projekt keretében a térségi humánerőforrás fejlesztést -és felzárkóztatást valósul meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségek fejlesztése • A lakosság egészségi állapotának javítása • Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózásának támogatása, integrált nevelés segítése • Iskolabusz-hálózat • Digitális leszakadás csökkentése • Iskolaközpont létrejötte után az Iskola utcai épület közösségi térként történő hasznosítása
6.	városrészi leképeződése	Mözs

V.3.3. Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

V.3-3. ábra: A helyi hálózatos beavatkozások összefoglaló táblázata

Beavatkozás / projekt neve	FVS Prioritás	Dimenzió	Illeszkedés		TOP Plusz	Forrás		
			Beavatkozási terület	Fejlesztési tevékenység		Egyéb OP	hazai	egyéb
Útburkolat rekonstrukciók Tolna Városában	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Közlekedésfejlesztés	Belterületi utak, parkolók fejlesztése	X		X	X
Komplex térségi közösségfejlesztési- és felzárkóztató program	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Társadalmi leszakadás csökkentése	Humán tőke fejlesztése	X			
Szociális bérlakások megújítása, hasznosítása	Népességvonzó Tolna	Megtartó város	Társadalmi leszakadás csökkentése	Bérlakásállomány minőségi fejlesztése		X		X
Járdarekonstrukciók Tolna Városában	Klímaálló Tolna	Megtartó város	Közlekedésfejlesztés	Klímasemleges közlekedési módok preferálása			X	X
Közvilágítás korszerűsítése Tolna Városában	Klímaálló Tolna	Zöldülő város	Energiahatékonyság és megújuló energia-felhasználás	Energiaközművek korszerűsítése			X	X
Online város - okos város fejlesztések	Digitális Tolna	Digitális város	IKT és okos település fejlesztések	Okos hálózat és okos mérési rendszer létrehozása		X	X	X
Közüntézmények eszközfejlesztése	Digitális Tolna	Digitális város	IKT és okos település fejlesztések	Digitális eszközbeszerzések		X	X	X

V.3-3. táblázat: Tolna hálózatos beavatkozásai

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Útburkolat rekonstrukciók Tolna Városában
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Az útburkolat megújítása Tolna város teljes területére kiterjed, s 2021-2027 között folyamatosan és ütemezetten valósul meg.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> Tolna Város belterületén balesetveszélyessé vált, illetve épületkárosodást okozó útszakaszok burkolat korszerűsítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Komplex térségi közösségfejlesztési-és felzárkóztató program
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T6: Társadalmi leszakadás csökkentése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Tolna Város és konzorciumi partnerei egy olyan hosszú távú humán fejlesztési programot állítottak össze, amely a település humán fejlesztési igényeit, valamint az elmúlt időszak tapasztalatait egy több éves projekt megvalósításával fogja össze.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> Munkaerőpiaci pillér Közösségépítési és civil pillér Oktatási és digitális pillér Felzárkóztatási és mentálhigiéniai pillér
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Szociális bérlakások megújítása, hasznosítása
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T5: Lakhatási feltételek javítása
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A város területén több helyszínen található szociális bérlakások ütemezett felújítása
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> a Bajcsy-Zsilinszky u. 19 és a Festetics u. 128. alatti épületek felújítása
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Városmegközelítés

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Megtartó város
2.	beavatkozás munkacíme	Járdarekonstrukciók Tolna Városában
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A1: Élhető város / T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Az járdafelújítások Tolna város teljes területére kiterjednek, s 2021-2027 között folyamatosan és ütemezetten valósulnak meg.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> Tolna Város belterületén balesetveszélyessé vált, illetve épületkárosodást okozó járdaszakaszok korszerűsítése, valamint a még hiányzó nagy gyalogos forgalmat bonyolító közterületi járdaszakaszok megépítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	Közvilágítás korszerűsítése Tolna Városában
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A2: Környezettudatos város / T11: Energiahatékonyság növelése
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	A beavatkozás szakaszosan, de a teljes városi hálózatot érinti
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> A közvilágítási hálózat energiatakarékos lámpatestekkel való ellátása, hálózat bővítés, hiányzó szakaszok megépítése
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	Közüntézmények eszközfesztesése
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A3: Dinamikus város / T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Az okos város céljainak eléréséhez elengedhetetlen a közintézmények digitális eszközellátottságának javítása.
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> Digitális eszközbeszerzések
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás illeszkedése a tervezési dimenziókhöz	Digitális város
2.	beavatkozás munkacíme	Online város - okos város fejlesztések
3.	beavatkozás illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	A3: Dinamikus város / T12: Hatékony városüzemeltetés okos megoldások alkalmazásával
4.	beavatkozás hálózatos jellegének bemutatása	Az okos város fejlesztések a település közszolgáltatásait érintik
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma	<ul style="list-style-type: none"> A település digitális infrastruktúrájának kiépítése innovatív információtechnológiák alkalmazásával.
6.	a hálózat beavatkozásban érintett részének városrészi leképeződése	Tolna város teljes közigazgatási területe

V.4. Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

V.4.1. Stratégiai célkitűzésekkel rendelkező térségi bevonással megvalósítható egyedi projektek

	kérdés	kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	Kapszeg-tó vízpótlásának megoldása
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A2: Környezettudatos város / T9: Kék infrastruktúra fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A Kapszeg-tó élőhelyének rehabilitációja.
6.	tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> • előkészítés alatt
7.	a tevékenységekben érintett települések köre és feladataik	Tolna, Szekszárd
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Szekszárd
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Projektgazda: Duna-Dráva NPI

V.4.2. Átfogó stratégiai megalapozottságú térségi keretrendszerek (térségi hálózatos, vonalas fejlesztések, nem materiális hálózatos fejlesztések)

V.4-1. ábra: A térségi hálózatos beavatkozások összefoglaló táblázata

Beavatkozás / projekt neve	Illeszkedés				Forrás			
	FVS Prioritás	Dimenzió	Beavatkozási terület	Fejlesztési tevékenység	TOP Plusz	Egyéb OP	hazai	egyéb
Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása	Klímaálló Tolna	Zöldülő város	Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem	Belterületi csapadékvíz-gazdálkodás, vízvisszatartás fejlesztése		X		
Holt-Duna rehabilitáció	Klímaálló Tolna	Zöldülő város	Zöld és kék infrastruktúra fejlesztése	Biológiai sokféleség megőrzése		X	X	
Tolna település kerékpárút-hálózatának déli irányú bővítése	Klímaálló Tolna	Kiszolgáló város	Közlekedésfejlesztés	Klímasemleges közlekedési módok preferálása		X	X	
Szekszárd-Tolna helyközi menetrend átalakítása	Klímaálló Tolna	Kiszolgáló város	Közlekedésfejlesztés	Klímasemleges közlekedési módok preferálása				X
Tolna Város ivóvízellátó létesítményeinek vízműtelepet érintő fejlesztése	Klímaálló Tolna	Kiszolgáló város	Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem	Víziközművek fejlesztése				X
Tolnai szennyvízelvezetési Régió Térségi Hálózatának és Szennyvíztisztító telepének fejlesztése	Klímaálló Tolna	Kiszolgáló város	Körforgásos gazdálkodás és környezetvédelem	Víziközművek fejlesztése				X

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A2: Környezettudatos város / T9: Kék infrastruktúra fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A vízvédelmi beavatkozások ugyan Tolnán valósulnak meg, de a kiépített infrastruktúrák, műszaki elemek a térség belvíz- és villámárvíz-veszélyeztetettségét is csökkenti
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Tolna város belvízkezelési problémáinak gócpontjai feltárását követően egy vízkár elhárítási program keretében meghatározott műszaki beavatkozások megvalósítása, vízvezető árkok létesítése, rekonstrukciója; csapadékvíz kezelést szolgáló műtárgyak, szükség szerint áttemelők létesítés, rekonstrukciója. Valamint a belvíz befogadására, tárolására szolgáló Holt-Duna kezelő műveinek felújítása, korszerűsítése is megvalósul
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Tolna (kitekintéssel a tágabb környezetére): vízkárelhárítási program elkészítése műszaki beavatkozások megvalósítása (Tolna) belvízkezelő művek felújítása (Tolna, egyéb érintett települések)
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Bogyiszló, Szekszárd
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	A vízkárelhárítási program ismeretében később tisztázandó

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Zöldülő város
2.	beavatkozás munkacíme	Holt-Duna rehabilitáció
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A2: Környezettudatos város / T9: Kék infrastruktúra fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Magyarország legnagyobb egybefüggő holtágának teljes körű rehabilitációja
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	később meghatározandó
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Országos Vízügyi Főigazgatóság
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Bogyiszló, Fadd
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség Fejlesztési Ügynöksége

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Tolna település kerékpárút-hálózatának déli irányú bővítése
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A1: Élhető város / T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A Deák Ferenc utcai meglévő kerékpársávtól indulva, Mőzs településrészen keresztül mintegy 3455 méter hosszban, külterületen további 3170 hosszban kerékpárút építése Szekszárd közigazgatási határáig, ezáltal térségi összefüggő hálózat épül ki.
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	kerékpáros infrastruktúra kiépítése (Tolna)
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	projektgazda: Tolna Város Önkormányzata
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Szekszárd
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	később meghatározandó

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Szekszárd-Tolna helyközi menetrend átalakítása
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A1: Élhető város / T7: Közlekedési feltételek javítása, fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	A járás településeinek, illetve a megyeszékhely közösségi közlekedéssel történő megközelíthetőségének javítása.
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Tolna-Mőzs vasútállomásnál autóbuszjáratok rendszeres csatlakozása vonatokhoz, Szekszárd-Tolna-Fadd viszonylatú járatokról Tolnán átszállási csatlakozás Bogyzsló, Fácánkert felé.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	Volánbusz Zrt.: menetrend átalakítása, egyeztetve az érintett településekkel.
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Szekszárd, Fadd, Bogyzsló
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Projektgazda: Volánbusz Zrt, az érintett települések konzultáció révén vonódnak be.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Tolna Város ivóvizellátó létesítményeinek vízműtelepet érintő fejlesztése
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Tolna kistérségi vízmű fejlesztése (vízbázis, vízkezelés, vízelosztás)
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	A meglévő vízműtelepi létesítmények fejlesztése.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	a vízműtelep kezelőépületének felújítása, kutak felújítása, hálózati szivattyúk teljesítményének felülvizsgálata (Tolna) Víztoronyok felújítása (Mözs, Fácánkert)
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Tolna, Fácánkert, Bogyiszló
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Projektgazda: PIP Kft.

kérdés		kifejtés
1.	beavatkozás tematikus fókusza	Kiszolgáló város
2.	beavatkozás munkacíme	Tolnai szennyvíztisztító telep korszerűsítése
3.	illeszkedése a megyei program céljaihoz	Közép-Duna Menti Kiemelt Térség fejlesztése
4.	illeszkedése az FVS céljaihoz	A1: Élhető város / T3: Humán közszolgáltatások fejlesztése
5.	a beavatkozás célja és rövid tartalma (a térségi vonatkozások kiemelésével)	Tolnai szennyvízelvezetési Régió Térségi Hálózatának és Szennyvíztisztító telepének fejlesztése
6.	minden érintett településen elvégzett fejlesztési tevékenységek	Tolna Városi Szennyvíztisztító telepén elvégzett korszerűsítések, amely a szennyvízagglomeráció minden települését érinti.
7.	egyedi tevékenységek és azok gazdái (település, konkrét szereplő)	előtisztító nyers szennyvízfogadó műtárgy felújítása, iszapkezelő vonal fejlesztése, szennyvíztisztító telep körül erdősáv kialakítása, szennyvíziszap komposztálási lehetőségeinek megteremtése
8.	hatások és a hatásokban érintett települések köre	Dunaszentgyörgy, Gerjen, Fácánkert, Tolna, Bogyiszló, Fadd, Fadd-Dombori
9.	koordináció módja, az érintett települések bevonása a koordinációba	Projektgazda: PIP Kft.

V.5. Zöld átállás menetrend

V.5.1. Helyzetértékelés

V.5.1.1. Az éghajlatváltozás mérséklése (mitigáció)

Az éghajlatváltozás mérséklése az üvegházhatású gázok csökkentésére irányul. A kibocsátások legnagyobb része a település épületállományának üzemeltetéséből, valamint a közlekedésből, kisebb részt az iparból és

mezőgazdaságból származik. A mezőgazdaságot leszámítva, mindezek háttérében döntően a fosszilis energiahordozók energiatermelési célú közvetlen, vagy közvetett (ld. felhasznált villamosenergia előállításánál) felhasznált energiahordozók) felhasználása áll.

V.5-1. táblázat: Mitigációs helyzetértékelés

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Villamosenergia-felhasználás	<ul style="list-style-type: none"> Az elmúlt években kisebb ingadozásokkal enyhén növekvő tendenciát mutat. A lakossági energiafelhasználás legszámtovább területei a használati melegvíz előállítása (20 %), világítás, főzés és az elektromos gépek üzemeltetése (10 %). Terjed az okos fogyasztásmérők alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> Egyre több elektronikai eszközt használunk. A korszerűtlen elektromos berendezések cseréje lassú ütemben halad. 	<ul style="list-style-type: none"> Háztartási gép csereprogramok (pl. Otthon Melege Program).
Földgáz-felhasználás	<ul style="list-style-type: none"> A földgázfelhasználás az elmúlt évtizedben aránylag egyenletesen alakult, de inkább csökkent. A lakossági földgázfelhasználás legszámtovább területei a fűtés (70 %). 	<ul style="list-style-type: none"> A lakóépületállomány jelentős része energetikai szempontból korszerűtlen. Biomassza-hasznosításon belül a legkevésbé hatékony, egyben legnagyobb mértékű szállópor-kibocsátással járó technológia dominál (tűzifa-alapú tüzelés kazánban, cserépkályhában). 	<ul style="list-style-type: none"> Középületek energetikai korszerűsítése. Magántulajdonban álló épületek energetikai korszerűsítése (leggyakrabban külső szigetelés és nyílászárócseré). Városrehabilitáció.
Tűzifa- és szénfelhasználás	<ul style="list-style-type: none"> a nem vezetékes energiahordozók közül a szén, fa, olaj, tartályos PB (primágáz) használata termikus célra egyaránt előfordul 	<ul style="list-style-type: none"> Települési hulladék, kerti hulladék égetése elterjedt. 	
Megújulóenergia-felhasználás	<ul style="list-style-type: none"> Egyre népszerűbbek a megújuló energiaforrások. A nem épülethez kötött, hálózatra termelő megújuló alapú villamosenergia-termelés szintén jelen van. Biomassza apríték használata. 	<ul style="list-style-type: none"> Megújulóenergia részarányának növelése. 	<ul style="list-style-type: none"> Napelemes rendszerek telepítése középületekre pl. megyei könyvtár, óvodák, iskolák, orvosi rendelők, védőnői szolgálatok, művelődési intézmények.

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Közlekedés, szállítás	<ul style="list-style-type: none"> • A motorizáció szintje évről évre emelkedik. • Domináns az egyéni motorizált közlekedés súlya. • Alacsony az elektromos meghajtású gépjárművek száma. • Közösségi autók, telekocsik használata elenyésző. • A közösségi közlekedésében az autóbuszközlekedés a legjelentősebb. 	<ul style="list-style-type: none"> • A motorizációs szint további emelkedése várható. • A közösségi közlekedés nem jelent valós alternatívát az egyéni motorizált közlekedéssel szemben. • A környezetkímélő helyi közlekedés (pl.: kerékpár, roller) infrastrukturális feltételei hiányosak. • Igény van a városon kívüli kerékpárút-hálózat továbbfejlesztésére. • A tömegközlekedés elöregedett járműparkja. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kerékpárutak, kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, a hálózat bővítése.
Mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> • A gazdaságon belül a primer szektor aránya jelentős, a szekunder szektor kevésbé, a tercier szektor viszont nagyon jelentős. 	<ul style="list-style-type: none"> • A gazdasági szereplők döntő része nem elég tőkeerős. 	<ul style="list-style-type: none"> • Több vállalat is bővítette kapacitását, illetve hajtott végre technológiai fejlesztést.

V.5.1.2. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (adaptáció)

A klímaváltozás hatására a következő évtizedek (2021-2050) átlagos éves hőmérséklete mintegy 1 - 1,5 °C-kal haladhatja meg a XX. század végének (1971-2000) azonos értékeit; az extrém meleg napok száma várhatóan növekedni fog, valamint a csapadék éves eloszlása is egyértelműen szélsőségesebbé válik, így az özvízszerű esőzések és az aszályos periódusok gyakorisága is minden bizonnyal nőni fog.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, azaz az adaptáció ezekhez a megváltozott és egyre szélsőségesebbé váló klimatikus viszonyokhoz való felkészülést segíti elő, különösen a társadalom, a gazdaság, az infrastrukturális elemek és a települési zöldfelületek tekintetében.

V.5-2. táblázat: Adaptációs helyzetértékelés

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Társadalom, humán egészség, humán közszolgáltatások	<ul style="list-style-type: none"> Tolna társadalmát az elöregedés jellemzi 	<ul style="list-style-type: none"> A hóhullámos napokon jelentkező többlethalálozás mértéke várhatóan nőni fog. Az elöregedő társadalom mind az egészségügyi, mind a szociális ellátórendszerre további terheket ró. Az alacsony státuszú területeken egyre magasabb a gyerekek és fiatalok aránya. 	<ul style="list-style-type: none"> A város rendelkezik Helyi Esélyegyenlőségi Programmal. Szociális városrehabilitáció. Szakorvosi rendelőintézet és a járóbeteg szakellátás fejlesztése megvalósult. Szociális intézmények fejlesztése megvalósult. Több szemléletformáló és humánerőforrásfejlesztő program valósult meg EFOP forrásból.
Infrastruktúra sérülékenysége	<ul style="list-style-type: none"> A város lakóépületeinek háromnegyede 1980 előtt épült. A felújítandó épületek aránya bőven 50% feletti. 	<ul style="list-style-type: none"> Az éghajlatváltozás szerkezetkárosító hatásai közül számolni kell az extrém (30 mm-t meghaladó) csapadékösszegű napok számának növekedésével, az annak következtében kialakuló villámárvizek, belterületi elöntések kedvezőtlen hatásaival is. Leginkább veszélyeztetett elemek az „oszlopos” infrastruktúrák (villamosenergia-ellátás, távközlés távvezetékei, közvilágítási oszlopok), illetve a közlekedési infrastruktúra (közutak, járdák, vasúti pályák, hidak, aluljárók). 	
Turizmus	<ul style="list-style-type: none"> Tolnán és tágabb térségében meghatározó a turizmus. 	<ul style="list-style-type: none"> A klímaváltozásra a turizmustípusok közül leginkább a szabadtéri válfajok érzékenyek 	

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
	<ul style="list-style-type: none"> • Elsősorban a Dunára épülő vízi turizmus, valamint a Tolnai borvidék borturizmusa a meghatározó. 	<ul style="list-style-type: none"> • A településen a kerékpáros és a vízi sportokra épülő turizmus kifejezetten érzékeny a klímaváltozásra. • A szélsőséges időjárási eseményekkel és következményeikkel szemben (hőhullámok, viharok, extrém csapadékesemények, belterületi elöntések) a szabadtéri rendezvények is sérülékenyek minősülnek. 	
Települési zöldfelületek	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna főbb zöldfelületi elemei a fasorok, a belterületi köz-és magánkertek, temetők, a hagyományos értelemben vett közparkok nem alakultak ki. • A város kevés zöldfelülettel rendelkezik, az 1 főre jutó érték nem éri el az 1 m²-t. • A zöldfelületi elemek egymástól elszigeteltek, jelentősen fragmentáltak, a zöldfelületi elemek között nincs zöldfelületi kapcsolat, emiatt azok használata nem jellemző. • A települési zöldfelületeket elsősorban szabadidő eltöltésére, ill. rekreációs célú sétára használja a lakosság. • A sok potenciált magában rejtő holtág nem képezi szerves részét a városnak. • A város külterületén kevés az erdő, többségében szántóföldek találhatók. 	<ul style="list-style-type: none"> • A zöldterületek bővítése, minőségi fejlesztése (pl. kültéri bútorok), hálózatosodásának kialakítása, sövények, fasorok pótlása, fásítási akciók. • A lakosság a különböző szolgáltatások megtelepedését, több kültéri programot és a sétautak fejlesztését igényli. 	<ul style="list-style-type: none"> • TOP forrásból valósult meg a Duna-part zöldterületfejlesztése.

V.5.1.3. A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

A vízi erőforrások elsősorban a felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelmét jelenti, amelyre a víziközművek állapota, a település árvízi és belvízi veszélyeztetettsége is hatást gyakorol.

V.5-3. táblázat: A vízi erőforrások helyzetértékelése

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Felszíni vizek	<ul style="list-style-type: none"> • A legjelentősebb felszíni vizek a település közigazgatási területét érintő dunai holtágak, valamint a területet délről övező Sió-csatorna. • A holtágnak nincs felszíni vízbetáplálása, a települési esővíz és villámárvizek levezetésére azonban alkalmasak. • A holtág északi ágán horgászati célú használat jellemző. • A Foki-csatorna a Tolna-Dombori öblözet fő belvízelvezető csatornája. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Az extrém időjárási események gyakoriságának növekedése miatt várhatóak hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék okozta villámárvizek. • Nyáron a kisvizes időszak hosszabbodik, a sekélyebb víztestek ki is száradhatnak. • Növekszik a növények víz- és öntözővíz-igénye, a lakosság személyi használatú vízigénye, a halastavak, vizes élőhelyek párolgási vesztesége. • A holtágrendszer természetközeli helyzetének megőrzése. 	
Felszín alatti vizek	<ul style="list-style-type: none"> • A felszín alatti vizek az érzékeny felszín alatti terület kategóriába tartoznak. 	<ul style="list-style-type: none"> • A város területén több potenciális szennyezőforrás veszélyezteti a talaj és felszín alatti vizek állapotát, mennyiségét, utánpótlódását. • Talajvízszint ingadozásának növekedése. • Fenntartható módon kitermelhető víz mennyiségének csökkenése. 	
Ivóvíz	<ul style="list-style-type: none"> • A vízbázisok a sérülékeny kategóriába tartoznak. • A város nitrátérzékeny területen fekszik. • A vízellátó hálózat felújításra szorul. 	<ul style="list-style-type: none"> • A város területén található vízbázisok, ivóvízbázisok sérülékenyek, és jelentős részüket mennyiségi szempontból veszélyezteti a klímaváltozás. • A klímaváltozás miatt várható aszályok idején a megnövekedett vízigényt a lecsökkent vízmennyiségből kell kielégíteni. 	

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Szennyvíz, csapadékvíz	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna teljes területén elválasztott rendszerű csapadék- és szennyvízelvezetés működik. • A város csapadékvíz-elvezetése vegyes, megtalálhatóak a zárt gravitációs csatornák, nyílt árkok és felszín közeli csatornák egyaránt. • Összefüggő csapadékvíz-elvezető rendszerrel a település nem rendelkezik. • A szennyvízelvezető hálózat nem fedi le a teljes lakott területet. • 2019-ben a lakásállomány 85 %-a volt rácsatlakoztatva a szennyvízgyűjtő-hálózatra. • A csapadékvíz-elvezető-rendszer kapacitása hiányos, a meglévő hálózat leromlott állapotú. • A magánterületek egy részéről a tulajdonosok a csapadékvizet a közterületre, bizonyos esetekben a szennyvízhálózatba vezetik. 	<ul style="list-style-type: none"> • A klímaváltozás következtében fellépő, egyre gyakoribb szélsőséges csapadékesemények, egyre gyakoribb csapadékvíz-elöntéshez vezetnek. • A város több pontján kialakulhat árvíz, villámárvíz vagy csapadék elöntés. Ennek a veszélye az éghajlatváltozás hatására fokozódik. • A csapadékvíz-elvezetés átfogó rendezéséhez először is egy teljes körű felmérésre, majd a tervek elkészíttetésére van szükség. • Csapadékvíz helyben tartása, felhasználása. 	
Árvizek, belvizek	<ul style="list-style-type: none"> • A település ár- és belvízi szempontból közepesen veszélyeztetett. • Az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbé válásával problémát jelent a megfelelő felszíni vízvezetés. • A Tolna területén található felszíni víztestek, csatornák alkalmasak a települési esővíz, belvíz és villámárvizek levezetésére. A mélyfekvésű területeken azonban jellemzőek az elöntések. • A település csapadékvíz-elvezető rendszere a közutakhoz tartozó földmedrű nyílt árokrendszer, kiépített zárt csapadékvíz-elvezetőcsatorna hálózat inkább a belváros területére jellemző. • Elöntéssel veszélyeztetett terület az Újréti sor u., az Alduna sor u., a Diófásor u., Garay u. és Wesselényi utcák által határolt terület, ahol magas talajvízállás és heves zápor, vagy gyors hóolvadás esetén nehezen lehet a többlet vizek elvezetése. • A település rendelkezik Vízkárelhárítási Tervvel, aktualizálása azonban időszerű. 	<ul style="list-style-type: none"> • A klímaváltozás hatására a vízjárás egyre szélsőségesebbé válik, azaz gyakoribb, és magasabb vízszintekkel kell számolni. • A csapadékvíz okozta terhelések csökkentésére megalapozott intézkedési terv létrehozása szükséges. 	

V.5.1.4. A körforgásos gazdaságra való áttérés

A körforgásos gazdaság az európai zöld megállapodás elérésére irányuló uniós stratégia egyik legfontosabb eleme. Lényege, hogy a környezeti elemek túlzott mértékű igénybevételéhez és terheléséhez vezető eddigi lineáris gazdasági modellt, amely az erőforrások felhasználásán, valamint a hulladékká váló termékek ártalmatlanításán alapul, fel kell váltania a körforgásos megközelítésnek. Ennek alapja az anyagkörforgás kialakítása, azaz a keletkező hulladékok másodnyersanyagként történő, lehetőség szerint minél nagyobb arányú hasznosítása. Ezzel összhangban a körforgásos megközelítés nagy hangsúlyt fektet a keletkező hulladék mennyiségének csökkentésére a teljes gazdasági szektorban (beleértve az ipar és mezőgazdaság mellett a szolgáltatásokat is), ennek érdekében

ösztönzi a termékek élettartamának növelését; a javítás, karbantartás szerepének erősítését új termékek beszerzése helyett; közös, megosztott szolgáltatások nyújtását (beleértve pl. a közösségi közlekedést, bérlakások fenntartását is); a rövid ellátási láncok erősítését; és általában véve a helyi gazdasági és termelési szereplők közötti szorosabb gazdasági kapcsolatok kialakítását. Ennek feltétele a társadalom ilyen irányú szemléletformálása is. Említést érdemel, hogy a körforgásos gazdaság felé történő elmozdulás számos kulcsterületén a települési önkormányzat nem rendelkezik közvetlen hatáskörrel, ösztönző, koordináló szerepe kihasználásával azonban mégis eredményesen járulhat hozzá a város körforgásos szemléletű megújulásához.

V.5-4. táblázat: A körforgásos gazdaság helyzetértékelése

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Hulladék-gazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> • A lerakott települési hulladék mennyisége enyhén növekvő tendenciát mutat. • A hulladék újrafeldolgozással történő hasznosításának aránya országos összehasonlításban aránylag magas, azonban az utóbbi évtizedben összességében stagnáló tendenciát mutat. • A lakosság, saját életminősége szempontjából, leginkább a szelektív hulladékgyűjtést tartja fontosnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • A szelektíven gyűjtött hulladék aránya jelentősen elmarad az országos átlagtól. • A lakossági hulladékkezelés kultúrájának, gyakorlatának (pl. illegális hulladéklerakás; szelektív szemétygyűjtés lakossági népszerűsége, gyakorlata) fejlesztése. 	<ul style="list-style-type: none"> • Használt sütőolajbegyűjtők telepítése.
Élelmiszer-előállítás, helyi erőforrásokat előnyben részesítő mezőgazdaság	<ul style="list-style-type: none"> • A mezőgazdaság szerepe a térségben jelentős, elsősorban a szántóföldi művelés jellemző. • A kertés mezőgazdasági művelési módok egyre inkább háttérbe szorulnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • Termelői-fogyasztói közösségek és térségi rövid élelmiszer-ellátási láncok kialakításának ösztönzése. 	
Együttműködés helyi gazdasági szereplők között	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi gazdasági szereplők alacsony együttműködési hajlandósága. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági szektor szerepvállalásának erősítése a klímavédelemben. • Együttműködési platformok kialakítása. 	

Körforgásos tematikájú szemléletformálás	<ul style="list-style-type: none"> • Körforgásos gazdaság elemeinek alacsony ismertsége. • A házi komposztálók használata elterjedt. • A lakosság saját életminőségük szempontjából leginkább a szelektív hulladékgyűjtést és a környezettudatos életvitelt tartja fontosnak. 	<ul style="list-style-type: none"> • A lakosság klíma- és környezettudatos életvitelének erősítése. • Környezettudatos szemléletformálás, a körforgásos gazdaság ismereteinek terjesztése. 	
---	--	--	--

V.5.1.5. A szennyezés megelőzése és csökkentése

A város környezeti állapotát, minőségét alapvetően meghatározza a levegőt, a talajt, a vizeket érő szennyezés mértéke, míg a zaj- és rezgésterhelés az életminőségre, az épített infrastruktúrákra is jelentős hatást gyakorol.

V.5-5. táblázat: A szennezőforrások helyzetértékelése

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Levegőtisztaság	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna levegőtisztasági szempontból a jó levegőminőségű városok közé tartozik. • Főbb kibocsátók: közlekedés, kommunális fűtés. 	<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedés ÜHG kibocsátása, valamint levegő- és zajszennyezése. • Az éghajlatváltozás következtében várhatóan emelkedni fog a hőhullámok és az aszályok gyakorisága és intenzitása is. Ez növelheti a fotokémiai (Los Angeles típusú) szmog kialakulásának veszélyét. 	
Víz	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna vizei az érzékeny és sérülékeny kategóriába tartoznak. • Kevés a nagy kiterjedésű, erősen szennyezett, barnamezős területek aránya, ugyanakkor a város nitrátérzékeny területen helyezkedik el. 	<ul style="list-style-type: none"> • Szükséges a teljes körű csapadékvízvezetés megoldása, figyelmet szentelve a településen belüli természetes vízmegtartó megoldásoknak, amely segíti a város és környezetének vízháztartását, vízmegtartását 	
Talaj	<ul style="list-style-type: none"> • Elsősorban a kevésbé jó minőségű réti öntéstalajok jellemzőek, amelyek vízgazdálkodása közepes vagy inkább rossz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Illegális hulladéklerakás. 	<ul style="list-style-type: none"> • Több helyszínen nagyobb volumenű illegális hulladéklerakó felszámolása.
Zaj	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna zaj- és rezgésterhelésében a legfontosabb komponens a közlekedés, azon belül is elsősorban a közúti forgalom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Közlekedés ÜHG kibocsátása és egyéb levegő- és zajszennyezése. 	

V.5.1.6.A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme, helyreállítása

A biológiai sokféleség, az ökoszisztémák állapotát alapvetően meghatározza a területhasználat, a település ki-/szétterjedése, a beépített felületek növekedése, a terület- és ingatlanhasználati szokások változása. Mindezek mellett a klimatikus viszonyok változása, az inváziós fajok terjedése is nagy mértékben befolyásolja a természetes ökoszisztémák állapotát.

V.5-6. táblázat: A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák helyzetértékelése

Tématerület	Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
Területhasználat	<ul style="list-style-type: none"> • Beépítésre szánt terület nem terjeszkedett túl, nem jellemző a széttelepülés. • A település területe vonalas létesítményekkel fragmentált. • Összefüggő ökológiai folyosó hiánya. • A város méreteihez és lakosságához viszonyítva igen kevés közhasználatú zöldterülettel rendelkezik és ezek elhelyezkedése, valamint kialakítása sem optimális. 	<ul style="list-style-type: none"> • Burkolt felületek arányának növekedése. • Megváltozott ingatlanhasználati szokások miatt a kiskertek eltűnése. • A település fragmentáltsága. • A sok potenciált magában rejtő holtág integrálása. • Tájképet, látványt romboló elemek a tájban, városban. 	
Erdő- és mezőgazdaság	<ul style="list-style-type: none"> • Alacsony erdősültség. • Nagytáblás szántóföldi művelés talajromboló hatásai, vegyszerhasználat. Deflációs hatások. • Véderdők, mezővédő erdősávok hiánya. • A jellemzően családi házas beépítés miatt a kertművelési ág nem jellemző a város peremterületeire. • Kisebb részben I., nagyobb részben II. osztályú szőlőkataszteri szőlőterületek találhatók a város területén, területük részaránya kevesebb, mint 1 %. • A gyümölcsösök szintén kis területre korlátozódnak. • A mezőgazdaság foszfor és nitrogénhasználatára rontja a Duna vízminőségét. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az évszázad közepéig várhatóan jelentősen megváltoznak a termőhelyek klimatikus viszonyai. • A gyakoribb aszályos időszakok miatt a gazdálkodásban, így a szántóföldeken is jelentős termés kiesés prognosztizálható. • Korábbi művelési módok felhagyása következtében özőnfajok, invazív fajok elterjedése. • A mezőgazdaságban használt foszfor és nitrogén megkötése. 	

<p>Természeti értékek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tolna két Natura 2000 területtel, a Gemenci Tájvédelmi Körzettel és a Kapszeg-tó Természetvédelmi Területtel érintett, emellett Ramsari és "ex lege" védett természeti területek is találhatóak a város közigazgatási területén. 	<ul style="list-style-type: none"> • A város területén található vizes élőhelyek ökológiai állapotának romlása. • Táj- természeti értékek felmérésének hiánya. • Összefüggő ökológiai folyosó hiánya. • Védett területek melletti, intenzív, vegyszeres művelés. • A nem természetvédelmi célú beruházások visszaszorítása. • A jelenlegi gyepterületek megőrzése. Inváziós növények állományainak visszaszorítása. 	
----------------------------------	--	---	--

V.5.2. Hatályban lévő dokumentumok bemutatása

A városi zöld átállást meghatározó hatályban levő stratégiai és akciótervi dokumentumok az alábbiak:

- Tolna megye Területfejlesztési Konceptiója és Stratégiai Programja
- Tolna Megyei Klímastratégia
- Tolna Város Zöld Infrastruktúra Fejlesztési és Fenntartási Akcióterve (ZIFFA)

Az említett dokumentumok részletes ismertetését az FVS Megalapozó munkarészének II.2, II.5. és II.13. fejezetei tartalmazzák. Ez alól a megyei klímastratégia képez kivételt, így itt csak ennek ismertetésére térünk ki.

A település rendelkezett a korábbi tervezési időszakokra vonatkozóan Környezetvédelmi Programmal, valamint Tolna Város Fenntartható Fejlődésének Helyi Programjával, amelyek aktualizálása mindenképpen időszerű.

A **Tolna Megyei Klímastratégia** c. dokumentum a megye klímavédelmi jövőképét a következők szerint fogalmazza meg:

„A megye legfontosabb törekvése, hogy a Tolna megyei emberek boldogok, elégedettek legyenek, aktívan, egészségesen és egészséges környezetben éljenek a városokban és a vidéki kistelepüléseken egyaránt. A fiatalok ne hagyják el a megyét, hanem helyben találják meg boldogulásukat és hasznos, értéket teremtő céljaikat.” Mottó: Tolna megye: „Hol az ember boldog, s boldogul.”

A jövőképben megfogalmazott cél elérése érdekében a dokumentum legfőbb átfogó célkitűzése a Megyei klímavédelmi intézményrendszer felállítása, finanszírozásának megteremtése (Át-1), emellett 18 db további célt jelöl ki a mitigáció, az adaptáció és a szemléletformálás három témaköre mentén. A mitigációs célkitűzések elérését az energiafelhasználás hatékonyságának növelése, a megújuló

energiaforrások arányának növelése, a közlekedésből származó CO₂ kibocsátás csökkentése, az erdőterületek növelése révén kívánja elérni. A végrehajtandó intézkedések eredményeként 2050-re 20 %-kal kevesebb CO₂ kibocsátást kíván elérni a megye.

Az adaptáció terén a megye fő célkitűzése, hogy megerősítse és megnövelje Tolna megye alkalmazkodóképességét az éghajlatváltozással szemben.

A szemléletformálás terén megfogalmazott célok a klímatudatos fogyasztói magatartás javítása, a helyi adaptációs ismeretek és tudás bővítése, az ÜHG kibocsátás csökkentését célzó szemléletformálási akciók, valamint a Megyei Önkormányzat klímatudatos kommunikációjának erősítése kapnak helyet.

V.5-7. táblázat: Tolna Megye Klímastratégiájának célrendszere

Jövőkép „A megye legfontosabb törekvése, hogy a Tolna megyei emberek boldogok, elégedettek legyenek, aktívan, egészségesen és egészséges környezetben éljenek a városokban és a vidéki kistelepüléseken egyaránt. A fiatalok ne hagyják el a megyét, hanem helyben találják meg boldogulásukat és hasznos, értéket teremtő céljaikat.” Mottó: Tolna megye: „Hol az ember boldog, s boldogul.”		
Tolna megye átfogó klímavédelmi célkitűzései (Át) Át-1 Megyei klímavédelmi intézményrendszer felállítása, finanszírozásának megteremtése		
Adaptációs célkitűzések	Mitigációs célkitűzések	Szemléletformálási célkitűzések
Aá-1 Aszályllyal szemben védett területek arányának növelése	M-1 Energiafelhasználás hatékonyságának növelése a kibocsátás csökkentésével	Szá- 1 Klímatudatos fogyasztói magatartás erősítése
Aá-2 Helyi vízkárok elleni sérülékenységi csökkentése	M-2 Megújuló energiaforrások arányának növelése a helyi energiaszerkezetben	Szá- 2 A helyi adaptációs ismeretek és tudás bővítése
Aá-3 Hőhullámokkal szembeni védekezés erősítése	M-3 A közlekedésből származó CO2 kibocsátás csökkentése	Szá- 3 ÜHG kibocsátás csökkentését célzó szemléletformálás
Aá-4 Épített környezet sérülékenységének csökkentése	M-4 Az erdőterületek növelése	Szá- 4 Megyei Önkormányzat klímatudatos szakmai és lakossági kommunikációjának erősítése
Aá-5 Ár- és belvízvédelmi rendszer fenntartása		
Aá-6 Települési zöldterületek és zöldfelületek növelése		
Specifikus célkitűzések		
As-1: A természeti és táji értékek sérülékenységének vizsgálata		
As-2 A védett épített értékek sérülékenységének felmérése		
As-3 A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás feltételeinek megteremtése a borvidékeken		
As-4 Helyi turizmus, ökoturizmus erősítése		

Forrás: Tolna Megye Klímastratégiája

V.5.3. A zöld átállás célrendszere

A **zöld átállás célkitűzései** a taxonómia-rendeletben foglaltakra épülve szervesen **illeszkednek az FVS zöldülő város rezilienciadimenziójához**, ebből kifolyólag elősegítik a stratégia jövőképeinek teljesülését is.

A célrendszer alapvető eleme a **klímatudatos településmenedzsment**, amelynek keretében a klímatudatosság a településfejlesztés minden szegmensében meghatározó vezérlőelvvé válik.

Az **éghajlatváltozás mérséklése** az üvegházhatású gázok csökkentésére vagy ezek hatásának elkerülésére irányul többek között a megújuló energiatermeléssel, az energiahatékonyság növelésével, a klímaseleges közlekedéshez való hozzájárulással.

Az **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás** stratégiai szinten hozzájárul a jelenlegi éghajlat és a várható jövőbeli éghajlat által a gazdasági tevékenységre gyakorolt kedvezőtlen hatások kockázatának csökkentéséhez, anélkül, hogy növelnék a kedvezőtlen hatások kockázatát az emberekre, a természetre vagy az eszközökre.

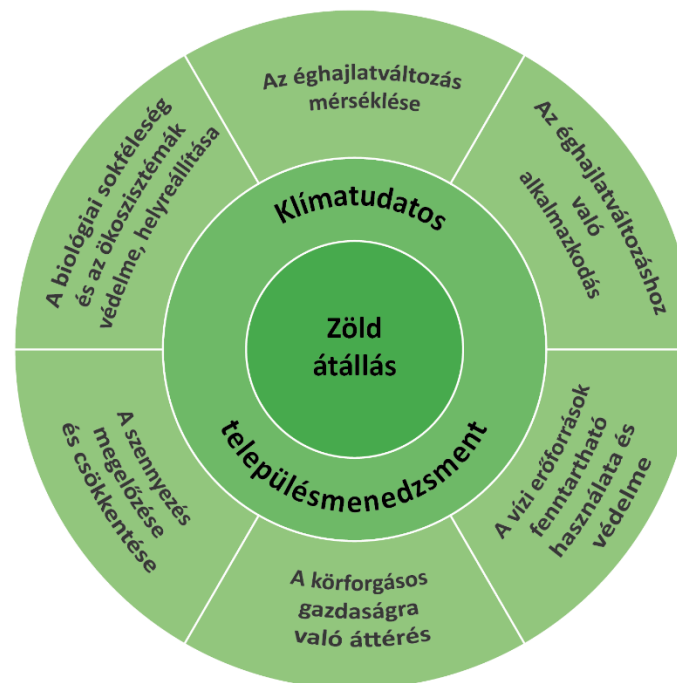
A **vízi erőforrások fenntartható használata és védelme** keretében a felszíni és felszín alatti víztestek stratégiai szintű védelme valósul meg, kezelve a települési és ipari szennyvíz problémákat, és javítva a vízgazdálkodás hatékonyságát, a vízi ökoszisztémák állapotát.

A **körforgásos gazdaságra való áttérés** megfogalmazza a város stratégiai irányát a hulladék keletkezésének megelőzéséhez vagy annak újra felhasználásához, növeli a termékek élettartamát, a melléktermékek másodlagos felhasználását és a veszélyes anyagok környezetbarátabb anyagokkal történő helyettesíthetőségét.

A szennyezés megelőzése és csökkentése az üvegházhatású gázoktól eltérő szennyező anyagoknak a levegőbe, a vízbe vagy talajba történő kibocsátásának megelőzésére, csökkentésére irányul.

A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása a természeti és biológiai sokféleség megőrzésére, a fenntartható földhasználat és területgazdálkodásra, fenntartható mezőgazdálkodásra és erdőgazdálkodásra irányuló stratégiát mutatja be.

.0-1. ábra: A zöld átállás célrendszere

V.5.4. A beavatkozási területek meghatározása

A beavatkozásokat és a hozzájuk tartozó projekteket / projekt típusokat a célrendszerben definiált szegmensek mentén határoztuk meg.

A projektekhez, projekt típusokhoz kapcsolódóan felmértük azok előkészítettségét, környezetre gyakorolt hatásukat, az üvegházhatású gázok kibocsátását befolyásoló tényezőiket, valamint azt is számba vettük, hogy megvalósításukkal elérhető-e pénzügyi megtakarítás. Ez utóbbit csak ott jelöltük, ahol a projekthez kapcsolódóan tényleges megtakarítás keletkezik, hiszen például új infrastruktúrák kiépülése révén a fenntartási, pótlási költségek eleve növekményként jelentkeznek.

A projektek ezen tényezők szerinti besorolása az alábbiakban foglalható össze:

- előkészítettség állapota:
  - 0: nem történt még előkészület, azaz a projekt csak ötlet szinten létezik
  - 1: voltak már a projektnek előzményei, azaz vagy korábban már megvalósult fejlesztésekhez kapcsolódnak, vagy konkrét egyeztetések, tervezés zajlott
- környezeti hatás:
  - -: a környezetre negatív hatást fejt ki
  - 0: a környezetre nincs számottevő hatással
  - +: pozitív környezeti hatást eredményez
  - (): a zárójelben jelölt értékek közvetett hatást jelentenek
- ÜHG megtakarítás:
  - +: a projekt megvalósításával ÜHG megtakarítás érhető el vagy a kibocsátások csökkentése vagy a nyelő kapacitások bővítése révén
  - 0: a projekt nem hat az ÜHG megtakarításra
  - -: a projekt megvalósításával az ÜHG-kibocsátás növekedése várható
  - (): a zárójelben jelölt értékek közvetett hatást jelentenek
- Pénzügyi megtakarítás:
  - +: a projekt megvalósításával közvetlen pénzügyi megtakarítás érhető el
  - (): a zárójelben jelölt érték közvetett hatást jelent

V.5.4.1. Klímatudatos településmenedzsment

Beavatkozás	Projekt/projekt típus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás ¹³	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Szervezeti rendszer és partnerség	Önkormányzati klímareferens munkakör létrehozása	0	(+)	(+)	
	Civil és gazdasági szervezetek bevonása a klímavédelmi feladatok megvalósításába és finanszírozásába	0	(+)	(+)	+
Megvalósítás keretrendszerének biztosítása	A tervezett beruházások klímavédelmi jellemzőit azonosító döntéstámogató eszköz kialakítása	0	0	0	(+)
	Pénzügyi eszközök biztosítása, Klíma Alap létrehozása	0	+	+	
	Településfejlesztési tervek, településrendezési eszközök éghajlatváltozási szempontú felülvizsgálata	0	(+)	(+)	(+)
	Települési klímastratégia elkészítése	0	(+)	(+)	(+)
	Környezetvédelmi program aktualizálása	1	(+)	(+)	(+)
	Tolna Város Fenntartható Fejlődésének Helyi Programjának aktualizálása	1	(+)	(+)	
	Környezetvédelmi információs rendszer létrehozása	0	(+)	(+)	
	Közterületfejlesztési koncepció kidolgozása	0	(+)	(+)	
	Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) felülvizsgálata	1	(+)	(+)	(+)
	Térségi fenntartható mobilitási terv (SUMP) kidolgozása	1	(+)	(+)	
	Kerékpárforgalmi Hálózati Terv kidolgozása	1	(+)	(+)	
	Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) készítése	0	(+)	(+)	(+)
	Egyedi tájértékek kataszterezése, kataszter kezelés	0	(+)	(+)	

¹³ +: pozitív hatás; 0: semleges hatás; -: negatív hatás. (A zárójelek közvetett hatásra utalnak.)

Beavatkozás	Projekt/projekt típus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás ¹³	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
	Stratégiai zajtérkép és intézkedési terv készítés	0	(+)	(+)	(+)
	Illegális hulladéklerakás felmérése és közösségi felszámolási terv	0	(+)	(+)	
Kommunikáció és szemléletformálás	Önkormányzati klímakommunikáció erősítése	1	(+)	(+)	(+)
	Klímavédelmi szemléletformálási kampányok megszervezése és lebonyolítása a lakosság elérésére	1	(+)	(+)	(+)
	Klímavédelmi tájékoztató anyag kidolgozása és terjesztése	1	(+)	(+)	(+)
	Klímavédelmi ismeretek átadása a helybeli gyermekek számára	1	(+)	(+)	
	Környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységek támogatása	1	(+)	(+)	
	Települési értékek lakossággal való megismertetése	1	+	0	
	Környezetszépítő versenyek, programok kidolgozása, folytatása	1	+	+	
	Klímatudatos helyspecifikus online interaktív felület kialakítása és környezettudatos szemléletformálás	0	(+)	(+)	
	Városi Zöld Könyvtár létrehozása	0	(+)	(+)	
	Lakossági fűtéssel, tüzeléssel kapcsolatos szemléletformálás és felmérés	1	+	+	(+)
	Oktatási-nevelési intézményekben – óvoda, iskola – környezettudatosság erősítése	1	(+)	+	

V.5.4.2. Az éghajlatváltozás mérséklése (mitigáció)

Beavatkozás	Projekt/projektípus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Energiafelhasználásra visszavezethető kibocsátáscsökkentés	Önkormányzati tulajdonban lévő épületek állapotfelmérése	1	(+)	(+)	(+)
	Megújuló alapú, nem épülethez kötött villamosenergia-termelés bővítése	0	+	+	+
	Energiahatékonyság és megújulóenergia-felhasználás további növelése az önkormányzati tulajdonban lévő épületállomány üzemeltetésében (óvoda, KÖH, sportlétesítmények, Idősek Klubja, Idősek Otthona, szociális bérlakások)	1	+	+	+
	Közvilágítás korszerűsítése, okos közvilágítási rendszerek kialakítása	1	+	+	+
	Innovatív megújuló energia technológiák integrációja az energiarendszerekben	1	+	+	+
	Lakóépületek, társasházak, lakótelepek, (egykori) ipari építmények energetikai korszerűsítésének ösztönzése szemléletformálással, tanácsadással	0	(+)	+	(+)
	Villamosenergia-felhasználás csökkentésének ösztönzése	1	+	+	+
Közlekedésre visszavezethető kibocsátáscsökkentés	Közösségi közlekedés fejlesztése, vonzóbbá tétele	1	+	+	
	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	1	+	+	+
	Autós közlekedéshez kapcsolódó kibocsátáscsökkentés	0	+	+	
	P+R parkolók kiépítése	1	+	+	
	Intermodális csomópontok fejlesztése (pl. buszos és kerékpáros és/vagy kötöttpályás közlekedés és kerékpáros közlekedés összekapcsolhatóságának infrastrukturális feltételeinek megteremtése)	1	+	+	
	Gyalogos közlekedés feltételeinek javítása	1	+	+	+
	Környezetbarát közlekedési szokások elterjesztése, népszerűsítése szemléletformálással	1	(+)	(+)	(+)

V.5.4.3. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás (adaptáció)

Beavatkozás	Projekt/projekt típus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Éghajlatváltozás közegészségügyi kockázatainak mérséklése	Települési hőségriadó terv kidolgozása és a nyári hőhullámok alatt követendő helyes életmódra irányuló szemléletformálás	0	(+)	(+)	
	Középcégek hőség elleni védelme	1	+	+	+
	A tartós hőség hatásait enyhítő berendezések telepítése, megoldások alkalmazása kül- és beltéren	0	+	+	+
	Egészségmegőrző és szűrőprogramok működtetése, lakosság tájékoztatása a hőhullámok veszélyeiről, azok megelőzéséről	1	+	0	
	Allergének visszaszorítása	0	+	0	
	Rovarok elleni védekezés	1	-	0	
Települési zöldfelületek fennmaradásának elősegítése	Zöldfelület-gazdálkodási koncepció aktualizálása	1	(+)	(+)	+
	Városi szintű fakataszter folyamatos aktualizálása	0	(+)	0	
	Települési zöldfelületi rendszer hálózatba szervezése	0	+	0	+
	Közterületi zöldfelületek felújítása, a talajfelszín burkolattal való lezárásának minimalizálása	1	+	0	+
	Rekreációs célú zöldfelületek kialakítása	1	+	0	+
	Többcélú ökológiai szemléletű haszonerdők kialakítása, fenntartása	1	+	0	+
	Dunapart II. ütem megvalósítása				
	Városközpont rehabilitációja				
A közcélú infrastruktúrahálózatok időjárás okokra visszavezethető károsodásának megelőzése	Kritikus energetikai és egyéb infrastruktúra-hálózatok védelme, ellenállóvá tétele szélsőséges időjárási helyzetekre célzott felmérések alapján	1	+	(+)	+
	Közlekedési infrastruktúraelemek védelme a szélsőséges időjárás eseményekkel szemben, (pl. parkolók természetes és/vagy mesterséges árnyékolása)	1	+	(+)	+
	Épített környezet és infrastruktúra sérülékenységének felmérése	0	(+)	0	(+)
	Lakosság fenntartható vízgazdálkodási tevékenységének ösztönzése	1	+	0	+

V.5.4.4. A vízi erőforrások fenntartható használata és védelme

Beavatkozás	Projekt/projekttypus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Vízvezetési és vízgazdálkodási beavatkozások	Átfogó felszíni csapadékvíz gazdálkodási és vízvezetési koncepció kidolgozása és megvalósítása	0	(+)	0	
	Árvízi védekezésre való felkészülés	0	+	0	
	Felszíni víztestek medrének és partjának vizsgálata, karbantartása	1	+	0	+
	Felszíni csapadékvíz-elvezető rendszer és vízvezetés fejlesztése és karbantartás	1	+	0	+
	Lehulló csapadékvíz gyűjtése és felhasználása	0	+	0	+
	Szélsőséges csapadékeseményekhez köthető vízkárok megelőzése	0	+	0	+
	Mezőgazdasági vízrendezési feladatok megvalósítása, vízvisszatartás	0	+	0	+
Ivóvíz- és szennyvízkezelési beavatkozások	Ivóvízellátó rendszer fejlesztése a veszteségek csökkentése érdekében	1	+	0	+
	Ivóvízellátás hosszú távú biztosítása, vízbázis védelem; fejlesztés; nitrátmentesítés	1	+	0	+
	Vízi- és szennyvízcsatorna közmű fejlesztése, külterületi alternatív szennyvízkezelés fejlesztése	1	+	0	+

V.5.4.5. A körforgásos gazdaságra való áttérés

Beavatkozás	Projekt/projekttypus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Hulladékgazdálkodás, hulladékok újrahasznosításának ösztönzése	Keletkező hulladék mennyiségének csökkentésére irányuló szemléletformálás	1	(+)	0	(+)
	Hulladékudvar kialakítása, szolgáltatásainak bővítése	1	+	0	+
	Komposztálási program folytatása, bővítése	1	+	0	+
	Közösségi komposztálók létesítése	0	+	0	+
	A városban képződő hulladékok helyi, térségi felhasználását ösztönző megoldások, szolgáltatások kialakítása, ösztönzése (pl. internetes oldal/állandó „üzlethelyiség” a feleslegessé váló termékek cseréjéhez)	1	+	(+)	+
	Lakossági Komposztáló Program	0	+	0	+
Rövid ellátási láncok kialakítása	Saját és helyi felhasználásra irányuló zöldség- és gyümölcsstermesztés ösztönzése	1	+	(+)	
	Helyi, térségi élelmiszerek piacának kialakítása, bővítése, ösztönzése, marketingje (pl. helyi piacok üzemeltetése, helyi fogyasztói közösségek kialakításának ösztönzése)	1	+	(+)	
	Helyi termékek megismerésére, felhasználásának ösztönzésére irányuló szemléletformálás	1	+	(+)	
	Termelői-fogyasztói közösségek és térségi rövid élelmiszer ellátási láncok kialakítása	1	+	(+)	
Helyi gazdasági és intézményi szereplők közötti körforgásos szemléletű együttműködés ösztönzése	Konzultációs fórum létrehozása és működtetése a városban meghatározó gazdasági és intézményi szereplők számára a keletkező hulladékok, melléktermékek esetleges hasznosíthatóságának, illetve az együttműködés egyéb lehetőségeinek feltárása céljából	1	(+)	(+)	
	Szennyvíziszap térségbeli hasznosításának ösztönzése	1	+	(+)	
	Közös, megosztott szolgáltatások iránti igény felmérése, igények alapján azok ösztönzése,	1	+	(+)	

Beavatkozás	Projekt/projekt típus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
	marketingje (pl. kerti gépek bérlési lehetőségének megteremtése, irodahelyek bérlési lehetőségének megteremtése)				
Helyi társadalom körforgásos szemléletének megerősítése	Szemléletformálási programok a hulladékképződés mérséklése, újrahasznosítása azon belül hangsúlyosan a tudatos vásárlás, csomagolásmentesség témakörökben	1	(+)	(+)	(+)
	Közösségi programok szervezése a hulladékképződés megelőzése/hasznosítása témakörökben (beleértve a hulladékgyűjtési akciókat, hulladékok felhasználását célzó kézműves programokat stb.)	1	(+)	(+)	(+)

V.5.4.6. A szennyezés megelőzése és csökkentése

Beavatkozás	Projekt/projekttypus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Levegőtisztaság és zajvédelem	Veszély elhárítási terv készítése, a potenciális szennyező források (szennyvíztelep, vegyszerraktárak, veszélyes üzemek stb.) számbavétele	0	(+)	0	
	Utak kiporzásából származó szálló por koncentrációjának csökkentése	1	+	+	
	Forgalomcsillapítás	1	+	+	
	Lakossági fűtésre vonatkozó tájékoztatás, szemléletformálás	1	(+)	+	(+)
	Kerti hulladék, egyéb hulladék égetésének felszámolása szemléletformálással, hatósági eszközökkel, a komposztálás, zöldhulladék gyűjtés fejlesztésével	1	+	+	+
Víz- és talajvédelem	Talajok szervesanyag-tartalmát, ezáltal széndioxid megkötő kapacitását növelő művelési eljárások alkalmazása	1	+	+	
	Mezőgazdasági talaj/víz szennyező források feltárása (állattartó telepek, trágyatárolók), szükséges műszaki beavatkozások végrehajtása	0	+	0	
	Ipari talaj/víz szennyezőforrások feltárása, szükséges műszaki beavatkozások végrehajtása	0	+	0	
	Kármentesítések, területek rekultiválásának lefolytatása	1	+	0	
	Szennyvízhálózat fejlesztése, illegális szikkasztások, csapadékvíz bevezetések felszámolása	1	+	0	+
	Doromlási szivattyútelep rekonstrukciója				

V.5.4.7. A biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme, helyreállítása

Beavatkozás	Projekt/projekt típus neve	Előkészítettség állapota	Környezeti hatás	ÜHG megtakarítás	Pénzügyi megtakarítás
Tolna bel- és külterületén található ökoszisztémák fejlesztése	Település szétterülésének megakadályozása tervezési, szabályozási, településüzemeltetési eszközökkel	1	(+)	(+)	
	Az alulhasznosított és barnamezős területek hasznosítása, energiaültetvények létesítése	1	+	+/-	+/-
	Természetes, és természetközeli vizes élőhelyek ökoszisztéma-szolgáltatásának fenntartása, javítása, azok rehabilitációja, revitalizációja révén	1	+	0	
	Védett területek élővilágának védelme, bemutatása, fenntartható hasznosítása	1	+	0	
	Alternatív gyepgazdálkodás meghonosítása	1	+	0	+
	Az agrárium egészében, de különösen a hosszú élettartamú kultúrák esetében a következő évtizedek éghajlati adottságaihoz igazodó fajtaválasztás ösztönzése, elősegítése	1	+	0	
	Erdősítés, gyepesítés a szántóföldi művelésre korlátozottan alkalmas területeken	1	+	0	
	Erdőállomány klímavédelmi szempontokat figyelembe vevő kezelése, a defláció hatásainak csökkentése	1	+	+	
	Holt-Duna rehabilitáció				

V.5.5. Szervezeti rendszer

A menetrendben megfogalmazottak teljesülésének feltétele mind a tervezési, mind a megvalósítási fázisban az irányítási és végrehajtási feladatok felelőseinek definiálása.

Az irányításért a képviselő testület felelős az általa működtetett intézményeken, ill. szervezeteken keresztül. Ezek az intézmények lehetnek a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal megfelelő osztályai, a városüzemeltetéssel foglalkozó szervezetek, vagy egy olyan külső, megbízott szervezet, amely rendelkezik a feladatok ellátásához szükséges tudással. A megvalósítás több szereplő együttműködésének eredményként képzelhető csak el, így a képviselő-testület feladata a megvalósításhoz szükséges optimális szervezeti struktúra létrehozása és az eljárásrend kidolgozása.

Tolna esetében a város irányítási és döntéshozatali mechanizmusában a városfejlesztéssel, illetve érintőlegesen a zöld átállással kapcsolatos döntési kompetenciák az önkormányzat **képviselő-testületénél** jelennek meg, a javaslattevési, döntés-előkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az önkormányzat által létrehozott bizottságokban, nevezetesen a **Gazdasági és Településfejlesztési Bizottságban**. A végrehajtási tevékenység meghatározó szereplője a **Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal**, továbbá a 100%-os tulajdonú nonprofit cége, a **Thelena Kft.**

Mind a tervezés, mind a megvalósítás során ugyanakkor szükséges a város egyéb intézményeinek, 100%-os tulajdonban lévő egyéb cégeinek és nonprofit cégeinek, továbbá a nem városi fenntartásban működő intézmények, köztisztviselők, civil szervezetek, forprofit vállalkozások és a helyi lakosság bevonása, mint szakmai tanácsadó. A különböző szervezetek bevonása tématerületenként, projektenként eltérő lehet, attól függően, hogy az adott terület vonatkozásában mely szervezet rendelkezik megfelelő kompetenciával.

Kiragadott példaként elengedhetetlenül fontos a következő szervezetek bevonása: Tolnai Kulturális Központ, Családsegítő Központ, Wosinsky Mór Óvoda, DDNPI, Vertikal Nonprofit Zrt., Alisca Terra Regionális Hulladékgazdálkodási NZrt., Re-Kom Nonprofit Kft., Szekszárdi Tankerületi Központ, Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatósága, Német Nemzetiségi Önkormányzat, tolnai ellátási körzet házi-, gyermek- és fogorvosai stb.

A menetrendben foglaltak megvalósulásának kulcseleme a kommunikáció és a tájékoztatás. Tájékoztatás a helyi lakosság felé, hogy lássa és magáénak érezze a fejlesztési elképzeléseket. Emellett kulcsfontosságú a társadalmi és piaci szereplők tájékoztatása a tervezett változásokról, a lehetőségekről. A tájékoztatás elemeiként és csatornáiként a városmarketing eszközei használhatók fel, amelyek egyben a lakosság szemléletformálását is maguk után vonják. Célszerű a tervezett projektekről megfelelő arculattal és látványtervekkel tarkított komplex bemutató prezentációkat, pavilonokat, kiállításokat, plakátkampányokat stb. szervezni, ahol a nagyközönségnek, ill. a potenciális résztvevő szervezeteknek helye és ideje van a részletek megtekintésére és véleménynyilvánításra.

A menetrend megvalósítása érdekében célszerű egy olyan felelős kijelölése is, aki folyamatosan nyomon követi a menetrendben megfogalmazottak előrehaladását és tervezi, szervezi, menedzseli az egyes fázisok megvalósulását. Ez lehet a meglévő szervezetrendszer pl. Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal valamely szervezeti egysége, annak vezetője, vagy egy munkatársa, valamely önkormányzati vállalat vezetője, ill. munkatársa. Mindazonáltal célszerű ezzel a feladattal egyetlen embert megbízni, mivel a megvalósítás olyan sokrétű koordinálási feladatot igényel, hogy annak elvégzése egyéb más feladatokkal együtt túl nagy terhet jelent. Amennyiben hivatali keretek között kívánja tartani az önkormányzat a feladat koordinálását, akkor erre egy külön munkakör létrehozása célszerű. Lehetséges ugyanakkor a feladat koordinálása megbízási szerződéssel, külső szakértő alkalmazásával, vagy egy szakértői cég igénybevételével is.

V.5.6. Ütemezés

Feladatok		Megvalósítás tervezett ideje
Előkészítés	A zöld átállás menetrendben foglaltak alapján a zöld finanszírozási keretrendszer kialakításához szükséges szervezetrendszer és munkamódszer kialakítása felelősök és határidők kijelölésével	2022. I. félév
Tervezés	Tervezett zöld beavatkozás célok meghatározása, esetleges korrekciója.	2023. I. félév
	A zöld finanszírozási keretrendszer kialakítása a városi zöld átállást szolgáló beavatkozások, projektek rendszerezésével az alábbiak szerint: <ul style="list-style-type: none"> • A beavatkozások/ projektek értékelésének és kiválasztási rendszerének kidolgozása • A zöld célú források felhasználási módjának kidolgozása • A zöld célú források felhasználásáról szóló beszámolási rend kidolgozása 	2023. I-II. félév
	A zöld finanszírozási keretrendszer végrehajtása során megvalósuló projektek előkészítése (dokumentációk, tervek, egyeztetések).	2023. I-II. félév
	A folyamatban lévő beruházások, projektek megvalósítása	Folyamatos
	Tájékoztatás, szemléletformálás.	Folyamatos
Zárás	Kész dokumentum jóváhagyása és benyújtás az IH-ba.	2024. II. félév

V.6. Digitális átállás menetrendje

A városok világszerte egyre inkább **innovatív, fenntartható és integrált** megoldásokat tesztelnek és adaptálnak, hogy **zöldebb, hatékonyabb és élhetőbb** helyekké váljanak. Ezekhez a legszélesebb körű és szintű együttműködések hozták létre és működtetik. A **digitális átállás** – ami a **digitális technológia alkalmazása által okozott változást** jelenti a társadalom minden működési területén – ennek a vízióknak a részét képezi.

A digitális város és az okos város fogalmi rendszere nem teljesen egyező. Utóbbi a technológiai megoldások alkalmazásának humán oldalát és beágyazottságát erősíti, azaz valamivel komplexebben értelmezett rendszer, mint a digitális város. Az okos városok a digitális technológiai megoldásokat a városi környezet menedzsmentjének és hatékonyságának fejlesztésére használják. A digitális átállás hatással van valamennyi okos város alrendszerre, melyek a következők:

- Okos emberek
- Okos kormányzás
- Okos mobilitás
- Okos életkörülmények (humán szolgáltatások)
- Okos környezet
- Okos gazdaság

A digitális átállás menetrend a digitális átállást készíti elő, a folyamatra történő felkészültség alapján történik a célok megfogalmazása és rendszerezése, valamint a digitális fejlesztések beavatkozási területeinek a meghatározása a **digitális akcióterv kidolgozásához**.

V.6.1. Helyzetértékelés

Tolna Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának Helyzetfeltárása részletesen tartalmazta, hogy a városban milyen digitális megoldásokat

alkalmaznak; milyen a lakosság, a piaci szféra és az önkormányzati intézmények digitális érettsége. Az alábbi táblázat a főbb megállapításokat összegzi.

Jelenlegi helyzet fő jellemzői	Főbb kihívások	Eddig megvalósult intézkedések, beavatkozások
<ul style="list-style-type: none"> • A lakosság digitális eszközellátottsága kiváló, a legelterjedtebb az okostelefon, a laptop, az asztali számítógép és az okostelevízió. • A lakosság digitális kompetenciái jók, döntő többségük átlagosan vagy az átlagnál jobban kezeli a digitális eszközöket. A 66 év felettiéknél jellemző a lemaradás. • A lakosság az internetet leggyakrabban közösségi oldalak látogatására, valamint információszerzés és tájékozódás céljából használja. • A főbb közszolgáltatókkal történő kapcsolattartásnál továbbra is meghatározó a személyes ügyintézés, de az online/e-mailes ügyintézés is jelentős. • Az intézmények többségében a számítógépek, digitális eszközök mennyisége és minősége nem megfelelő. • Az intézményben az ügyintézés részben papír alapú, a kizárólag digitális ügyintézés nem honosodott még meg. A digitális ügyintézési megoldások közül leginkább az egyoldalú kommunikáció terjedt el. • A digitális ügyintézésre való átállást leginkább a hitelesítés megoldatlansága, valamint az ügyfélkör digitális eszközökkel való ellátatlansága hátráltatja. • A szervezeteknél az alkalmazottak digitális kompetenciája leginkább a jó-közepes skálán mozog. • A személyi kompetenciák fejlesztése leginkább a nyilvántartások kezelésénél, a folyamatmenedzsmentnél és az ügyfélkezelésnél lennének szükségesek, de ezeknél a tevékenységeknél a szoftveres fejlesztések elmaradása nagyobb problémát okoz. • A digitális fejlesztések tekintetében leginkább a forráshiány jelent akadályt.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitális kirekesztés elkerülése • A digitális technológiai megoldások (pl. megfelelő internetszolgáltatás) iránti növekvő igény kielégítése • Vállalatok versenyképességének megőrzése, illetve fokozása az Ipar 4.0 korában • Adatbiztonság, adatmenedzsment, mint a jövő lehetőségei és kihívásai • A digitális technológiai megoldásokban rejlő lehetőségek kiaknázásához szükséges humán- és anyagi erőforrások biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • okos pad kihelyezése • a közszolgáltatást végző helyi intézményeknél több alkalommal történt számítástechnikai eszközbeszerzés • önkormányzati /hivatali ügyek digitalizációja megvalósult, az elektronikus ügyintézés egyre szélesebb körben vehető igénybe • az egészségügy digitalizációja is folyamatos

V.6.2. A digitális átállás célrendszere

A digitális átállás alapvetően egy horizontális cél, amelynek lényege, hogy ahol lehetséges, ott történjen meg a digitális technológiai megoldások alkalmazása a város társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásainak kezelése, illetve a helyi lakosság elégedettségének, életminőségének növelése érdekében. Az **okos várossá válás a digitális átállás alapvető célkitűzése**, eléréséhez valamennyi **okos város alrendszer** fejlesztése szükséges. Ez tükröződik a digitális átállás célrendszerében is.

Az okos emberek rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal, amelyekkel a technológiai fejlődés által előidézett lehetőségek kihasználhatók.

Az okos kormányzás törekszik a közigazgatás egyszerűsítésére, az eljárások gyorsítására, a szolgáltatási színvonal javítására, amihez elengedhetetlen a digitális technológiák alkalmazása, valamint a működés során keletkező adatok tudatos használata.

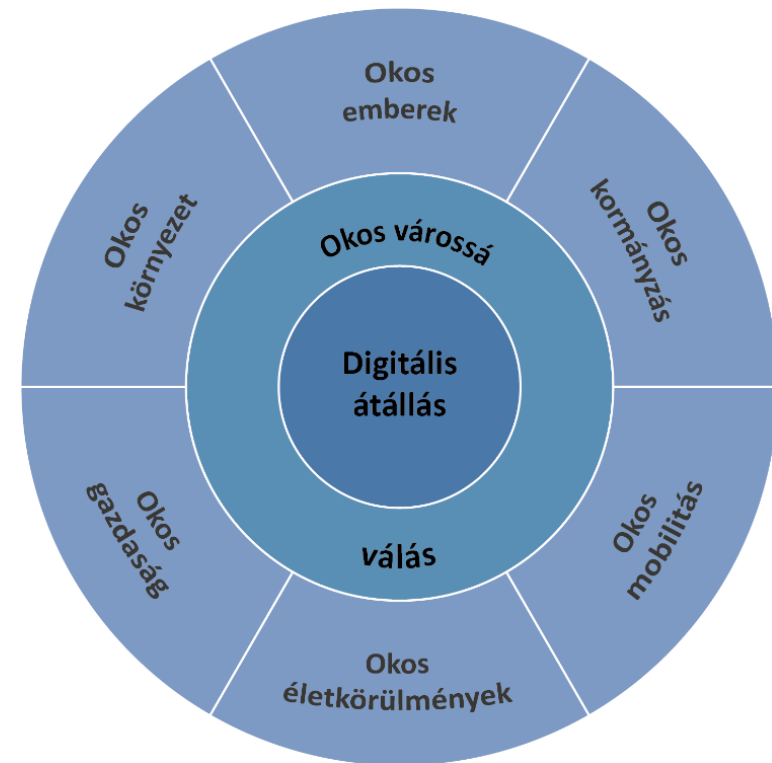
Az okos mobilitás épít a multimodalitásra, az egyes közlekedési módok közötti rendszerszintű kapcsolatok kialakítására a legújabb technológiákban rejlő lehetőségek kiaknázása révén, előnyben részesítve a nem motorizált és közösségi közlekedési formákat.

A digitális megoldások alkalmazásával (főként a humán szolgáltatások területén) biztosított **okos életkörülmények** a település élhetőségét javítják.

Az **okos környezet** a különböző beavatkozások integrációja, összehangolása és monitoringja révén mozdítja elő a fenntarthatóságot.

Az **okos gazdaság** alappillére, a versenyképesség meghatározó szempontja a technológiai fejlődéshez történő folyamatos alkalmazkodás.

.0-1. ábra A digitális átállás célrendszere

V.6.3. A beavatkozási területek meghatározása

A beavatkozási területeket és az egyes projekteket/projekttypusokat az alábbiakban a digitális átállás menetrend céljaihoz igazodva határoztuk meg, kitérve az adott fejlesztés jellegére („hard”: alapinfrastruktúra, eszközök, szoftverek vagy „szoft”: kompetencia, szervezetrendszer fejlesztését igényli), illetve jelezve az adott fejlesztésre történő felkészültség (fogadókészség, szükségesség) mértékét, valamint várostársági vonatkozását.

V.6.3.1. Okos emberek

Beavatkozás	Projekt/projekttypus (T: várostárság szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
A jövő generációinak digitális felkészítése	Oktatási intézmények IKT-eszközállományának fejlesztése (pl. laptop, tablet, interaktív tábla stb.)	3	X	
	Pedagógusok digitális kompetenciáinak fejlesztése (T)	2		X
A digitális kirekesztés elkerülése, a digitális megoldásokhoz történő hozzáférés biztosítása mindenki számára	Ingyenesen/kedvezményes áron használható digitális eszközpark bővítése (pl. köz-Wifi, digitális utcabútorok, számítógépek a Művelődési Házban/Könyvtárban) (T)	2	X	
	Digitális kompetenciák fejlesztése (pl. idősek, munkanélküliek körében) (T)	2		X

V.6.3.2. Okos kormányzás

Beavatkozás	Projekt/projekttypus (T: várostárság szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
A digitális ügyintézési lehetőségek biztosítása a lehető legszélesebb körben	Alapinfrastruktúra-fejlesztés	2	X	
	Önkormányzati ügyintézők digitális kompetenciáinak fejlesztése (T)	2		X
Az önkormányzatnál keletkező adatok hasznosítása az önkormányzati működésben	Adatpolitika kidolgozása (adatvédelmi kérdések, adatok hozzáférhetősége)	1		X
	Vonatkozó eszköz- és menedzsment feltételek kialakítása (pl. térinformatikai rendszer létrehozása, adatmenedzsment) (T)	1	X	X

V.6.3.3. Okos mobilitás

Beavatkozás	Projekt/projekt típus (T: várostérség szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
Szolgáltatási színvonal javítása	Közösségi közlekedés színvonalának javítása digitális technológiákkal (pl. online jegy, járművek valós idejű nyomon követése) (T)	2	X	
	Parkolási rendszer fejlesztése (pl. mobilparkolás, információ parkolóhelyek telítettségéről) (T)	2	X	
Közlekedésbiztonság javítása	Gyalogosok biztonságának növelése okos eszközökkel (pl. okos zebra)	3	X	
	Jelzőlámpák összehangolása, bizonyos csoportok (pl. gyalogosok, kerékpárosok, közösségi közlekedést használók) közlekedésének prioritizálása (T)	2	X	X

V.6.3.4. Okos életkörülmények

Beavatkozás	Projekt/projekt típus (T: várostérség szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
Digitális ügyintézési lehetőségek biztosítása a lehető legszélesebb körben	Alapinfrastruktúra-fejlesztés (pl. online betegirányítási és egészségügyi kommunikációs rendszerhez szükséges infrastruktúra kiépítése, elektronikus fizetési lehetőségek kialakítása) (T)	2	X	
	Digitális kompetenciák fejlesztése a humán közszolgáltatóknál (T)	2		X
Közbiztonság javítása	Térfigyelő-rendszer kiépítése	3	X	
Rekreációs lehetőségek bővítése	Applikáció alapú városi séták, kirándulások fejlesztése (T)	1	X	X
	Turisztikai/rekreációs szolgáltatók online megjelenése, online információik naprakészen tartása (T)	3	X	X

V.6.3.5. Okos környezet

Beavatkozás	Projekt/projekt típus (T: várostérség szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
Adat-vezérelt, az igényekhez lehető leginkább igazodó, környezetkímélő közmuvelőbiztosítás	Alapinfrastruktúra-fejlesztés (többek között környezeti szenzorok kiépítése, közvilágítás optimalizálása)	2	X	
	Adatok rendszerbe integrálása (pl. intelligens energia-elosztó hálózatok kialakításához) (T)	2	X	X
Épületállomány „okosítása”	Alapinfrastruktúra-fejlesztés (pl. digitális mérők, IKT vezérelt épületfelügyeleti rendszer)	3	X	
	Szemléletformálás (T)	3		X

V.6.3.6. Okos gazdaság

Beavatkozás	Projekt/projekt típus (T: várostérség szempontjából is releváns)	Felkészültség mértéke (maximum:3)	Hard tényező fejlesztése	Szoft tényező fejlesztése
A vállalatok digitális érettségének növelése	Szükséges alapinfrastruktúra biztosítása (pl. internetszolgáltató jelenlétének biztosítása, digitális technológiákat előtérbe helyező inkubátorház)	2	X	X

V.6.4. A digitális átállás menetrend szervezeti rendszere

A menetrendben megfogalmazottak teljesülésének feltétele mind tervezési, mind megvalósítási fázisban az irányítási és végrehajtási feladatok felelőseinek definiálása.

Az irányításért a képviselő testület felelős az általa működtetett intézményeken, ill. szervezeteken keresztül. Ezek az intézmények lehetnek a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal megfelelő osztályai, a városüzemeltetéssel foglalkozó szervezetek, vagy egy olyan külső, megbízott szervezet, amely rendelkezik a feladatok ellátásához szükséges tudással. A megvalósítás több szereplő együttműködésének eredményeként

képzhető csak el, így a képviselő-testület feladata a megvalósításhoz szükséges optimális szervezeti struktúra létrehozása és az eljárásrend kidolgozása.

Tolna esetében a város irányítási és döntéshozatali mechanizmusában a városfejlesztéssel, illetve érintőlegesen a zöld átállással kapcsolatos döntési kompetenciák az önkormányzat képviselő-testületénél jelennek meg, a javaslattevési, döntés-előkészítési és ellenőrzési kompetenciák pedig az önkormányzat által létrehozott bizottságokban, nevezetesen a Gazdasági és Településfejlesztési Bizottságban.

A menetrendben foglaltak megvalósulásának kulcseleme a kommunikáció és a tájékoztatás. Tájékoztatás a helyi lakosság felé, hogy lássa és magáénak érezze a fejlesztési elképzeléseket. Emellett kulcsfontosságú a társadalmi és piaci szereplők tájékoztatása a tervezett változásokról, a lehetőségekről. A tájékoztatás elemeiként és csatornáiként a városmarketing eszközei használhatók fel, amelyek egyben a lakosság szemléletformálását is maguk után vonják. Célszerű a tervezett projektekről megfelelő arculattal és látványtervekkel tarkított komplex bemutató prezentációkat, pavilonokat, kiállításokat, plakátkampányokat stb. szervezni, ahol a nagyközönségnek, ill. a potenciális résztvevő szervezeteknek helye és ideje van a részletek megtekintésére és véleménynyilvánításra.

A menetrend ütemezett és hatékony megvalósítása érdekében célszerű egy olyan felelős kijelölése is, aki folyamatosan nyomon követi a menetrendben megfogalmazottak előrehaladását és tervezi, szervezi, menedzseli az egyes fázisok megvalósulását. Ez lehet a meglévő szervezetrendszer pl. Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal valamely szervezeti egysége, annak vezetője, vagy egy munkatársa, valamely önkormányzati vállalat vezetője, ill. munkatársa. Mindazonáltal célszerű ezzel a feladattal egyetlen embert megbízni, mivel a menetrend megvalósítása olyan sokrétű koordinálási feladatot igényel, hogy annak elvégzése egyéb más feladatokkal együtt túl nagy terhet jelent. Amennyiben hivatali keretek között kívánja tartani az önkormányzat a feladat koordinálását, akkor erre egy külön munkakör létrehozása célszerű. Lehetséges ugyanakkor a feladat koordinálása megbízási szerződéssel, külső szakértő alkalmazásával, vagy egy szakértői cég igénybevételével is.

V.6.5. A digitális átállás menetrend ütemezése

Feladatok	Teendők	Megvalósítás tervezett ideje
Előkészítés	A digitális átállás menetrendben foglaltak alapján a digitális akcióterv kidolgozásához szükséges szervezetrendszer és munkamódszer kialakítása felelősök és határidők kijelölésével.	2022. II. félév
Tervezés	A városi, illetve várostérségi lakosság digitális kompetenciáinak és IT-eszköz használatra vonatkozó szokásainak átfogó elemzése	2023. I. félév
	A digitális akcióterv kidolgozásához szükséges beavatkozások, projektek azonosítása és rendszerezése az alábbiak szerint: <ul style="list-style-type: none"> • Tervezett digitális célok és beavatkozási területek esetleges korrekciója és a digitális átállás monitoringjának megalapozása. • A beavatkozási területek prioritizálása. • A beavatkozási területek, projektek tartalmi kidolgozása. 	2023. I-II. félév
	Beavatkozási területhez kapcsolódó háttérfeltételek (projektek, akciók) tervezése és megvalósítása (alapinfrastruktúra, eszközök beszerzése, HR felkészítés, lakossági szemléletformálási akciók).	2023. I-II. félév
	Az akcióterv során megvalósítandó projektek előkészítése.	2023. I-II. félév
	Tájékoztatás, szemléletformálás.	Folyamatos
Zárás	Kész dokumentum jóváhagyása és benyújtás az IH-ba.	2024. II. félév

VI.FINANSZÍROZÁSI TERV

VI.1. Elérhető és bevonható források számbavétele

A város fejlesztési elképzeléseinek megvalósításában az európai uniós forrásoknak, mindenekelőtt a TOP Plusz forrásoknak lesz döntő szerepe a 2021-2027-es időszakban. Utóbbi mértékét és belső felosztását már meghatározták.

A TOP Plusz forrásokon felül azonban más operatív programok forráskeretéből is támogathatók városi fejlesztések, a meghatározott projektek szempontjából a DIMOP Plusz, az EFOP Plusz, az IKOP Plusz, a GINOP Plusz és a KEHOP Plusz pályázatai lehetnek relevánsak.

Az egyéb európai uniós támogatási lehetőségek közül megemlíthető a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, a LIFE és a HorizonEU program, valamint az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés.

A finanszírozás terén az európai uniós források mellett nemcsak a központi hazai források, hanem olyan **térségfejlesztési források is vannak, melyek Tolna számára is elérhetőek lehetnek:**

- a PIP Kft. által központi költségvetési forrásból lebonyolított projektek,
- az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. által létrehozott közhasznú alapítvány, a Jövőnk Energiája Térségfejlesztési Alapítvány (JETA) támogat térségfejlesztési célokat pályázati rendszerben a kedvezményezett településeken

A **PIP Közép-Duna Menti Térségfejlesztési Nonprofit Kft.** célja a két új atomerőművi blokkhoz kapcsolódó és annak kivitelezéséhez szükséges (közvetett) projektfejlesztések megvalósítása, így a lakhatási,

¹⁴ 1/2021 PTNM rendelet szerint Közép-Duna menti térségfejlesztési feladatokra lehet felhasználni az önálló költségvetési soron megjelenő előirányzatot: többek

infrastruktúra-fejlesztési, vállalkozásfejlesztési feladatok, valamint térség- és területfejlesztést érintő tevékenységek végrehajtása és koordinációja (lakhatási és irodai kapacitás növelése, valamint logisztikai, közmű- és infrastruktúra-fejlesztési koordináció). A PIP feladatköre előkészítő, koordináló, megvalósító szerepkörrel bővült és területileg is növekedett, így már nem kizárólag Paks városát érinti, hanem a Közép-Duna menti térséget. A PIP Kft. hazai forrásokból¹⁴ megvalósuló projektek lebonyolítását végzi a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter utasítása alapján – de természetesen a területi igényekre alapozva. A PIP Kft. támogatásainál a kedvezményezettek a helyi önkormányzatok (közfeladatellátás), pályázati rendszeren kívüli támogatási konstrukciókat alkalmaznak, jellemzően 100%-os támogatási formában. Az egyes konstrukcióban az előkészítés, területszerzés is támogatott, erre a tapasztalatok szerint nagy az önkormányzatok igénye.

A Jövőnk Energiája Térségfejlesztési Alapítvány (JETA) a kalocsai, paksi és tolnai járás, valamint a szekszárdi járás északi részét magába foglaló 47¹⁵ településen nyújt támogatást kisebb volumenű projektekre. A fejlesztések célja a kedvezményezett területeken megvalósuló térségfejlesztés, az életminőség emelése, munkahely teremtés. A fejlesztések célja elsősorban közösségi épület felújítása, korszerűsítése, illetve helyi közösségi cél (jellemzően járdaépítés, kisebb részben buszöböl, buszmegálló, zebra, lámpa- és kamerarendszer fejlesztése). A településenkénti támogatás mértéke általában évi 13 millió Ft.

Mindezek mellett a KDMKT Fejlesztési Ügynöksége tervezi egy **Térségfejlesztési Alap** létrehozását, mely jövedelemtermelő (vagy

között infrastruktúra-fejlesztési, innovációs, lokalizációs, képzési feladatok megvalósítására biztosít forrást.

¹⁵ része a teljes Tolnai járás (Bogyiszló, Fadd, Fácánkert, Tolna)

költségmegtakarítást jelentő), megtérülő projektek finanszírozásában kaphat a jövőben szerepet (pl. turisztikai, rekreációs, energetikai és gazdaságfejlesztési projektek esetében).

A közvetlen kormányzati források mellett várhatóan elérhetőek lesznek más hazai források (Nemzeti Együttműködési Alap, Nemzeti Kulturális Alap, Egyházi épített örökség védelme és egyéb beruházások támogatása, Egyházi közösségi célú programok támogatása stb.).

A vállalkozások és civil szervezetek kevésbé tőkeerősek, tőkebevonó képességük is többnyire alacsony volt az elmúlt időszakban, jelentős előrelépés ezen a téren nem várható.

VI.1.1. Aktorok, meghatározó szereplők

Tolna Város Önkormányzata a várost érintő projektek megvalósításába és finanszírozásába számos partnert von be, velük folyamatosan kapcsolatot tart.

A 2021-2027-es tervezési ciklus legfontosabb aktorai:

- Tolna Megyei Önkormányzat – ITP megvalósítója, FVS kötelező együttműködő partner, futó Tolna környéki, és tervezett kerékpáros projektek, megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési paktum, megyei közösségfejlesztési programok és egyéb fejlesztési programok megvalósítója.
- Magyar Közút Nonprofit Zrt. – Tolnát érintő utak szakaszainak megújítása, kerékpárutak törvényben elvárt üzemeltetője, 4-5 számjegyű utak felújításának, kialakításának megvalósítója;
- Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. – belterületi vízminőségi projekt megvalósítója, ivóvíz és szennyvíz revitalizációs projektek gazdája;
- E-On Zrt. – tervezett villamosenergiahálózat-revitalizációs projektek megvalósítója;

- Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ – a TOP Plusz kiemelt aktív turisztikai programok gesztora;
- MÁV Zrt. – Budapest – Pécs vasútvonal megújításának potenciális gesztora;
- Tolna Megyei Kormányhivatal – okos település, foglalkoztatási, igazgatási programok megvalósítója
- Szekszárdi Tankerületi Központ – alap-, és középfokú intézmények üzemeltetője, folyamatban lévő iskolafelújítás gesztora, potenciális beruházások, RFF intézményi okostelepülés programok megvalósítója;
- Önkormányzati tulajdonba lévő intézmények – tervezett projektek együttműködő partnerei, potenciális üzemeltetői;
- Önkormányzati tulajdonba lévő gazdasági szervezetek – tervezett projektek konzorciumi és/vagy együttműködő partnerei, potenciális üzemeltetői;
- Tolnai gazdasági szereplők – városfejlesztési célú beruházások gesztora, foglalkoztató, piaci befektető, üzemeltető;
- Tolnai járás települései – fejlesztések összehangolása, TVP-n túli projektek közös megvalósítása és finanszírozása;
- Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség
- PIP Kft.

VI.1.2. Kitekintés

Tolna Város Önkormányzata az FVS összeállítása során integrálta a Tolna Megyei Önkormányzat Területfejlesztési Programjának, valamint Integrált Területi Programjának a településre és környezetére vonatkozó elemeit. Tolna fekvéséből adódóan a kitekintés fókusza megyei és térségi.

A megyei kitekintés során Szekszárd, mint megyei jogú város és Tolna közvetlen szomszédja fejlesztései meghatározóak a város életében, míg a

térségi feladat-ellátásban kulcsfontosságúak a szomszédos települések, illetve a járás jegyzőség központjainak települései (intézményi feladatellátás, foglalkoztatás). Nagyobb térségi szinten kiemelt szerepe van Paksnak, valamint a Közép-Duna Menti Kiemelt Térségnek, ill. az abban működő szervezeteknek és az általuk megvalósított fejlesztéseknek.

VI.2. Az üzleti modell bemutatása

A Fenntartható Városfejlesztési Stratégia teljes körű üzleti modelljét 2024. március 31-ig szükséges kidolgozni. A kidolgozás folyamata hosszú időt és számos egyeztetést igényel, ugyanakkor a stratégia jelenlegi állapotában szükséges áttekinteni azokat a finanszírozási kereteket, amelyekkel előmozdítható a célok megvalósulása. Tekintettel arra, hogy a finanszírozási lehetőségek folyamatosan, így jelenleg is formálódnak, az üzleti modell rugalmas szemléletű.

Tolna Fenntartható Városfejlesztési Stratégiájának megvalósítása elsősorban külső, európai uniós források bevonására támaszkodik. A tervezett fejlesztések döntő többsége pénzügyi szempontból nem megtérülő, de jelentős igény mutatkozik rájuk, megvalósításukhoz ezért is szükséges külső forrás bevonása.

Törekedni kell ugyanakkor arra, hogy a külső forrásokat is diverzifikálják. A fejlesztési igények értéke ugyanis lényegesen meghaladja azt a forrásmennyiséget, ami egyelőre tervezhető módon rendelkezésre áll a következő időszakban. Utóbbi szempont miatt indokolt a fejlesztési elképzelések prioritizálása, amiben a szükséges források rendelkezésre állása mellett a pénzügyi fenntarthatóságnak és az adott projekt iránti igények értékelésének is kiemelt szerepe van.

Az FVS üzleti modellje során az alábbi alapelveket kell követni:

- **Forrás-mix alkalmazása:** Cél, hogy a projektek több lábon álljanak, a fejlesztések egy-egy projekt esetében épüljenek egymásra, vagy

egészítsék ki egymást (oktatási projektek fejlesztése – infrastruktúra tankerületi saját forrásból és TOP Plusz keretből, kapcsolódó informatikai hálózatfejlesztés RFF alapból, intézményi közösségépítés EFOP Plusz keretből).

- **Rugalmasság:** A jelenleg tervezett projektek, vagy ezek paraméterei a projektfejlesztés során változhatnak, különösen a zöld és digitális átállás során. A COVID világjárvány olyan változásokat indított el a munkaszervezés terén (home office általános elterjedése), amely már az FVS tervezését megelőzően felülírt városi célokat. A technológiai fejlődés, a klímaváltozás olyan előre nem látható elvárásokat támaszthat, amelyek eredményeként új projektek kerülhetnek a listára és lehetnek törlendő projektek.
- **Pénzügyi fenntarthatóság biztosítása:** Tolna Város Önkormányzata eddigi gyakorlatának megfelelően figyel a pénzügyi fenntarthatóságra, már a projektek tervezése során bevonja a majdani fenntartásban szerepet vállaló szereplőket (jellemzően a város intézményeit és cégeit).
- **Projektek kiválasztása:** A helyi igényekre reagáló projektek nevesítése és rangsorolása első lépésben megtörtént, a projektfejlesztési fázisban a tervezett projektek paraméterei változhatnak.
- **Eredményesség:** A vissza nem térítendő támogatásokra fókuszáló megközelítés kiindulópontja elsősorban a társadalmi haszon mérhetősége. A társadalmi haszon mellett szükséges figyelembe venni a pénzügyi eredményességet is.
- **Innovatív pénzügyi megoldások alkalmazása:** Tolna Város Önkormányzata az FVS megvalósítása során nem tervezi innovatív pénzügyi megoldások alkalmazását.

VI.2.1. Beavatkozások adatainak gyűjtése és ismertetése dimenzióként összegezve

Tolna Város Önkormányzata a FVS tervezése során azonosította és feltérképezte mindazon projektjavaslatokat, amelyek meghatározóak a város életében. Az így beazonosított beavatkozások kifejtését a finanszírozási terv melléklete tartalmazza.

A megvalósításra javasolt beavatkozások egy része nem közvetlenül az önkormányzathoz, az önkormányzati intézményekhez és cégekhez kötődik, hanem külső szervezetekhez (Magyar Közút Nonprofit Zrt., E-ON Zrt., Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., Szekszárdi Tankerületi Központ stb.). E szervezetek által nevesített projektek tervezett beruházási költségei még nem ismertek, így a beavatkozások jelenleg költségek nélkül kerültek be az adatbázisba.

Tolnai Város Önkormányzata – a tervezett beavatkozások mellett – feltérképezte a fejlesztések megvalósítását szolgáló források legszélesebb körét, és a TOP Plusz forrásai mellett számos uniós, illetve hazai forrás megszerzésében gondolkodik.

Jelen fejezet a már ismert beavatkozások, kiemelten a TOP Plusz városfejlesztési forrásainak allokációját mutatja be, de ezek a költségek az egyes beavatkozások tervezése, és megvalósítása során változhatnak.

VI.2-1. táblázat: Prosperáló város dimenzió áttekintő táblája

Megvizsgálandó szempontok		A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége, Ft		600 000 000
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek		A dimenzió 2 db beavatkozást/projektet foglal magába, amelyek alkalmasak közvetlen bevétel-termelésre (bérleti díjak), vagy közvetetten hozzájárul más szervezetek jövedelemtermelő tevékenységeihez.
Források		TOP Plusz
Várható vagy elvárt eredmények		<ul style="list-style-type: none"> • Új munkahelyek, növekvő foglalkoztatás; • Növekvő helyi adóbevételek • Megerősödő helyi gazdaság
Kockázatok		<ul style="list-style-type: none"> • Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási kockázatok (alultervezett költségek, elszálló beruházási díjak, emelkedő karbantartási és üzemeltetési költségek, szükséges emberi erőforrások rendelkezésre állása)
Érdekeltek		Helyi / Újonnan betelepülő vállalkozások, lakosság,

VI.2-2. táblázat: Kiszolgáló város dimenzió áttekintő táblája

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége, Ft	1 791 000 000
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzió 8 db beavatkozást/projektet foglal magába. A tervezett projektek közcélú projektek, a fejlesztések kismértékű árbevételt eredményezhetnek. A közszolgáltatási projektekhez (víz, szennyvíz, közösségi közlekedés) már jelenleg is kapcsolódnak rendszerhasználati és fogyasztási díjak.
Források	TOP Plusz, tulajdonosi/fenntartói saját forrás
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Elégedett városi lakosság, megerősödő közösségek, • A fejlesztések közcélú, nem jövedelemtermelő tevékenységek, pénzügyi hasznok közvetettek. • Megújuló közintézmények, megújuló közlekedési infrastruktúra
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> • Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási kockázatok (alultervezett költségek, elszálló beruházási díjak, emelkedő karbantartási és üzemeltetési költségek szükséges emberi erőforrások rendelkezésre állása), • egymás mellett futó projektelemek összehangolása, • esetenként lakossági ellenállás, érdektelenség
Érdekeltek	Lakosság, közintézmények, vállalkozások

VI.2-3. táblázat: Zöldülő város dimenzió áttekintő táblája

Megvizsgálandó szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége, Ft	4 115 000 000
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzió 6 db beavatkozást/projektet foglal magába. A tervezett projektek jellemzően nem jövedelemtermelők, a fejlesztések kismértékű árbevételt eredményezhetnek, de inkább a megtakarítás a hangsúlyos elem. Egyes energetikai projektek a későbbiek során kiszolgálhatják a vállalati szféra és a lakosság energiaigényeit, így ezek jövedelemtermelővé tehetők.
Források	TOP Plusz, KEHOP Plusz, egyéb OP, hazai forrás, fenntartói/tulajdonosi saját forrás
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Elégedett lakosság • Csökkenő energiafelhasználással összefüggő megtakarítások • Egészséges környezet, növekvő biodiverzitás
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> • Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási kockázatok (alultervezett költségek, elszálló beruházási díjak, emelkedő karbantartási és üzemeltetési költségek szükséges emberi erőforrások rendelkezésre állása), engedélyek megszerzése, környezetvédelmi kockázatok
Érdekeltek	Lakosság,

VI.2-5. táblázat: Digitális város dimenzió áttekintő táblája

VI.2-4. táblázat: Megtartó város dimenzió áttekintő táblája

Megvizsgálható szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége, Ft	3 374 000 000
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzió 14 db beavatkozást/projektet foglal magába. A tervezett projektek közcélú projektek, a fejlesztések kismértékű árbevétel eredményezhetnek
Források	TOP Plusz, EFOP Plusz, egyéb hazai forrás
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Elégedett városi lakosság, megerősödő közösségek • A fejlesztések közcélú, nem jövedelemtermelő tevékenységek, pénzügyi hasznok közvetettek. • Megújuló bérlakásállomány
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> • Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási kockázatok (alultervezett költségek, elszálló beruházási díjak, emelkedő karbantartási és üzemeltetési költségek szükséges emberi erőforrások rendelkezésre állása), • esetenként lakossági ellenállás, érdektelenség
Érdekeltek	Lakosság, városhasználók

Megvizsgálható szempontok	A szempont részletezése
Dimenzió összesített tervezett beruházási költsége, Ft	tervezés alatt
Megtérülést (bevétel, jövedelmet) biztosító elemek	A dimenzió 2 db beavatkozást/projektet foglal magába. A tervezett projektek jelenlegi formájukban nem jövedelemtermelők, a fejlesztések kismértékű árbevétel eredményezhetnek. Az önkormányzati és az önkormányzati cégekhez kapcsolódó adatvagyon-gazdálkodás a későbbiekben jelentős bevétel-növekedéssel járhat.
Források	DIMOP, RFF, Digitális Jólét Program
Várható vagy elvárt eredmények	<ul style="list-style-type: none"> • Digitális leszakadás csökken, javul a technológiai hozzáférés • Digitális közszolgáltatások száma nő
Kockázatok	<ul style="list-style-type: none"> • Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási kockázatok (alultervezett költségek, elszálló beruházási díjak, emelkedő karbantartási és üzemeltetési költségek szükséges emberi erőforrások rendelkezésre állása), • szakemberhiány, • programfrissítések kezelése
Érdekeltek	Lakosság, vállalkozások, köztisztviselők

VI.2.2. A finanszírozási terv összefoglalója

A táblázat Tolna Város Önkormányzatának, intézményeinek és cégeinek tervezett fejlesztéseit tartalmazza, külön kiemelve a TOP Plusz keretből elérhető forrásokat. A finanszírozási terv projektlistája – a rugalmasság elve miatt – nem teljeskörű, nem tartalmaz minden projektet, a lista folyamatosan bővíthető, kiegészíthető új projektekkel.

A tervezett projektekről nem áll minden adat a rendelkezésre, ezért a legfontosabb inputokat szövegesen adtuk meg.

VI.2-6. táblázat: A dimenziók összesített pénzügyi táblája

Megvizsgálendő szempontok	Tervezett beruházási költség (Ft)
Prosperáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	600 000 000
Zöldülő dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	4 115 000 000
Digitális dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	tervezés alatt
Megtartó dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	3 374 000 000
Kiszolgáló dimenzió összesített tervezett beruházási költsége	1 791 000 000
FVS összesített tervezett beruházási költsége	9 880 000 000

A projektek ütemezése nagymértékben függ az FVS és a TVP elfogadásától, illetve a tervezői és kivitelezői kapacitások rendelkezésre állásától.

A TOP Plusz keretből elérhető források esetében Tolna Város Önkormányzata 2022-ben a tervezési és előkészítési munkák elvégzésével számol, a megvalósítás elsősorban 2023-2024 között realizálódik.

VI.3. Fenntartható üzemeltetés

Az üzemeltetés fenntarthatósága a projektek meghatározásánál kiemelt figyelmet igényel, a legtöbb projekt ugyanis nem eredményez közvetlen bevételeket. Ugyanakkor a fenntarthatóság értékelésénél a hosszabb távon jelentkező hatásokat együttesen vesszük figyelembe és ennek következtében megállapítható, hogy a projektek nagy része várhatóan költségcsökkenést, illetve hatékonyságnövekedést idéz elő, ami közvetett módon eredményezi életképességüket.

Részletesebb fenntarthatósági vizsgálatra, amely az egyes projektek szintjén tartalmazza a fenntartási időszakot, a fenntartási költségeket, illetve az esetleges bevételeket és értékesítési lehetőségeket, valamint az externáliákat a projektek részletesebb kidolgozásával párhuzamosan kerül sor.

VI.4. Projektcsatorna fejlesztés intézményesítése

A projektcsatorna a város fejlesztésével kapcsolatos projektek előzetes értékelésére, kidolgozási folyamatának elősegítésére, valamint a támogatási döntésig történő figyelemmel kísérésére szolgáló rendszer.

VI.4.1. Ellátandó funkciók

A projektek gyűjtését **Tolna Város Önkormányzata**, illetve a szervezeti működést biztosító **Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal** végzi.

A kapcsolattartást a potenciális befektetőkkel **Tolna Város Önkormányzata**, illetve a szervezeti működést biztosító **Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal** végzi.

A projektek gondozásával, előkészítésével kapcsolatos általános munkákat elsődlegesen **Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal** végzi majd. Ugyancsak a hivatal látja el a pályázatok kezelését a támogatási szerződések megkötéséig és a megvalósítás időszakában a projektfejlesztést és

megvalósítást. Az egyes projektek megvalósítása mellett kiemelt feladat lesz a projektek közötti koordináció szervezése, az időbeli ráépülések tervezése, a programok egy kézben történő összefogása.

A tervezést, üzleti tervezést adott pályázatra, a szakmai előkészítő tanulmányok elkészítését külső szervezetek végzik szerződéses keretek között.

A társadalmi egyeztetést Tolna Város Önkormányzata koordinálja Tolnai Közös Önkormányzati Hivatalával. A társadalmi egyeztetésbe szakmai területenként bevonásra kerülnek a város intézményei, illetve a település civil szervezetei, mint adott terület helyben elérhető szakértői bázisa.

VI.4.2. Kulcsszereplők nevesítése

Egészséges életmód, egészségügyi területen: a városban működő házi orvosok, házi gyermekorvosok, fogorvosok, védőnők.

Szociális területen: Családsegítő Központ, Tolna Megyei Önkormányzat, civil szervezetek (pl. Együtt Európáért Alapítvány, Újra Dolgozni Tolnában Egyesület)

Közoktatás, közművelődés területen: Szekszárdi Tankerületi Központ, helyi oktatási intézmények, Szakképzési Centrum, Városi Művelődési Központ, Városi Könyvtár, kulturális területen tevékenykedő civil szervezetek.

Közösségi közlekedés, fenntartható közlekedés: MÁV Zrt területi igazgatósága, VOLÁNBUSZ Zrt.

Közmű, és útfejlesztések: Magyar Közút Nonprofit Zrt., Dunántúli Regionális Vízmű Zrt., E-ON Zrt., engedélyező hatóságok.

Közösségi és sportélet: Sportegyesületek, kulturális egyesületek, egyházak képviselői.

Közbiztonság: Rendőrség, Polgárőr Egyesületek.

VI.4.3. Intézményi modell bemutatása

Feladatcsoport	Feladat meghatározása	Felelős szereplő
Projektgyűjtés (szelektáló mechanizmus)	Projektgyűjtés megtörtént, a beavatkozások nevesítettek, új projektek várhatóan az FVS felülvizsgálat során, az igények és lehetőségek alapján kerülnek a projektcsatornába.	Tolna Város Önkormányzata Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal Thelena Kft.
Projekt műszaki előkészítése	Gazdaságfejlesztési, innovációs projektek és a kapcsolódó hálózatfejlesztési eszközök pozicionálása, partnerkeresés, projektfejlesztés. Szükséges tervek elkészítése. Engedélyeztetés. Közbeszerzés (ha releváns).	Tolna Város Önkormányzata Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal Thelena Kft.
Projekt finanszírozási modellje	TOP Plusz projektek esetében 100 % VNT. Egyéb, támogatásból megvalósuló projektek esetében vissza nem térítendő és saját források kombinációja, esetleg visszatérítendő térségfejlesztési támogatások igénybevétele. Nem támogatott projektek esetében üzleti finanszírozás, befektető, üzleti szereplő bevonása.	Tolna Város Önkormányzata Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal Thelena Kft.
Projekt lebonyolítása	Szerződéskötés és szerződésmenedzsment. Kivitelezés, beszerzés. Műszaki ellenőrzés. Szakmai és pénzügyi elszámolások.	Tolna Város Önkormányzata Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal Thelena Kft. civil szervezetek

VII. MELLÉKLETEK

VII.1. Antiszegregációs Terv

Az Antiszegregációs terv célja a szegregáció feltárt horizontális (társadalmi, gazdasági, környezeti) és térbeli jelenségeinek (szegregátumok) mérséklése, illetve felszámolása.

VII.1.1. Helyzetelemzés és értékelés

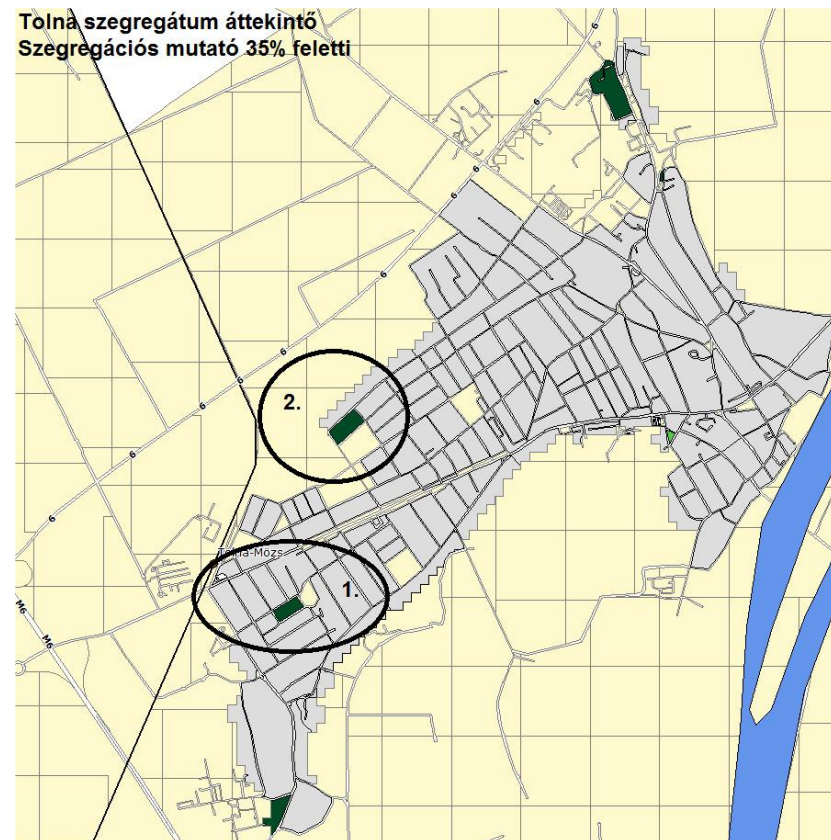
2015-ben az elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) tematikus céljai között szerepelt a humán infrastruktúra minőségi fejlesztése, az identitástudat és a társadalmi integráció erősítése, valamint a szociális intézményrendszer fejlesztése is. A társadalmi integráció elősegítése érdekében Tolna egyrészt az ITS-ben bemutatott Antiszegregációs Program megvalósítását, másrészt a különböző társadalmi helyzetű csoportok integrálását, térségi közösségi és oktatási programok megvalósítását, identitáserősítő rendezvények szervezését tervezte. **Tolna Antiszegregációs Programjában a szegregált területek kijelölése a 2011-es népszámlálási adatok alapján, a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott egységes módszertant követve történt.** Ennek értelmében azokat az egybefüggő területeket tekintették szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aktív korúakon (15-59 év) belüli aránya alapján számított szegregációs index elérte vagy meghaladta az adott településtípusra vonatkozó határértéket. Ez Tolna esetében 35%. További fontos kritérium, hogy szegregátumnak csak az a terület nevezhető, ahol az érintett lakosság száma legalább 50 fő. Ezek alapján a KSH kettő szegregátumot határolt le, a terepi tapasztalatok alapján azonban a város egy harmadikat is kijelölt.

Szegregátumok:

1. **Szegregátum: „Mözségi szegregátum”** (Kölcsey Ferenc tér - Széchenyi utca - Bartók Béla utca - Gyöngyvirág utca)

2. **Szegregátum: „Fém utcai szegregátum”** (Határ utca - Gém utca - Fém utca - Gárdonyi Géza utca)
3. **Szegregátum: „Mözs végi szegregátum”** (Szent István utca 74-84. és Temető utca 39-42.)

VII.1-1. ábra: Tolna szegregátumai

Forrás: Népszámlálás 2011 alapján KSH

Az ITS-ben 2015-ben a város északkeleti részén fekvő **Gyárvég-telepet olyan területként jelölték meg**, ahol az akkori tapasztalatok szerint **szegregációs folyamatok indulhatnak el**. A Gyárvég-telep helyzete az elmúlt években érdemben nem változott, a potenciálisan szegregációval fenyegetett **lakosság száma nem éri el az 50 főt**.

Az **Antiszegregációs Intézkedési Terv öt horizontális célt** nevezett meg, ezek az **esélyegyenlőség**; az **oktatási integráció**; az alacsony státuszú lakosság **foglalkoztatási helyzetének javítása**; a **szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása**; és **közösségi terek** biztosítása voltak. Az Intézkedési Terv **területpécifikus célokat** is kijelölt az egyes szegregátumok vonatkozásában, így például építési tilalmat (3. szegregátum), mobilizációs program kidolgozását, az alacsony státuszú lakosság számának és arányának csökkentését (1. és 3. szegregátum), illetve a közüzemi tartozások csökkentését.

Tolna legutóbb a 2019-2024 közötti időszakra készítette el **Helyi Esélyegyenlőségi Programját** (továbbiakban: HEP), amelyet 2021-ben felülvizsgált. A HEP részletesen bemutatja az esélyegyenlőség szempontjából kiemelt jelentőségű társadalmi csoportok (mélyszegénységben élők és romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők) valamint az egyes szegregátumok és veszélyeztetett területek helyzetét és problémáit, intézkedési tervében (a továbbiakban: HEP IT) pedig konkrét beavatkozásokat is megfogalmaz.

A **romák és mélyszegénységben élők** esetében cél az **álláskeresés segítése** (közmunka program), a helyi **egészségügyi szolgáltatások javítása**, az **előítéletek mérséklése** (integrált nevelés), a **lakhatási helyzet javítása** (bérlakás állomány állagmegóvása, bővítése). **Napjainkban Tolna népességének 10-15 %-a roma származású, ez kb. 1000-1500 főt jelent.**

A **gyermekek** esetében a HEP IT az **óvodai felújítások folytatására, nyári táborok, szabadidős programok, játszóházak, kirándulások szervezésére,**

ezáltal pedig a nevelési hiányosságok káros hatásainak csökkentésére, a „csellengés” visszaszorítására helyezi a hangsúlyt.

A **nők** esetében a HEP a **családi bölcsődék önkormányzati támogatására, a családon belüli erőszak lehetséges áldozatainak felvilágosítására** koncentrálnak.

Az **idősek** vonatkozásában a HEP IT kiemelt figyelmet kívánt fordítani a **helyi egészségügyi szolgáltatások javítására, az egyedül élők intézményi, illetve civil segítésére, az ellenük elkövetett bűncselekmények megelőzésére.**

A HEP a **fogyatékkal élők** esélyegyenlősége érdekében is intézkedéseket fogalmazott meg. Célként rögzítette a **mozgássérült parkolók fenntartását, megfelelő helyiség biztosítását** fogadó óráik megtartásához, a **szemléletformálást.**

Tolna az ITS-sel párhuzamosan a 2014-2020-as uniós tervezési időszakra vonatkozó **Helyi Fejlesztési Stratégiával** (továbbiakban: HFS) is rendelkezett. Az Együtt Tolnáért Helyi Akciócsoport stratégiájában átfogó célként jelent meg a **foglalkoztatás és a város népességmegtartó erejének növelése, a tolnai közösségek megerősítése** és közösségi szolgáltatások kialakítása. A célokhoz kapcsolódó intézkedések között szerepelt a „Versenyképesen a munkaerőpiacon” program elindítása; Tolnán és a mözsi településrészen közösségi tér kialakítása; a már meglévő közösségi terek fejlesztése; a helyi identitást erősítő tevékenységek; a közösségi és szabadidős programok szervezése; a közösségi alapú helyi gazdaságfejlesztési megoldások népszerűsítése; a kézműves és népi mesterségek újratanítása; fenntarthatósági és környezettudatosági akciók végrehajtása.

Tolna a 2014-2019 közötti időszakra elkészítette **Tolna Város Fenntartható Fejlődésének Helyi Programját** is. A program a **társadalmi, környezeti,**

gazdasági és intézményi fenntarthatóság témakörében fogalmazta meg céljait. Az esélyegyenlőség és a szociális szektor szempontjából a célok közül kiemelendő a lakosság egészségi állapotának javítása; a szociális ellátás biztosítása; a tanköteles fiatalok tanulási esélyeinek növelése; a továbbtanulás szorgalmazása, támogatása; szabadidős tevékenységek biztosítása a helyi lakosság számára; nemzetiségi kulturális programok kidolgozása és támogatása; a munkaképes korúak foglalkoztatásának növelése; internet elérés biztosítása a település minden lakója számára.

Az ismertetett tervdokumentumokban megfogalmazott célok elérése érdekében számos intézkedést hajtott végre a település, nagy arányban pályázati források bevonásával. Az alábbi felsorolás az esélyegyenlőség szempontjából kiemelkedő fontosságú beruházásokat tartalmazza:

Szakterület	Megvalósult beavatkozás
Foglalkoztatás, képzés	<ul style="list-style-type: none"> • Térségi Családbarát Nő-Köz-Pont Tolnán és a Tolnai járásban (EFOP-1.2.9-17) – 183 M Ft • Jókor, jó helyen (TOP-7.1.1-16-H-ESZA - TOP CLLD ESZA) – 19,9 M Ft
Műszaki és szociális infrastruktúra	<ul style="list-style-type: none"> • Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, bővítése Tolna városában (TOP-4.2.1-15-TL1) – 99,7 M Ft • Bölcsőde létrehozása Tolna városában (TOP-1.4.1-19) – 457 M Ft
Oktatás	<ul style="list-style-type: none"> • Informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása a Szekszárdi Tankerületi Központ intézményeiben (EFOP-3.3.7-17) – 74,9 M Ft • A hullámok hátán, avagy a lehetőségek bárkáján (EFOP-3.3.2-16) – 29,9 M Ft • Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység megvalósítása a tolnai járásban (EFOP-3.2.9-16) – 39,7 M Ft
Közösségépítés, szemléletformálás, kultúra	<ul style="list-style-type: none"> • "Lehetőség, Egészség, Közösség" - Komplex térségi felzárkózás Tolna és környékén (EFOP-1.5.2-16) – 249,6 M Ft • A Zafír Alapítvány közösségfejlesztése a társadalmi szerepvállalás jegyében (EFOP-1.3.5-16) – 24,6 M Ft • Helyi közösségszervezési tevékenységek támogatása Tolnán (TOP-7.1.1-16-H-ESZA-TOP CLLD ESZA) – 28,8 M Ft • Martinek Emlékház felújítása és játszóterek kialakítása Tolna városában (TOP-7.1.1-16) – 37,5 M Ft • "Összefogás Tolnáért" (TOP-7.1.1-16) – 37,5 M Ft • Közösségi Erő-tér a tolnai Zafír Alapítványnál (TOP-7.1.1-16-H-ESZA - TOP CLLD ESZA) – 18,4 Ft • Játszóház - és szabadidőpark kialakítása Tolna városában (TOP-2.1.1-15) – 375 M Ft

VII.1.2.A szegregáció társadalmi jelenségeinek horizontális elemzése – a változások értékelés

Bár a szegregátumok megszüntetése és az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a település számos erőfeszítést tett, azonban napjainkban is szegregációs problémákkal kell szembenéznie. Az egyes szegregátumok jelenlegi helyzetének, s a pozíciójában végbement változások megítélésére sajnos a 2011-es népszámlálásnál frissebb, KSH által gyűjtött statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre. A helyzetkép felvázolásához a terepi bejárások és munkacsoport megbeszélések során nyert, valamint a települési önkormányzat adatai, információi kerültek szintetizálásra.

Több olyan tématerület került azonosításra, melyek **horizontálisan, átfogó jelleggel** értelmezhetők valamennyi szegregátum és esélyegyenlőségi csoport esetében.

A legkomplexebb hatású problémát továbbra is a szegregátumokban élők **rossz munkaerőpiaci helyzete** jelenti. A lakosok jelentős része egyáltalán nem képes munkát vállalni, esetleg alacsony iskolázottságából kifolyólag csak alkalmi vagy fekete munkásként, szerencsésebb esetben közfoglalkoztatottként tud jövedelemre szert tenni. A **nők munkaerőpiaci helyzete** még a férfiakénál is rosszabb, az anyák elhelyezkedése megfelelő, az oktatási intézmények nyitvatartásával összeegyeztethető munkalehetőségek hiányában is ellehetetlenül. Az alacsony jövedelem következményeként a lakosok megélhetési problémái állandósulnak.

Továbbra is kiemelt problémát jelent a **bérlakások alacsony száma** és a szegregátumok **lakásállományának állapota**. Jelenleg a városban 31 önkormányzati bérlakás van, melyek közül 2 úgynevezett szolgálati lakás, 1 bérlőkijelölési joggal terhelt, 1 szükséglakás, 3 pedig műszaki állapota okán lakhatásra nem alkalmas. Így tehát a fennmaradó 24 bérlakás adható bérbe szociális alapon, melyek közül a legnagyobb 75 m², míg a legkisebb 23 m² alapterületű. Az önkormányzati bérlakások közül 15 összkomfortos, 16

komfortos. Utóbbiak esetében a vezetékes gáz nincs bevezetve, egyedi fűtéssel rendelkeznek. A szociális bérlakásokra rendkívül nagy az igény, azonban fenntartásuk is olyan nagy terheket ró az önkormányzatra, hogy a számuk már saját erőből nem növelhető. A bérlakások lakói az évek során jellemzően tetemes lakbérhátralékot is felhalmoztak, amelyek behajtására a lakók rendkívül rossz anyagi körülményei okán általában kevés esély mutatkozik.

A szegregátumbeli lakosság **egészségügyi** állapotának javítása, egészségügyi és prevenció ismereteik bővítése régóta célkitűzésként jelenik meg a különböző felzárkóztatási programokban.

A szegregátumokban élők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani az oktatási szegregáció visszaszorítására is. Néhány intézménynél fennáll annak veszélye, hogy felerősödnék a szegregációs folyamatok, s így **szegregált óvoda/iskola** válik belőlük, s sajnálatos módon egy intézmény már napjainkban szegregáltnak nevezhető.

Tolnán a **Wosinsky Mór Óvoda öt telephellyel** működik. Az 5 telephelyen a hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), sajátos nevelési igényű (SNI), és gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja:

VII.1-1. táblázat: Óvodás gyermekek szegregáció szempontjából fontos jellemzői 2022-ben

Telephely	Gyermek-létszám (fő)	Közülük			Gyermekvédelmi támogatásban részesül (fő)
		HH (fő)	HHH (fő)	SNI (fő)	
Aprajfalva Óvoda	65	13	1	16	1
Zöldkert Óvoda	41	8	1	9	-
Selyem Óvoda	61	11	7	15	2
Gesztenyéskert Óvoda	75	2	1	3	2
Pitypang Óvoda	127	10	5	14	2

Forrás: települési adatszolgáltatás

A HH- és HHH- gyermekek a legnagyobb arányban az Aprajfalva és a Selyem Óvodába járnak, előbbi intézménybe jellemzően a Mözsi szegregátumból, míg a Selyem Óvodába főként a szegregációval veszélyeztetett Gyárvég-telepről.

Tolnán az iskolás gyermekek a **Wosinsky Mór Általános Iskola és Művészeti Iskola 7 telephelyére** járnak. 2020-ban az iskola 760 tanulójának 13,5%-a volt hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű tanulók aránya meghaladta az 5%-ot, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek pedig a 22%-ot. A 7 telephely közül a mözsi településrészen található I. István Iskolában jelentkezik leginkább az oktatási szegregáció.

Az **Iskola utcai telephelyen** jelenleg az első osztályban tanuló gyermekek valamennyien roma származásúak, az intézmény beiskolázási körzete jórészt a mözsi szegregátumra terjed ki. Az utóbbi években egyre jellemzőbb, hogy a szülők – az integrált oktatás érdekében – másik iskolába, vagy akár másik településre viszik gyermekeiket a körzetből. Az iskola tanárihiánnyal is küzd, a nyugdíjba vonuló pedagógusok helyére nagyon nehéz új munkaerőt találni. Az Iskola utcai telephelyen több projektet is megvalósítottak, melyek célja az „együttnevelés”, azaz nemcsak a gyermekek, de a szülők szociális helyzetének javítása volt. A közösségépítés érdekében rendezvényeket is szerveztek, azonban a koronavírus-járvány alatt a közösség sajnos szétesett, az online oktatásba a legtöbb tanuló nem tudott bekapcsolódni, a gyermekek és a szülők a digitális oktatás segítésére létrehozott „okos pont” szolgáltatásait sem vették igénybe. A COVID-járvány hatásai a jelenléti oktatás visszaállításakor rögtön megmutatkoztak a gyermekek iskolaéretlenségén és szocializációs problémáin keresztül.

A telephely szegregációs problémáira középtávon megoldást jelenthetne a tervezett iskolaközpont létrehozása, azonban ennek létrejöttékor mindenképpen gondoskodni kell arról, hogy a szegregátumban lakó gyerekek iskolabusszal juthassanak el a központi intézménybe. Az Iskola utcai telephely későbbi hasznosítására számos lehetőség kínálkozik a jövőben, így például tanoda, közösségi tér működtethető a falai között, otthont adhat nyári táboroknak, előadásoknak, közösségi programoknak.

VII.1.3.A szegregáció területi vonatkozásai (szegregátumok) – a változások értékelése

Az egyes szegregátumok helyzetében bekövetkezett változásokat és a beazonosított jelenlegi problémákat az alábbi táblázat tartalmazza.

VII.1-2. táblázat: A szegregátumokban tapasztalható problémák

Szegregátum		A szegregátum státusza, lehatárolása	A szegregátum jellemzése, a főbb problémák azonosítása
1.	„Mözsi szegregátum” Kölcsey Ferenc tér - Széchenyi utca - Bartók Béla utca - Gyöngyvirág utca	Napjainkban is szegregátum.	A terület a mözsi városrészben található, a városközponttól 3 kilométerre, a település délnyugati részén. Két házsorból áll, melyek az 1970-es években jöttek létre az akkori telepfelszámolási program eredményeként, többségében ma is romák lakják. A szegregátum iskolázottsági és a foglalkoztatási mutatói rosszak, a fiatalok aránya a városi átlag kétszerese. A tömbben a vezetékes ivóvíz, a szennyvízhálózat, a közvilágítás kiépített, a házak pormentes úton elérhetők. A városi önkormányzat még 2012 és 2014 között valósított meg szociális városrehabilitációt a területen, amelynek keretében megvalósult a mözsi művelődési ház korszerűsítése és fejlesztése, az egykori hulladéklerakó, a „mözsi gödör” területén egy közpark és városi tér kialakítása egy kisméretű sportpályával. A projekt során a Gyöngyvirág utcában két bérlakás került kialakításra és felújításra, komfortosításra, továbbá útépítés is zajlott. A projekt „soft” elemei között voltak iskolai felzárkóztatást, munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programok, hagyományőrzést és közösségfejlesztést szolgáló akciók, valamint közbiztonsági és bűnmegelőzési programok.
2.	„Fém utcai szegregátum” (Határ utca - Gém utca - Fém utca - Gárdonyi Géza utca)	A szegregátum lehatárolása és/vagy státusza felülvizsgálatra szorul.	Családi házas terület, mely az újbárosi városrész délkeleti részén terül el, a városközpont 1,5 km-re található. Az itt található ingatlanok nagyobb részének fizikai állapota megfelelő, a Gém utcában és a Gárdonyi Géza utcában találunk több leromlott állapotú, gondozatlan épületet. A lakosság nemzetiségi összetétele vegyes, többségében nem romák laknak a területen. A tömbben a vezetékes ivóvíz, a szennyvízhálózat, a közvilágítás kiépített, a házak pormentes úton elérhetők.
3.	„Mözs végi szegregátum” (Szent István utca 74-84. és Temető utca 39-42.)	Napjainkban is szegregátum.	Szintén a mözsi városrészben található terület, a városközponttól 3,5 km távolságra. A 2011-es népszámláláskor az itt élők száma nem érte el az 50 főt, 2015-ben azonban a 60 főt is meghaladta. Többségében romák laknak a területen. A területen sok a leromlott állapotú és elhanyagolt ház. A Szent István utcai részen a vezetékes ivóvíz, a szennyvízhálózat, a közvilágítás és a pormentes út is rendelkezésre áll, a Temető utcában azonban csak részlegesen.

A szegregátumok szociális helyzetének megismerésében nyújtanak segítséget a települési támogatási, **segélyezési adatok** is.

VII.1-3. táblázat: Települési segélyezési adatok 2021-ben

A települési támogatás típusa	A támogatásban részesítettek száma (fő)	A szegregátumokban támogatásban részesítettek száma (fő)	A támogatás összköltsége (Ft)	A szegregátumokban kifizetett támogatás összköltsége (Ft)
Létfenntartási	281	105	4.566.000	1.127.000
Gyógyszer	57	19	566.973	189.798
Lakhatási	50	17	1.394.705	440.000
Gyermek	135	33	1.680.000	390.000
Temetési	10	3	450.000	150.000
Tűzifa	97	41	1.164.000	492.000

Forrás: települési adatszolgáltatás

A gyermekek, mint kiemelt esélyegyenlőségi csoport helyzetéről a **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** részesülők száma szolgáltat információt. Tolnán 2021-ben összesen 297 gyermek részesült a gyermekvédelmi támogatásban, közülük 31 gyermek élt valamelyik szegregátumban. A 297 kedvezményezett gyermekből 209 fő hátrányos helyzetű, 28 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű volt, a szegregátumokban ez az érték 27 fő és 7 fő. A gyermekek szociális helyzetük alapján többek között kedvezményes vagy ingyenes intézményi étkeztetésre, szünidei étkeztetésre, pénzbeli támogatásra jogosultak.

VII.2. Antiszegregációs terv

VII.2.1. Antiszegregációs fejlesztési célok és beavatkozási javaslatok

A 2021-2027-es időszakra vonatkozó Antiszegregációs terv céljai és a tervezett beavatkozások esetében Tolna városa a fentebb ismertetett folyamatok alapján mind horizontális, tehát minden szegregátum esetében releváns, mind pedig területi, azaz specifikusan egyes szegregátumokra értelmezendő **antiszegregációs célokat és beavatkozásokat azonosít** az alábbi táblázatokban foglaltak szerint.

VII.2-1. táblázat Horizontális antiszegregációs célok és beavatkozások 2021-2027 között

Célok		A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség
1.	Foglalkoztatáshoz szükséges alapkészségek fejlesztése	felzárkóztató képzések szervezése, önéletrajz írási technikák oktatása, informatikai ismeretek bővítése	10 MFt
2.	Szociális bérlakások megújítása, hasznosítása	Bajcsy-Zsilinszky u. 19. és Festetics u. 128. alatti szociális bérlakások megújítása, hasznosítása	200 MFt
3.	A lakosság egészségi állapotának javítása – kiemelten szegregációval veszélyeztetett népesség	szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrzéssel és prevencióval kapcsolatos programok szervezése, életvezetési tanácsadás működtetése	10 MFt
4.	Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkózásának támogatása	a korai fejlesztés népszerűsítése és támogatása; az érintett gyermekek számára tanoda program szervezése önkéntesek bevonásával; a szabadidő hasznos eltöltése: iskolán kívüli fejlesztő, közösségépítő programok szervezése a gyermekek és a szülők számára is, szünidei táborok szervezése	50 MFt
5.	Integrált nevelés segítése	érzékenyítő, egymás megismerését segítő programok szervezése, a roma kultúra, hagyományok megismertetése az oktatási intézményekben, az oktatási intézményekben nyílt napok, családi programok szervezése	10 MFt
6.	A gyermekek intézménybe történő eljutásának segítése	az iskolaközpont létrejötte után iskolabusz beszerzése és üzemeltetése főként a szegregátumokban élő gyermekek számára	70 MFt
7.	A digitális leszakadás csökkentése	a digitális írástudatlanság felszámolása az eszközhasználat támogatásával, oktatásával; közösségi programok során a digitalizáció népszerűsítése	10 MFt

VII.2-2. táblázat Területi fókuszú antiszegregációs célok és beavatkozások 2021-2027 között

Szegregátum	Célok	A célok elérése érdekében tervezett beavatkozások 2021-2027	Költség
1. Mőzsi szegregátum	Az Iskola utcai telephely hasznosítása	a tervezett iskolaközpont létrejötte után az épületben közösségi tér és tanoda működtetése	15 MFt

VII.2.2.A beavatkozások ütemezése

VII.2-2. táblázat: A beavatkozások ütemezése

Tervezett akciók és beavatkozások	2022	2022	2023	2023	2024	2024	2025-
	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	1. félév	2. félév	től
felzárkóztató képzések szervezése, önéletrajz írási technikák oktatása, informatikai ismeretek bővítése							
Bajcsy-Zsilinszky utca 19. és Festetics u. 128. alatti szociális bérlakások megújítása, hasznosítása							
szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrzéssel és prevencióval kapcsolatos programok szervezése, életvezetési tanácsadás működtetése							
a korai fejlesztés népszerűsítése és támogatása; az érintett gyermekek számára tanoda program szervezése önkéntesek bevonásával; a szabadidő hasznos eltöltése: iskolán kívüli fejlesztő, közösségépítő programok szervezése a gyermekek és a szülők számára is, szünidei táborok szervezése							
érzékenyítő, egymás megismerését segítő programok szervezése, a roma kultúra, hagyományok megismertetése az oktatási intézményekben, az oktatási intézményekben nyílt napok, családi programok szervezése							
az iskolaközpont létrejötte után iskolabusz beszerzése és üzemeltetése főként a szegregátumokban élő gyermekek számára							
a digitális írástudatlanság felszámolása az eszközhasználat támogatásával, oktatásával; közösségi programok során a digitalizáció népszerűsítése							
a tervezett iskolaközpont létrejötte után az épületben közösségi tér és tanoda működtetése							

VII.2.3. Az antiszegregációs terv pénzügyi terve

A beavatkozások költségei pontosan nem határozhatók meg, a terv a hozzávetőleges költségigényeket tartalmazza a 2021-2027-es időszak egészére vonatkozóan.

VII.2-3. táblázat: A tervezett antiszegregációs akciók és beavatkozások pénzügyi terve

Tervezett akciók és beavatkozások	becsült költség	tervezett forrás
felzárkóztató képzések szervezése, önéletrajz írási technikák oktatása, informatikai ismeretek bővítése	10 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
Bajcsy-Zsilinszky u. 19. és Festetics u. 128. alatti szociális bérlakások megújítása, hasznosítása	200 MFt	hazai, egyéb
szűrővizsgálatok szervezése, egészségmegőrzéssel és prevencióval kapcsolatos programok szervezése, életvezetési tanácsadás működtetése	10 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
a korai fejlesztés népszerűsítése és támogatása; az érintett gyermekek számára tanoda program szervezése önkéntesek bevonásával; a szabadidő hasznos eltöltése: iskolán kívüli fejlesztő, közösségépítő programok szervezése a gyermekek és a szülők számára is, szünidei táborok szervezése	50 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
érzékenyítő, egymás megismerését segítő programok szervezése, a roma kultúra, hagyományok megismertetése az oktatási intézményekben, az oktatási intézményekben nyílt napok, családi programok szervezése	10 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
az iskolaközpont létrejötte után iskolabusz beszerzése és üzemeltetése főként a szegregátumokban élő gyermekek számára	70 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
a digitális írástudatlanság felszámolása az eszközhasználat támogatásával, oktatásával; közösségi programok során a digitalizáció népszerűsítése	10 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
a tervezett iskolaközpont létrejötte után az épületben közösségi tér és tanoda működtetése	15 MFt	TOP Plusz / EFOP Plusz
Összesített költség:	370 MFt	

VII.3. Finanszírozási tervtáblák beavatkozásoként

VII.3.1. Prosperáló város

beavatkozás 1	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Iparterület infrastruktúra fejlesztése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2024
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	220 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	jelentős pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	

Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: bérleti díj / értékesítés; Kiadás: rezsidíjak, karbantartás, takarítás, őrzés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés, bérleti díjak
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: munkahelyteremtés; negatív: növekvő forgalom

beavatkozás 2	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Helyi piac infrastrukturális fejlesztése Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	300 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás,	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program

beavatkozás 2	
hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: területhasználati díj árusoktól. Kiadás: rezsidíjak, karbantartás, takarításhulladékkezelés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés, bérleti díjak
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: nincs. Negatív: nincs.

VII.3.2.Zöldülő város

beavatkozás 1	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Élhető, zöld Tolna
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció, tervezés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2024
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	1 216 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi, csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Lakossági ellenállás, engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	nem

beavatkozás 1	
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: rendezvények bérleti díja. Kiadás: rezsidíjak, karbantartás, takarítás, öntözés, csökkenő útfenntartási és kárelhárítási költségek; növekvő vízvezető-karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés, bérleti díjak
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: jobb köz- és balesetbiztonság, kellemes városkép; Negatív: nagyobb fényszennyezés.

beavatkozás 2	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Települési vízvédelmi beruházások megvalósítása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2025-
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	259 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)

beavatkozás 2	
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	KEHOP Plusz, Egyéb hazai forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: csökkenő útfenntartási és kárelhárítási költségek; növekvő vízvezető-karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: kellemes városkép. Negatív: talajok szárazodása.

beavatkozás 3	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Közvilágítás korszerűsítése Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-

beavatkozás 3	
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2024-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	580 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Egyéb hazai forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: csökkenő energiaköltségek
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény,	Önkormányzati költségvetés

beavatkozás 3	
városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: jobb köz- és balesetbiztonság. Negatív: nagyobb fényszennyezés.

beavatkozás 4	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Holt-Duna rehabilitáció
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Országos Vízügyi Főigazgatóság
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Előkészítés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	2 000 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Hazai forrás/Uniós forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi	csak társadalmi

beavatkozás 4	
haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Folyamatban
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: kaszálás, élőhelykezelés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztf finanszírozás stb.)	DDNP
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: kellemes városkép; Negatív: nincs

beavatkozás 5	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Doromlási szivattyútelep rekonstrukciója
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2023-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	60 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás,	igen (kiadáscsökkentő)

beavatkozás 5	
kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Egyéb hazai forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztf finanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	

beavatkozás 6	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Kapszeg-tó vízpótlásának megoldása
Beavatkozás gazda	DDNP
Megvalósító partnerek	érintett települések önkormányzata
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció	Előkészítés alatt

beavatkozás 6	
vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2027
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	egyelőre nem meghatározható
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Egyéb hazai forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Folyamatban
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: kaszálás, élőhelykezelés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	DDNP

beavatkozás 6	
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: kellemes városkép; Negatív: nincs

VII.3.3. Digitális város

beavatkozás 1	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Online város - okos város fejlesztések
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022. I. negyedév
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	tervezés alatt
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Operatív Programok forrásai
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi

beavatkozás 1	
Kockázatok nevesítése	Lakossági ellenállás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: áram- és kommunikációs díjak, rendszerfelügyelet, karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Digitális szolgáltatók, önkormányzat
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: digitális alapközmű kiépítettsége nő; negatív: nincs

beavatkozás 2	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Közüntézmények eszközfejlesztése
Beavatkozás gazda	
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2027
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	tervezés alatt
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem

beavatkozás 2	
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Digitális Magyarország Operatív Program Digitális Jólét Program
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: eszközbeszerzés, karbantartás,
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Intézményfenntartók
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: nincs. Negatív: nincs.

VII.3.4.Megtartó város

beavatkozás 1	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Útburkolat rekonstrukciók Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Folyamatos tervezés és megvalósítás
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	430 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	

beavatkozás 1	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: takarítás, karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: autókabartartási költségek csökkenése; Negatív: forgalmi dugók, légszennyezés növekedése

beavatkozás 2	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Járdarekonstrukciók Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Folyamatos tervezés és megvalósítás
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	220 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás,	Egyéb hazai forrás/Jövők Energiája Térségfejlesztési Alapítvány

beavatkozás 2	
hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	
Finanszírozás elemek aránya	
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: nincs
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	Telektulajdonosok saját forrásai
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: kellemes városkép. Negatív: nincs.

beavatkozás 3	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Wosinsky Mór Óvoda tagintézményeinek fejlesztése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet

beavatkozás 3	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	400 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: csökkenő rezsiköltségek
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: nincs. Negatív: nincs.

beavatkozás 4	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Sportlétesítmények rehabilitációja Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	460 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült

beavatkozás 4	
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: rendezvényekből származó bérleti díj. Kiadás: csökkenő rezsiköltségek, takarítás, karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: nincs. Negatív: nincs.

beavatkozás 5	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése Tolna Városában
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	40 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program

beavatkozás 5	
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredményérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: tagdíj. Kiadás: csökkenő rezsiköltségek, karbantartás, takarítás, személyzet költségei
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése. Negatív: nagyobb gépjárműforgalom.

beavatkozás 6	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Komplex közösségfejlesztési-és felzárkóztató program
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	Tolna Megyei Önkormányzat, civil szervezetek (pl. Együtt Európáért Alapítvány, Újra Dolgozni Tolnában Egyesület)
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció	Tervezés alatt

beavatkozás 6	
vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	668 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredményérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: nincs
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Nincsen fenntartási jellegű kiadás
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: nincs. Negatív: nincs.

beavatkozás 7	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Garay utcában található orvosi rendelő felújítása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció szintű
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2024
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	80 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	

beavatkozás 7	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: csökkenő rezsiköltségek
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: kellemes városkép; Negatív: nincs.

beavatkozás 8	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	A házi segítségnyújtás fejlesztése a Családsegítő Központ infrastrukturális feltételeinek javításával
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2024
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	376 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás,	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program

beavatkozás 8	
hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: rezsiköltség, személyzeti költség
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: javuló közszolgáltatások; Negatív: nincs.

beavatkozás 9	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Bérlakásállomány megújítása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet

beavatkozás 9	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	200 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Hazai forrás/Uniós forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Lakossági ellenállás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: szociális bérlakások bérleti díja; Kiadás: fenntartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése. Negatív: nincs

beavatkozás 10	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Idősek otthona létesítése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2024
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	500 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Egyéb hazai forrás/Egyéb operatív program forrásai
Finanszírozás elemek aránya	
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült

beavatkozás 10	
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: lakók befizetései. Kiadás: rezsiköltségek, karbantartás, takarítás, személyzet költségei
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése. Negatív: nagyobb gépjárműforgalom.

beavatkozás 11	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Gyermek és szociális étkeztetés infrastrukturális feltételeinek megteremtése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	100 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás,	Hazai forrás/Uniós forrás

beavatkozás 11	
hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: lakossági befizetések; Kiadás: alapanyagok beszerzése, személyzet, épületfenntartási költségek (rezi, takarítás stb.), eszközök pótlása
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: helyi termelők piacra jutása; Negatív: nincs

beavatkozás 12	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Csodavár Családi Bölcsőde
Beavatkozás gazda	Csodavár Egyesület
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció	Koncepció, tervezés alatt

beavatkozás 12	
vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	10 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	pályázati forrás
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: igénybe vevők befizetései; Kiadás: rezsidíjak, személyzet költségei, eszközök pótlása, beszerzése, épületkarbantartás, takarítás, öntözés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény,	Csodavár Egyesület

beavatkozás 12	
városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése; negatív: nincs

beavatkozás 13	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Iskolaközpont létrehozása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	KLIK
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Előkészítés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	egyelőre nem ismert
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	egyelőre nem ismert
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi

beavatkozás 13	
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: rezsidíjak, személyzet költségei, eszközök pótlása, beszerzése, épületkarbantartás, takarítás, öntözés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése; negatív: nincs

beavatkozás 14	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Alkotóház létrehozása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Előkészítés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2025
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	80 000 000 Ft
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás,	kidolgozás alatt

beavatkozás 14	
kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs; Kiadás: rezsidíjak, személyzet költségei, eszközök pótlása, beszerzése, épületkarbantartás, takarítás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: népességmegtartás erősítése; negatív: nincs

VII.3.5. Kiszolgáló város

beavatkozás 1	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Fenntartható Városfejlesztési Stratégia elkészítése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Megvalósítás alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	80 000 000
Bevéeltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program/Fenntartható városfejlesztési stratégiák támogatása
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	

beavatkozás 2	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Tolna település kerékpárút-hálózatának déli irányú bővítése
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció, tervezés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	750 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	egyéb hazai forrás
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Folyamatban

beavatkozás 2	
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: takarítás, karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: forgalmi dugók, légszennyezés csökkenése, népegészségügyi javulás; Negatív: zöldfelületföld-csökkenés, fakivágás

beavatkozás 3	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Tolna, Gém utca és 6-os számú főút közötti összekötő út kialakítása
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	Fastron Hungária Kft.
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022. I. negyedév
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	750 000 000
Bevélteltermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás,	Hazai forrás/Uniós forrás

beavatkozás 3	
hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: takarítás, karbantartás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés, Fastron Hungária Kft.
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: belterület forgalmi terhelésének csökkenése; Negatív: forgalmi dugók, légszennyezés

beavatkozás 4	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Babamama klub kialakítása a Tolnai Közös Önkormányzati Hivatal melléképületének rekonstrukciójával
Beavatkozás gazda	Önkormányzat
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció	Ötlet

beavatkozás 4	
vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2023
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	50 000 000
Bevételtermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	nem
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Terület-és Településfejlesztési Operatív Program
Finanszírozás elemek aránya	100%
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: rezsiköltségek, öntözés, karbantartás, takarítás
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés

beavatkozás 4	
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: rendezett lakókörnyezet; Negatív: nincs

beavatkozás 5	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Szekszárd-Tolna helyközi menetrend átalakítása
Beavatkozás gazda	Volánbusz
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció, tervezés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022. év folyamán
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	1 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	Volánbusz Zrt. Saját forrása
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	csak társadalmi

beavatkozás 5	
Kockázatok nevesítése	Általános megvalósítási, finanszírozási, fenntartási
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: közszolgáltatási szerződés szerinti díj
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Önkormányzati költségvetés
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: forgalmi dugók, légszennyezés csökkenése; Negatív: útkarbantartási költségek növekedése

beavatkozás 6	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Tolna Város ivóvízellátó létesítményeinek vízműtelepet érintő fejlesztése
Beavatkozás gazda	PIP Kft.
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció, tervezés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2027
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás,	igen (kiadáscsökkentő)

beavatkozás 6	
Kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	PIP Kft. Saját forrása
Finanszírozás elemek aránya	
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Folyamatban
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: díjbefizetések; Kiadás: rendszerüzemeltetés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinszírozás stb.)	szolgáltató feladata
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: javuló egészségi állapot Negatív: Nincs

beavatkozás 7	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Tolnai szennyvízelvezetési Régió Térségi Hálózatának és Szennyvíztisztító telepének fejlesztése
Beavatkozás gazda	PIP Kft.

beavatkozás 7	
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Koncepció, tervezés alatt
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2022-2028
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	
Bevételestermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen (kiadáscsökkentő)
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	PIP Kft. Saját forrása
Finanszírozás elemek aránya	
Eredmény mérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és csekély pénzügyi
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Folyamatban
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: díjbefizetések; Kiadás: rendszerüzemeltetés
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény,	szolgáltató feladata

beavatkozás 7	
városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: javuló környezeti állapot Negatív: Nincs

beavatkozás 8	
A beavatkozás alapadatai	
A beavatkozás megnevezése	Festetics-kúria fejlesztése
Beavatkozás gazda	
Megvalósító partnerek	-
Előkészítettség állapota az alábbi kategóriák szerint: ötlet, koncepció vagy üzleti modell, tervek rendelkezésre állnak, megkezdett	Ötlet
A beavatkozás tervezett időzítése (kezdés, várható befejezés)	2023-2027
Finanszírozási információk	
A beavatkozás tervezett beruházási költsége	50 000 000
Bevélettermelő/jövedelemtermelő elemet tartalmaz a beavatkozás, kiegészíthető ilyen tartalommal a beavatkozás	igen
Milyen finanszírozás vonható be (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető stb.)	GINOP Plusz, egyéb hazai források
Finanszírozás elemek aránya	
Eredménymérés történt az alábbi három kategória szerint: csak társadalmi haszon, minimális pénzügyi haszon, mérhető pénzügyi haszon, alkalmas magánbefektető bevonására	társadalmi és jelentős pénzügyi

beavatkozás 8	
Kockázatok nevesítése	Engedélyeztetés (környezetvédelmi, építési), kisajátítás
Fenntartási információk	
Készült-e részletesebb értékelés (üzleti terv) a fenntarthatóságról	Nem készült
Milyen bevételek/kiadások merülnek fel a fenntartás során	Bevétel: nincs. Kiadás: nincs
Milyen finanszírozás vonható be a fenntartásba (vissza nem térítendő támogatás, hitel, kötvény, városfejlesztési tőkealap, piaci befektető, keresztfinanszírozás stb.)	Magántulajdonos forrásai
Externáliák (pozitív, negatív)	Pozitív: helyi identitás erősítése, energiafelhasználás csökkentése. Negatív: nincs.